

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE KARAMIK'IN
SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI**

Hazırlayan

M. Abdullah KÜNDEYİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Hasan BABACAN

AFYONKARAHİSAR 2009

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE KARAMIK’IN SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

12/06/2009

Mustafa Abdullah KÜNDEYİ

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Doç.Dr. Hasan BABACAN

Jüri Üyeleri : Doç.Dr. Ahmet YARAMIŞ

Yrd.Doç.Dr. A. Şevki DUYMAZ

Tarih: Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Mustafa Abdullah KÜNDEYİNİN "Temettuat Defterlerine Göre Karamık'ın Sosyal ve Ekonomik Yapısı" başlıklı tezini değerlendirmek üzere 12.05.2009 günü saat 14.30'da Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yürürlüğü'nün ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Doç.Dr.Mehmet KARAKAŞ
MÜDÜR

ÖZET

TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE KARAMIK'IN SOSYAL VE EKONOMİK YAPISI

Abdullah KÜNDEYİ

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

2009

TEZ DANIŞMANI: Doç. Dr. Hasan BABACAN

Hüdavendigar Eyaleti Karahisar-ı Sahib Sancağı sınırları dahilinde bulunan Karamık Kazası'nın XIX. Yüzyıl ortalarındaki sosyo-ekonomik ve demografik yapısı ele alınmıştır. Kullanılan temel kaynak, Temettuât Defterleri (ML_VRD_TMT_d_08380-6) olup inceleme sonucunda Karamık kazasına ait (1844-45 M.) demografik yapısı, tarım ve hayvancılık ile ilgili faaliyetleri ve bunlardan elde edilen gelirler ve vergilerin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Karamık, Afyonkarahisar ili Çay İlçesi sınırlarında yer alan; Osmanlı döneminde idare merkezi ve ticaret yolları güzergahında bulunan, kesin olmamakla birlikte Miryakefalon savaşının yapıldığına dair iddiaların olduğu bir yerleşim yeridir. Tezimizde Karamık'ın nüfus, tarım arazileri, tarımsal üretim, hayvan sayıları gibi bilgilerle birlikte, meslekler, sülaleler ve ödenen vergi miktarlarının da tespit edilmesi amaçlanmıştır. Elde edilen tespitlere göre bu dönemde Karamık, tarım ve hayvancılıkla uğraşan ve belgelerden de anlaşılacağı üzere nüfusunun tamamı Müslüman olan Osmanlı kazasıdır.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Karamık, Temettuât, Ekonomi.

ABSTRACT

ACCORDING TO THE TEMETTUÂT REGISTERS THE SOCIOECONOMIC STRUCTURE OF KARAMIK TOWNSHIP

Abdullah KÜNDEYİ

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY

THE INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

DEPARTMENT OF HISTORY

2009

Advisor: Associate Prof. Dr. Hasan BABACAN

In this study, the socioeconomic and demographic structure of Karamık Township, which is located within the boundaries of Sahib-i Karahisar Sanjak, in the province of Hudavendigâr, has been examined. The main resources of this study are temettuat registers (ML_VRD_TMT_d_ 08380-6) in the Ottoman Archives. By examining these registers, it is aimed to determine the demographic structure of Karamık Township, its activities on agriculture and animal husbandry, and the revenues and taxes paid for these activities in 1844.

Karamık, located within the boundaries of Çay Province in Afyonkarahisar, is a settlement which is on the trade routes and an administrative center during the Ottoman period. Although it is indefinite, there are some claims that the Battle of Myriokephalon, a battle between the Byzantine Empire and the Seljuk Turks in Phrygia on September 17, 1176, took place in Karamık district. The aim of this study is to determine the demographic structure, agricultural lands, agricultural production, the number of animals, occupations, families, and the amount of taxes paid in Karamık Township. According to the information gathered, Karamık is an Ottoman township with a whole population of Muslims who are engaged in agriculture and animal husbandry in the above mentioned period.

Key words: History, Karamık, Temettuat registers, Socioeconomic structure.

ÖNSÖZ

1071’de Anadolu topraklarının fethedilmesi sonrasında, bu coğrafyada kurulmuş Selçuklular, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti devletlerinin varlığıyla Türk’lere vatan toprağı olmuştur.

Tezimize konu olan Karamık yerleşimi, Afyonkarahisar iline bağılı Çay ilçesi sınırlarında kalan Karamık Nahiyesidir. Karamık’ın incelendiğı dönem ise Osmanlı İmparatorluğu’nun, öncelikle Fransız İhtilali ile başlayan, Avrupa devletleri arasında köklü değışimlere paralel olarak Anadolu coğrafyasında yaşayan insanları doğrudan ilgilendiren ve etkileyen değışimlere sahne olduğı dönemdir. Bu değışiklikler; toplumun sosyo-kültürel, ekonomik ve askeri alanlar başta olmak üzere toplum düzenini bütünüyle etkileyen ana gelişmeler şeklinde sıralanabilir.

Tezin konu bütünlüğünü doğrudan yönlendiren ve temelini oluşturan Temettuat Defterleri, söz konusu değışim sürecinde devletin ekonomi alanında aldığı değışim kararlarının bir parçasını oluşturmuştur. Buna göre devlet, vergi sistemi üzerindeki süregelen kuralları topyekün değıştirmeden önce vergiyi toplayabilmek amacıyla çalışmalar yapmıştır. Temettuat defterleri, ekonomik alanda yapılan bu çalışmaların temel taşlarından birini oluşturur.

Tez çalışmam sırasında yardımlarını esirgemeyen Tez Danışmanım Doç. Dr. Hasan BABACAN’a, Sefa Kendirli, Uzman Yusuf İlgar, Okt. Mustafa Karazeybek, Öğr. Gör. Mahmut Kantar, Eşim Uzm. Zehra Kündeyi ve aileme teşekkür ederim.

Abdullah KÜNDEYİ

Afyon - 2009

İÇİNDEKİLER

Sayfa

YEMİN METNİ	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
BELGELER LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR	xiii
GİRİŞ	1
1. KARAMIK 'IN COĞRAFİ KONUMU VE FİZİKİ COĞRAFYASI.....	1
2. KARAMIK ADININ ANLAMI.....	1
3. TÜRK'LERİN FETHİNDEN SONRA KARAMIK.....	2
3.1. OSMANLILAR DÖNEMİNDE KARAMIK	2
3.2. YÖREYE YAPILAN İSKÂNLAR.....	4
4. OSMANLI DEVLETİ'NDE VERGİ DÜZENİ VE TAHRİRLER.....	4
4.1. VERGİ SİSTEMİNİN ALT YAPISINI OLUŞTURAN TAHRİRLER.....	5
4.2. TANZİMAT DÖNEMİNDE YAPILAN MALİ DÜZENLEMELER.....	5
4.2.1. Temettuat Uygulaması ve Temettuat Defterleri'nin Kapsamı	7
4.2.2. Sosyal Tarih Kaynağı Olarak Temettuat Defterleri.....	8
4.2.3. İktisadi Tarih Kaynağı Olarak Temettuat Defterleri.....	9
4.3. KARAMIK'A AİT ML_VRD_TMT_d_08380-6 NUMARALI TEMETTUA DEFTERLERİ	9

BİRİNCİ BÖLÜM

BOA ML. VRD. TMT. _d_08380 – 6 NUMARALI TEMETTUA DEFTERLERİNE GÖRE XIX. YÜZYIL ORTALARINDA KARAMIK'IN İDARİ VE SOSYAL YAPISI

1. İDARİ YAPI.....	12
1.1. KARAMIK KAZASI'NIN İDARİ YAPISI	12
1.2. KARAMIK'TAKİ KÖYLER	13
2. KARAMIK'TA SOSYAL YAPI	14
2.1 KARAMIK'TA NÜFUS.....	14
2.1.1. Akharım Köyü Nüfus Dağılımı.....	15
2.1.2. Geneli Köyü Nüfus Dağılımı.	15

2.1.3. Karacaviran Köyü Nüfus Dağılımı.....	15
2.1.4. Karamık Köyü Nüfus Dağılımı.....	15
2.1.5. Pazarağaç Köyü Nüfus Dağılımı.....	16
2.2. KARAMIK'TA LAKAPLAR.....	17
3. MESLEKLER	18
3.1. TARIM VE HAYVANCILIKLA UĞRAŞANLAR.....	19
3.2. TİCARETLE UĞRAŞANLAR.....	19
3.3. KAMU GÖREVLİLERİ	20
3.4. DİĞER	21

İKİNCİ BÖLÜM

BOA ML. VRD. TMT. _d_08380-6 NUMARALI TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE XIX. YÜZYIL ORTALARINDA KARAMIK'TA EKONOMİK YAPI

1. GELİR KAYNAKLARI.....	23
1.1. TARIM GELİRLERİ	23
1.2. HAYVANCILIK GELİRLERİ	25
1.3. TİCARET GELİRLERİ	26
1.4. İŞÇİLİK GELİRLERİ.....	27
1.5. KAMU GÖREVLİLERİ	27
1.6. DİĞER GELİRLER (ASİYAB – DEĞİRMENCİLİK).....	28
2. GELİR DAĞILIMI.....	28
2.1. HANELERE GÖRE GELİR DAĞILIMI	29
2.2. MESLEKLERE GÖRE GELİR DAĞILIMI	30
3. VERGİLER ve VERGİLERİN DAĞILIMI.....	31
3.1. VERGİ DAĞILIMI.....	32
3.2. ÖŞÜR VERGİSİ VE DAĞILIMI	33
3.3. AĞNAM VERGİSİ VE DAĞILIMI.....	37
3.4. VERGİSİ OLMAYANLAR.....	38
4. FİYATLAR.....	39

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BOA ML. VRD. TMT. _d_08380-6 NUMARALI TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE XIX. YÜZYIL ORTALARINDA KARAMIK'TA TARIM VE HAYVANCILIK

1. TARIM FAALİYETLERİ.....	41
1.1. KARAMIK'TA TARIM YAPILAN TOPRAK MİKTARI VE DAĞILIMI ..	41
1.2. TOPRAKLARIN ÜRÜN YÖNÜNDE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	43
1.2.1. Hububat ve Sanayi Ürünleri Ziraati Yapılan araziler (Mezru Tarla)	43
.....	43
1.2.2. Bahçecilik ve Bostancılık.....	44

2. HAYVANCILIK.....	45
2.1. KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK.....	45
2.2. BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK.....	45
2.3. YÜK VE BİNEK HAYVANCILIĞI.....	46
2.4. ARICILIK.....	47
2.5. TOPLAM HAYVAN VARLIĞI.....	48
SONUÇ.....	50
KAYNAKÇA.....	53
EKLER.....	56
Ek 1: Harita.....	56
Ek 2: Belgeler.....	57
Ek 3: Gelirler Transkript Tablosu.....	69
Ek 4: Vergiler Transkript Tablosu.....	79

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerine ait nüfus tablosu.....	16
Tablo 2: 1845 (M) Yılı Karamık Temettuat Defterlerinde yer alan Karamık ve Köylerine ait lakaplar	18
Tablo 3: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde tarımla uğraşanlar	19
Tablo 4: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde ticaretle uğraşanlar.....	20
Tablo 5: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki kamu görevlileri.....	21
Tablo 6: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki meslek hanesi boş ya da özel durum bildirilenler	21
Tablo 7: 1845 (M) Yılında Karamık ve Köylerindeki meslek dağılım ve oranları ..	22
Tablo 8: 1845 (M) Yılında Karamık ve Köylerinde Tarım Gelirleri	25
Tablo 9: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde hayvancılığın gelir getiren türlere göre dağılımı	26
Tablo 10: 1845 (M) Yılında Köylere göre ticaretten elde edilen gelirler	27
Tablo 11: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki değirmen gelir tablosu.	28
Tablo 12: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerine ait hanelere göre gelir dağılım ve oranları tablosu.....	30
Tablo 13: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerin ait meslek gelirleri tablosu.	31
Tablo 14: 1260 (H) Yılında Karamık ve köylerindeki vergi dağılım ve oranları.	32
Tablo 15: 1845 (M) Yılında Akharım köyü tarım ürünleri öşür dağılımı.....	34
Tablo 16: 1845 (M) Yılında Geneli köyü tarım ürünleri öşür dağılımı.	35
Tablo 17: 1845 (M) Yılında Karacaviran köyü tarım ürünleri öşür dağılımı.	35
Tablo 18: 1845 (M) Yılında Karamık merkeze ait tarım ürünleri öşür dağılımı.	35
Tablo 19: 1845 (M) Yılında Pazarağaç köyü tarım ürünleri öşür dağılımı.....	36
Tablo 20: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki tarım ürünlerinin öşür dağılım oranları.	36
Tablo 21: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki Ağnam (Küçükbaş hayvan) ve dağılımı.	38
Tablo 22: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde vergiden muaf olanlar.	39
Tablo 23: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki toprakların tarım alanlarına dağılım ve oranları	42
Tablo 24: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki mezru tarla alan ve oranları.44	44
Tablo 25: 1260 (H) ve 1261 (H) yıllarında Karamık ve köyleri, mezru tarla dışındaki arazi kullanım ve oranları.....	44
Tablo 26: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde küçükbaş hayvan dağılımı.	45
Tablo 27: 1845 (M) Yılında Köylere göre büyükbaş hayvan dağılım ve oranları....	46
Tablo 28: 1845 (M) Yılında Köylere göre yük-binek hayvanları dağılımı.....	46
Tablo 29: 1845 (M) Yılında Köylere göre koşum hayvanları dağılım ve oranları ...	47
Tablo 30: 1845 (M) Yılındaki Karamık ve köylerinde arıcılıkla uğraşan hane sayı ve oranları.	48
Tablo 31: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerine ait toplam hayvan varlığı dağılım ve oranları.....	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde meslek dağılım grafiği.....	22
Şekil 2: 1260 (H) Yılında Karamık ve köylerindeki vergi dağılımını gösterir grafik33	
Şekil 3: 1845 (M) Yılında köylere ait tarım ürünleri öşür miktarları.....	34
Şekil 4: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde yetiştirilen tarım ürünlerinin dağılım ve oran grafiği.....	37
Şekil 5: 1845 (M) Yılında Tarım alanlarının kullanıma göre dağılımı (dönüm).....	42
Şekil 6: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki arazi dağılımı (dönüm) grafiği43	
Şekil 7: 1845 (M) Yılında toplam hayvan sayısının köylere göre dağılımı.	49
Şekil 8: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki toplam hayvan sayısının türlerine göre dağılımı.....	49

BELGELER LİSTESİ

	Sayfa
Belge 1 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08386 numaralı Akharım (Akkonak) köyü ilk sayfa	57
Belge 2 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08386 numaralı Akharım (Akkonak) köyü son sayfa	58
Belge 3 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08384 numaralı Geneli (Çayıryazı) köyü ilk sayfa	59
Belge 4 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08384 numaralı Geneli (Çayıryazı) köyü son sayfa	60
Belge 5 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08385 numaralı Karacaviran köyü ilk sayfası.	61
Belge 6 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08385 numaralı Karacaviran köyü son sayfası	62
Belge 7 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08383 numaralı Karamık köyüne ait ilk sayfa	63
Belge 8 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08383 numaralı Karamık köyü son sayfa.....	64
Belge 9 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08382 numaralı Pazarağaç Köyü İlk Sayfa....	65
Belge 10 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08382 numaralı Pazarağaç köyü son sayfa ...	66
Belge 11 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08380 numaralı Armutlu köyüne ait ilk sayfa	67
Belge 12 : BOA ML. VRD. TMT. _d_08380 numaralı Armutlu köyüne ait son sayfa	68

KISALTMALAR

a. g. e.	: adı geçen eser
a. g. m.	: adı geçen makale
a. g. s.	: adı geçen sözlük
a. g. t.	: adı geçen tez
A.Ş.S.	: Afyon Şer'iyeye Sicili
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
H.	: Hicri
Haz.	: Hazırlayan
M.	: Miladi
ML. VRD. TMT.	: Maliye Varidât Muhasebesi Temettuat Defterleri
MÖ.	: Milattan Önce
MS.	: Milattan Sonra
Nr.	: Numara
S.	: Sayı
s.	: sayfa
TMT.	: Temettuat
vb.	: ve benzeri
vr.	: Varak
vs.	: ve saire
Yay.	: Yayınlayan

GİRİŞ

KARAMIK'IN COĞRAFI YAPISI, TARİHÇESİ VE NÜFUSU İLE TEMETTUAT DEFTERLERİ'NİN BU SÜREÇTEKİ YERİ

1. KARAMIK 'IN COĞRAFI KONUMU VE FİZİKİ COĞRAFYASI.

Karamık beldesi, Ege bölgesinin iç batı Anadolu bölümünde yer alır. Belde Afyonkarahisar ilinin güneybatısında bulunur. Halen Kuzeydoğusunda bulunan Çay ilçesine bağlı beldedir. Çay ilçesinin komşuları ise, batısında Karamık bataklığı ve Şuhut ilçesi, doğusunda Sultandağı ilçesi, kuzeyinde Çobanlar ve Bolvadin ilçeleri ile güneyinde Isparta il sınırı bulunmaktadır. Beldenin coğrafi koordinatları ise, 38:27:00N (38.45) Kuzey paraleli ve 30:54:00E (30.9) doğu meridyenidir¹.

Doğusu ve güneyi Sultan dağları, batısı ise yükselteleri fazla olmayan tepelik alanlarla yukarda belirtilen 2 bölge arasında ovalık bir kesim yer alır. Bu ovalık kesimin en alçak yerine ise Karamık bataklığı yerleşmiştir.

İncelemesini yaptığımız temettuat kayıtlarında gayrimüslim hanelere rastlamadığımızdan dolayı tamamının Müslüman olduğuna kanaat getirdiğimiz, muhtemelen XVI. Yüzyıldan itibaren konar-göçer Türkmen aşiretlerinin yerleştirildiği Türk köyüdür. XVII. Yüzyıldan XIX. Yüzyılın sonlarına kadar inceleme olanağı bulduğumuz kaynaklara göre ilçe merkezi olma özelliğini muhafaza etmiştir.

1860 (M)'lardan Cumhuriyet döneminin ilk yıllarındaki idari yapılanmasında köy olarak yer almış ve halen belde konumunda olan yerleşim birimidir.

2. KARAMIK ADININ ANLAMI

Karamık; saçma büyüklüğünde meyveleri olan dikenli bir bitki, çalı (İğdecik) anlamına gelip, Uluborlu, Gelendost, Keçiborlu ve Yalvaç yörelerinde kullanılan isimdir². Afyonkarahisar ve Karamık çevresinde, hem bu bitkiden hem de insan

¹[http://www.multimap.com/maps/#map=38.45,30.9|14|32&bd=useful_information&loc=TR:38.45:30.9:14|Karamık|Karamık, Afyonkarahisar \(5 Haziran 2009\).](http://www.multimap.com/maps/#map=38.45,30.9|14|32&bd=useful_information&loc=TR:38.45:30.9:14|Karamık|Karamık, Afyonkarahisar (5 Haziran 2009).)

² *Derleme Sözlüğü*; Türk Dil Kurumu Yayınları, C.8, 1975, s., 2650.

vücudunda bu bitkinin meyvelerine benzeyen bir hastalığa da bu adın verildiğinden bahsedilmektedir.

3. TÜRK'LERİN FETHİNDEN SONRA KARAMIK

İlkçağlardan Osmanlı'lara kadar Karamik hakkında bilgiye rastlanılmamıştır. İdari yapılanma ve Anadolu'ya yapılan iskanlar konusunda göze çarpan bilgileri aşağıda vermeye çalıştık. Elbette bölge coğrafyasının ilkçağlara kadar uzanan tarihi bilinmekte iken doğrudan Karamik karyesinin adının geçtiği bir yerleşim merkezine rastlanılmamıştır.

Türkler, 700 yıl önce Anadolu'da küçük bir beylikten hareketle tarihin ender siyasi sistemlerinden birini oluşturdular. Osmanlı İmparatorluğu'nun hüküm sürdüğü alan, hakimiyetindeki kültürlerin çeşitliliği ve yaşadığı sürenin uzunluğu bakımından hem Türk hem de İslam tarihinde rakipsiz olduğu gibi, dünya tarihinde de benzeri az olan bir büyük siyasi tecrübedir. Aynı bölgede (Anadolu toprakları) daha önce kurulmuş olan Helen, Roma, Bizans, Pers, Sasani gibi imparatorlukların, yerini aldığı Bizans hariç, hepsinden daha uzun yaşama başarısını göstermiş bir büyük siyasi yapıdır³.

3.1. OSMANLILAR DÖNEMİNDE KARAMIK

İstanbul'un fethinden yaklaşık iki yıl sonra tutulan “*Karahisar-ı Piyadegan Defteri*”nde Karahisar'a ait ilk idari taksimatı görmekteyiz. Deftere göre sancağı oluşturan yaya nahiyeleri şunlardır; Karahisar, Kayırhisar, Ulu Sincanlı, Kiçi Sincanlı, Şuhud, Sandıklı, Tutman Dağı, Elçi, Barçınlı ve Çöla'dır⁴. Buna göre 1455 (M) yılında Karamik idari taksimatta yer almamıştır.

Günümüzde bilinen, bölge ile alakalı en eski Mufassal defter, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki H 935 (M 1528) tarihli 147 numaralı defterdir. Defterden edinilen bilgilere göre daha önceden de bölgede tahrirlerin yapıldığı ancak elimize geçen en eski kaynak olduğu bilinmektedir. 147 nolu Karahisar-ı Sahib Sancağı defteri sırasıyla; Karahisar ma'a Kırhisar, Sandıklı, Şuhud, Bolavadin, Barçunlu ve

³ Mehmet Genç; *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yayınevi, İstanbul, 2002, s.37.

⁴ Üçler Bulduk; *XVI. Asırda Kara Hisar-ı Sahib Sancağı*. Basılmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1993, s. 54.

Oynaş kazalarını içerir⁵. Buraya kadarki bilgilere göre Karamık 1500'lü yılların başına kadar da henüz karye, ilçe veya kayıt altına alınmış bir yerleşim merkezi değildir.

Şuhud köylerinin en büyüklerinden biri durumunda olan Karamuk Öyüğü karyesi olan bu köy ancak XVII. yüzyıldan itibaren kaza merkezi haline gelmiştir⁶.

Karamık ile ilgili erişilebilen kayıtlardan bir diğeri de, 1623 tarihli *Karahisar-ı Sahib ve Sultanönü (Eskişehir) Avarız Defteri*'dir. Söz konusu defter, B.O.A. Kamil Kepeci tasnifinde 2567 numara ile kayıtlıdır. Defterde Karahisar merkezden sonra sırasıyla **Karamık**, Sincanlı, Sandıklı, Şuhud, Çola-abad, Çay, Bolvadin, Barçınlı ve Nevahi-i Barçınlu kazalarının kayıtları yer almaktadır. 31 varağı Karahisar-ı Sahib'e ait olan defterin tahriri, 1 Şaban 1032 / 30 Mayıs 1623'de gerçekleşmiştir. Defterde, "Nefsi" olarak zikredilen Karamık'ta 33 karyesi (Himmatler Karyesi Şeyh Ahlat evladından olduklarından avarız-ı divaniyyeden muaf tutulmuştur) ile birlikte 41.5 avarız hanesi vardır⁷. İlk tahririnde "Nefs-i Karamık ma'a mahallat hane" ifadesinin kullanılması en azından tahririn yapıldığı tarih itibariyle kasaba hükmünde olduğunu söyleyebiliriz.

Karamık kazasında 3 gerçek hane 1 avarız sayılmıştır bilgisinden yola çıkarak, 41,5 avarız 123-124 haneye tekabül ettiğine göre yaklaşık 600 kişilik bir nüfustan bahsedilebilir⁸.

Söz konusu defterde kasabaya bağlı köyler şunlardır; Karamık, Işıklar, Kadi, Erdoğan, Çekeri, Kovaderesi, Kozca, Danişmendlü, Süğüllü, Otuğmuş, Celebli, Timurcular, Alvar, Göçen, Gebeli? (Geneli), Halifeler, Karacaviran, Bodrum, Bozüyük-i süfla, Bazarağaç? (Pazarağaç), Akharım-maa mahallat, Tunabal, Serçe, Hatib, Çölcüler, Baltacı, Güçbey, Kapukaya, Çürük, Armudlu ve Yukarı Bazaröyük.

1712 tarihinde yapılan Tahrir'de, 27 adet köyün boş olduğu bildirilmiştir⁹. Bu köyler; Avlar, Baltacı, Bazarağaç, Bozüyük, Çölcüler, Çördük, Danişmendlü,

⁵ Latif Daşdemir; *XVI. Asırda Karahisar-ı Sahib Kazasının Sosyal ve Ekonomik Yapısı*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1996, s. 22.

⁶ Üçler Bulduk, a.g.e., s. 289.

⁷ M. Zahit Yıldırım; "Avarız Defterleri ve 2567 Numaralı Avarız Defterine Göre XVII-XVIII. Yüzyılda Karahisar-ı Sahib Sancağı'nın Sandıklı, Çola-abad ve Karamık Kazaları", *VI.*

Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyumu, Afyon 10-11 Ekim 2002, Ankara, 2003, s. 586-587.

⁸ Ömer Lütfi Barkan'a göre klasik bir nüfus hesaplama yöntemi olan "her hanenin ortalama 5 kişiden oluştuğunu" varsayarsak, $124 \times 5 = 620$ sonucu çıkar.

Devederesi, Göcebey (Güçbey?), Göçer, Göçürler, Gülriz, Haleblü, Halifeler, Hatib, Himmetler, Işıklar, İrdoğmuş, Kadılar, Kapu-kaya, Kormeşe, Otuğmuş, Süğüllü, Timurcular, Todrum (Bodrum?) Tuna-bal ve Yukarı Bozöyük¹⁰. Bunlardan Bazarağaç Köyü, incelediğimiz defterlerde de 3 hane olarak kaydedilmiş.

Bu bilgilere göre yöreye yerleştirilen oymak ve aşiretlere rağmen geçen yüzyıllarda daha önce değindiğimiz, köylerin boşalma sebepleri olarak; XVII. yüzyılın sonlarındaki II. Viyana kuşatması ile başlayan gerileme dönemi, Avusturya ile olan uzun savaşlar, Karlofça antlaşması, Prut ve İran savaşları ile beraber toplumda meydana gelmeye başlayan asayişsizlikler, Celali isyanları gibi olaylar sıralanabilir¹¹.

3.2. YÖREYE YAPILAN İSKÂNLAR

1623 yılından öncesinde Osmanlı Devleti'nde yapılan tahrirlerde Karamık ve civarındaki iskan ve idari taksimata dair herhangi bir kayda rastlanmadığından yöreye yapılan iskanların bu dönemde başlatıldığını söyleyebiliriz.

Karamık ve çevresine yerleştirilen aşiret ve cemaatlerden Konar-göçer Türkmen aşireti olan Cerid (Ceridi, Cerilid, Ceridlü) aşireti ve cemaatlerden yine Cerid¹² (Ceridi, Cerilid, Ceridlü), Karainbeğ (Karainebeğli ve/veya Karainebeğlü) ve Tartar¹³ (Tartarlı, Tartaroğlu ve/veya Tırtaroğlu)¹⁴ Cemaatleri'nin yerleştirildiği anlaşılmıştır.

4. OSMANLI DEVLETİ'NDE VERGİ DÜZENİ VE TAHRİRLER

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat'ın ilan edildiği 1839 yılına kadar geçen beş buçuk asırlık sürede vergiyle ilgili Şer'î vergiler ve Örf'î vergiler adıyla iki önemli ayırım söz konusudur.

⁹ 1623 tarihli tespit edilebilen ilk tahrirden yaklaşık yüz yıl sonra.

¹⁰ M. Zahit Yıldırım, a.g.m., s.605.

¹¹ M. Zahit Yıldırım, a.g.m., s.607.

¹² Cevdet Türkay; "Başbakanlık Arşivi Belgeleri'ne Göre Osmanlı İmparatorluğu'nda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar"; İşaret Yayınları, İstanbul, 2001, s. 234-235. (Cerid cemaati, Bozulus aşiretindedir).

¹³ Türkay, a.g.e., s. 407. Karainebeğ, Karainebeğli cemaati, Dânişmendlü aşiretindedir. Karahisar-ı Sâhib Sancağı'na bağlı Çay kazasının Kızıldere adlı mevkinde iskan olunmuşlardır.

¹⁴ Türkay, a.g.e.,s. 606.

Şer'î vergiler; Zekat, öşür, haraç ve cizyeden ibarettir. Şer'î vergiler dışında, devletçe alınan ilk vergi uygulaması II. Beyazıt zamanında gerçekleşmiştir. Tekâlif-i Örfiyye adı altında alınan vergilerin ise zamanla doksan çeşidi geçtiği görülmüştür¹⁵.

4.1. VERGİ SİSTEMİNİN ALT YAPISINI OLUŞTURAN TAHRİRLER

Vergi sisteminde Tanzimat'la birlikte uygulanan yenilik, yüzyıllardır süregelen Örf'î vergilerin kaldırılarak “An-cemaatin Vergi” diye adlandırılan tek bir verginin getirilmesi olmuştur. 1860 yılında ise Ancemaatin verginin aşamalı olarak kaldırılması kararlaştırılmış yerine, tahrire dayalı olan emlak, arazi ve temettu vergileri getirilmiştir. Bu amaçla tahrirler yapıldı. Tahrir çalışmalarını yerine getirmek amacıyla kurulan “Tahrir-i Emlak Nezareti” öncelikle şehirlerden başlamak suretiyle nüfusun, emlak ve arazinin sayımı yapıldı. Örfi vergilerin kaldırılmasıyla tahrire dayalı olarak alınan vergiler; Emlak ve arazi vergisi, temettuat vergisi, cizye, aşar, ağnam¹⁶, damga, harçlar, gümrük resimleri, bedeller ve muhtelif vergiler bu başlığın en önemli konularıdır¹⁷.

Mali düzenlemelerde bahsedilen başlıklar konu başlığına gelindikçe ayrıntıları ile incelenecektir.

4.2. TANZİMAT DÖNEMİNDE YAPILAN MALİ DÜZENLEMELER

Bu başlıkta aktarılmak istenen bilgiler için, Ayla Efe'nin Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisinde yayınlanan “1260-61 / 1844-45 Temettuat Sayımı Işığında Çukurhisar Köyünün Ekonomik ve Sosyal Görüntüsü” adlı makalesinden faydalanılmıştır.

XVIII. yüzyılın ikinci yarısı ve XIX. yüzyılın başlarında Osmanlı İmparatorluğu'nda savaşlar ve değişen dünya düzeni sebebiyle ekonomide ciddi sıkıntılar oluşmuş ve bu durumun ortadan kaldırılması veya asgariye indirilebilmesi için bir takım yeni tedbirlerin alınması hususunda çalışmalar başlatmıştır. 1789-1839 yıllarını kapsayan III. Selim ve II. Mahmut dönemleri Osmanlı ekonomisinin ağır kriz altına girdiği dönemlerdir. XIX. yüzyılda dünya ekonomisi, paranın gittikçe önem kazanması ve giderek ağırlaşan uzun süren savaşlar, Osmanlı devletini de yeni

¹⁵ Coşkun Çakır; *Tanzimat Dönemi Osmanlı Maliyesi*, Küre Yayınları, İstanbul, 2001, s. 48.

¹⁶ Ağnam, “Vergiler” bölümünde altında ayrıntılı olarak incelenecektir. Kısaca, Osmanlı Devleti'nde koyun ve keçiden alınan vergidir.

¹⁷ Coşkun Çakır, a.g.e., s. 50-55.

ek gelir kaynakları yaratmaya zorluyordu, çünkü tımar sistemi içindeki dirliklerin vergi gelirlerinin sipahiye tahsis edilmesi devam ettiği sürece, merkezi hazine gerekli olan parasal kaynak olmuyordu. Bu durumda, toprak rejiminin temelini oluşturan tımar düzenini merkezi hazineye gelir sağlayacak biçimde dönüştürmek gerekiyordu. Bir başka deyişle devletin tarımsal gelirlere sipahiler aracılığıyla değil doğrudan doğruya ve para biçiminde el koyması zorunluluk haline gelmişti.

Ancak tezin konu bütünlüğü açısından, söz konusu düzenlemelerin hukuki ve bürokratik boyutlarının yanı sıra İltizamın kaldırılması ve muhassıllık sistemi, vergi düzenlemeleri, bütçe uygulamaları, borçlanma politikaları ve son olarak para ve banka uygulamaları başlıkları halinde irdelenebilir. Elbette, vergi düzenlemeleri ve temettuatlar bu bölümlenin en önemli kısmını oluşturmaktadır.

Geleneksel Osmanlı vergi sisteminde değişikliğe gidilmesi yeniden zorunluluk halini; almış aynı zamanda hazinenin ihtiyaçları da giderilmiş, reformlar için mali kaynak yaratılmıştı. Bunun için öncelikli olarak devletin gelirlerinin yeniden tespit edilmesi ve denetim altına alınması şarttı. Ayrıca, bu şekilde hem ağır vergi yükünü hafifletmek hem de eşit, dengeli ve düzenli bir vergi sistemine de geçiş mümkün olacaktı. Bu konudaki ilk girişim II. Mahmut döneminden itibaren başlatıldı. Öncelikli olarak Gelibolu ve Hüdavendigâr sancaklarında başlatılan mülk sayımları ile genel nüfus sayımlarının yapılış nedenleri arasında bu ihtiyacın giderilmek istenmesi planlanmıştı. Ama vergi sisteminin asıl değişime uğradığı dönem Tanzimat ile olmuştur. Çünkü, 26 Şaban 1255/ 3 Kasım 1839 tarihinde ilan edilen Tanzimat Fermanı'nda kazanca göre eşit vergilendirme ve "usul-ü muzır" olarak nitelenen iltizam uygulamasının kaldırılması ilke olarak benimsenmiştir. Bu yolla hem devletin gelirlerini kontrol altına alabilmesi, hem de vergi dağılımı konusundaki dengesizliklerin ve haksızlıkların giderilmesi sağlanarak, vergi mükellefleri üzerindeki mültezim baskısının da engellenebileceği düşünülmüştü. 1844 yılından itibaren ticaret ve zanaatla uğraşanların vergilerini sene başında alınması, ziraatle uğraşanların vergisinin ise o yerin mahsul zamanında tahsil edilmesine karar verilmiştir. 1261/1845 sayımlarının 1256/1840 yani muhassıllık sisteminin uygulanması esnasında yapılan sayımlardan en büyük farkı ise; merkezden gönderilen memurlar tarafından değil, sayımların sayımı yapılan köy ve mahallelerin muhtar ve imamları tarafından yapılmasıydı. Hazırlanacak temettuat

defterlerine herkesin arazi ve hasılatı, gelir getiren gayri menkulü ve toplam temettuatının yazılmasına, esnaf ve tüccarlarında yıllık temettuatlarıyla birlikte bir senede verdikleri *öşür* ve *vergi-yü mahsusa* miktarlarının da yazılmasına karar verilmiştir. Sayım ve yazımı tamamlanan defterlerin muhtar, imam tarafından mühürlenmesi istenmiştir. Bu şekilde, her köyün defteri mensup olduğu kazaya ait olan torbaya konulacak daha sonra kazalara gönderilecek ve buralarda da kaza meclislerinin kontrol ve denetiminden sonra o sancağın kazalarından ise, vali ve defterdarlara, mülhak sancaklarda ise, bağlı olduğu sancak kaymakamına ve oradan da eyalet merkezine gönderilecekti¹⁸.

4.2.1. Temettuat Uygulaması ve Temettuat Defterleri'nin Kapsamı

Sanayi devrimi öncesi temel ekonomik yapıyı tarımın oluşturduğu devletlerde, ülkenin arazi ve toprak mevcudiyetini tespit etmek, asker potansiyelini ve vergi miktarını belirlemek gayesi ile dönem dönem sayımlar yapılmıştır. Tarihi süreç içerisinde devam ettirilen bu geleneğin uygulayıcılarından biri de Osmanlı Devleti'dir. Genel bir bakış açısı ile Osmanlı sayım geleneğinin üç temel aşamasından söz edilebilir. Birincisi, klasik devir denilen zaman içerisinde yapılmış Tapu tahrirleri. İkincisi, XIX. yüzyılın birinci yarısında modernleşme hareketleri çerçevesinde ele alınıp 1831 senesinde yapılmaya başlanılan Nüfus Tahrirleri. Üçüncüsü ise, Tanzimat Fermanı'nın neticesinde iktisat ve maliye siyaseti gereği olarak yapılan Temettuat Tahrirleri'dir¹⁹.

Temettu vergisi, Tüccar ve esnafın senelik kazançları üzerinden alınan vergi hakkında kullanılan tabirdir. Arapça bir kelime olup, kar etmek demektir²⁰.

Osmanlı Devleti'nde ticaretle uğraşanlar ve esnaf üzerinden alınan vergi, 1241 (H) tarihinde Sultan II. Mahmud tarafından Asakir-i Mansure Hazinesine gelir olmak üzere tahsis olunan bir vergidir²¹.

¹⁸ Ayla Efe, "1260-61 / 1844-45 Temettuat Sayımı Işığında Çukurhisar Köyünün Ekonomik ve Sosyal Görüntüsü", *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Eskişehir, 2006, sayı. I, s.20-22.

¹⁹ Abdurrahman Vefik Sayın, *Tekalif Kavaidi (Osmanlı Vergi Sistemi)*, Maliye Bakanlığı, Ankara, 1999, s. 441; Ayrıca bakınız, Mübahat Kütükoğlu, "Osmanlı Sosyal ve İktisat Kaynaklarından Temettü Defterleri", *Bellekten*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1995, C.LIX, S. 225, s. 395.

²⁰ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1993, C.3, s.453.

²¹ A.V. Sayın, a.g.e., s. 442.

Temettuat vergisi, herkesten kazancına göre alınan bir vergidir. Tüccar ve esnafın yıllık kazancı belirlendikten sonra, başlangıçta %3 oranında alınmış, 1878 de %4'e çıkarılmıştır. 1860 tarihinden itibaren tüccar ve esnafa birer “*Ruhsatiye Defteri*” verilerek yıllık gelirleri deftere kaydedilmiştir. Bu vergi mart ve eylül aylarında iki taksitte toplanıyordu. Belirlenen sürede ödeyemeyenlerden yüzde yirmi zam yapılarak alınır²².

Temettuat vergisi aslında 1839 yılında ihdas edilmiş, fakat tahsisi mümkün olmamıştı. Bu uygulama ancak 1859-60 yılında yapılan kadastro çalışmalarından sonra gerçekleşebildi. Buna göre şehir ve kasabalarda bulunan esnaf, tüccar ve zanaatkarların yıllık gelirleri üzerinden %3 oranında vergi alınması kararlaştırıldı. 1860'da %3 olan bu oran 1876'da %4'e çıkarıldı. Böylece beyana bağlı olmamakla beraber tahrire endeksli bir gelir vergisi uygulamasına geçilmiştir²³.

4.2.2. Sosyal Tarih Kaynağı Olarak Temettuat Defterleri

Temettuat defterlerinde, tespit edilen hane reislerinin eşkali ile birlikte lakap ve kısmen şeceresi verilir. Sadece hane reisinin mal varlığı verildiğinden hanede meskun diğer fertlerden bahsedilmez. Temettuat daha ziyade öşre tabi halkın yani Müslüman ahalinin durumunu yansıtır²⁴.

İncelediğimiz Temettuat Defterleri'nden elde edilebilen bilgileri dikkate alırsak sosyal tarih anlamında hangi kavramlara ışık tuttuğu hakkında veri elde ederiz. Özellikle hane reisinin adı, lakabı, sülalesi ardından da hane reisinin mesleğine ait bilgiler ile kazada mevcut olan meslek dalları ve hane reislerinin bunlardan hangileriyle daha çok meşgul olduğu hakkında bilgi sahibi olmaktayız.

İncelediğimiz defterlerden başka 1839 tarihli temettuat defterlerinde hane reislerinin saç, sakal, bıyık ve boylarına ait verilerin de yazılması buna bağlı olarak bölgeye ait demografik yapının fiziksel özellikleri ve sosyal hayata dair uygulamalarının neler olduğunu özetleyebiliriz.

²² Musa Çadırcı; *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal Ve Ekonomik Yapısı*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1997, s.346.

²³ Coşkun Çakır, a.g.e., s. 50.

²⁴ İsmail Yakıt; “Devlet Arşivleri Işığında 19. Asırda Nis Adası'nın Sakinleri, Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Durumları”, *Osmanlı Araştırmaları*, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2002, s. 171.

4.2.3. İktisadi Tarih Kaynağı Olarak Temettuat Defterleri

Meslek gelirleri kısmında ise, aile reisinin meşgul olduğu, varsa diğer mesleklerden de elde ettiği gelirler kaydedilmiştir. Bununla birlikte hane reislerinin ekili-dikili tarım alanları, hayvan varlıkları, diğer (değirmencilik, kamış ticareti ve hatap-odunculuk gibi) gelir kaynaklarının da yazılmış olması elde edilen verilerin ekonomik anlamda döneme ait ekonomik yapının ortaya çıkarılmasında etken olduğu muhakkaktır.

Hane reislerinden alınan vergi türleri ve vergiler, vergiden muaf tutulan haneler ile vergi ödemeyen hanelere dair bilgiler de yer almaktadır.

4.3. KARAMIK'A AİT ML_VRD_TMT_d_08380-6 NUMARALI TEMETTUAT DEFTERLERİ

Karamık kazası ve köylerinin H 1261 (M 1845) yılındaki sosyo-ekonomik yapılarını incelemeyi amaçlayan bu çalışmanın temelindeki Temettuat Defterleri BOA ML. VRD. TMT. (Maliye Varidat Temettuat) katalogları arasında yer alan Temettuat Defterleri'nin 6'sı Karamık kazası ve köyelerine ait verileri içerir.

XIX. yüzyılın ilk yarısının sonlarında ait, Karamık Kazası'na ilişkin 1844 tarihli Temettuat kayıtları sâde bir şekilde düzenlenmiş defterlerden oluşmaktadır. Köyler için ayrı ayrı defterler düzenlenmiş olup defterlerin kapak sayfasında, bağlı olduğu kaza ile birlikte köyün ismi ve orijinal seri numarası bulunmaktadır. Katalog seri numaraları takip edildiğinde merkez Karamık dahil 6 köye ait defter varsa da Armudlu köyüne ait bilgiler sadece 3 hane bildirilmiş olup sayfa sonu mühürlendikten sonra, *“iş bu karye Nefs-i Karamık karyesine ilhaken idare olunmakta bulunduğundan oltaraftan tahrir olunduğu şerh verildi.”* ifadesine dayanarak 5 köy olarak değerlendirilmiştir. Söz konusu defterler sırasıyla aşağıda belirtilmiştir.

1. BOA ML. VRD. TMT. _d_08380 Armudlu (Armutlu) Karyesi.
2. BOA ML. VRD. TMT. _d_08382 Bazarağaç (Pazarağaç) Karyesi.
3. BOA ML. VRD. TMT. _d_08383 Nefs-i Karamık (Karamık).
4. BOA ML. VRD. TMT. _d_08384 Geneli Karyesi (Çayır yazı).

5. BOA ML. VRD. TMT._d_08385 Karacaviran (Karamıkkaracaören) Karyesi.

6. BOA ML. VRD. TMT. _d_08386 Akharım (Akkonak) Karyesi.

İncelediğimiz defterlerin, ikinci sayfalarında sancağın, kazanın ve köyün ismi zincirlemeli bir şekilde verilmiştir. Sadece bu ifadelerle yetinilen kayıtlarda hiçbir köyün tarihçesinden veya buna benzer herhangi bir durumundan bahsedilmemektedir. Sancak, kaza ve köy isminden sonra doğrudan hâne reislerinin isimlerini, bazen de haneye gelir sağlayan hâne üyesinin ismini ve diğer tüm varlıklarını yazmaktadır. Yine burada da hâne reisi isimlerine ait boy, bıyık ve endam gibi hiçbir özellikten bahsetmemektedir. Sade bir şekilde hâne reisinin ismi, varsa hâne gelirine katkıda bulunan hâne üyesinin ismi ve mesleği yazılmıştır.

Buna göre Temettuat Defterleri'nde öncelikle hane reisinin adı, lakabı, sülalesi ardından da hane reisinin mesleği yer almaktadır. Böylece kazada mevcut olan meslek dalları ile hane reislerinin bunlardan hangileriyle daha çok meşgul olduğu hakkında bilgi sahibi olmaktayız. Meslek gelirleri kısmında ise, aile reisinin meşgul olduğu, varsa diğer mesleklerden elde ettiği gelirler de kaydedilmiştir.

Hane reisi adının sağında verilen rakamlar ise hanenin sırası ve numarasını ifade etmektedir. Meslek ve hane bilgilerinin yanında *sene-i sabıkada vergi-i mahsusadan bir senede vermiş olduğu* denilerek hane reisinin vermiş olduğu vergi belirtilmektedir. Bu şekilde hangi hanenin vergi vermediği de saptanabilmektedir..

Verginin hemen yanında *sene-i sabıkada öşür* olarak vermiş olduğu denilerek öşür verilen ürün miktarı ve değeri verilmektedir. Defterlere göre, alınan öşürün bazı ürünlerden nakdi, bazılarında ise aynı olduğu anlaşılmaktadır. Aynı olarak öşür alınan ürünlerin kile olarak miktarı belirtildikten sonra parasal değeri de verilmekte, böylece bu ürünlerin birim fiyatları saptanabilmektedir. Nakdi olarak öşür alınan ürünlerin değeri ise kuruş olarak verilmiştir.

Öşür bilgilerinin hemen altında defterin en solunda da varsa hane reisi ile birlikte aynı avlu içinde yaşayan akraba ve-veya bakmakla yükümlü oldukları diğer hane reisleri ile beraber paylaştıkları mal varlığından bahsetmektedir, "*İş bu arazi vesaire iki karındaşın beynlerinde müşterek idüğü*" gibi.

Bunların ardından hane reisinin sahip olduğu mezru tarla, gayr-ı mezru tarla, bağ, gibi ekili ve dikili alanların dönüm olarak karşılıkları, varsa aşar-ı tenzil ve tarla kiralama yoluna gidenlerin alacak-verecek kayıtları yazılmıştır.

Arazi ile ilgili bilgilerin ardından her hane reisine ait büyükbaş, küçükbaş ile yük ve binek hayvanlarının re's (baş) olarak sayıları ve getirdikleri gelir belirtilmektedir.

Haneye ait en son bilgi ise yıllık kazançtır. Hane reisinin ırgatlığından, ticaretinden, maaşından vs. gelirleri ayrı ayrı verilmektedir. Bu alanda varsa kiralama yoluyla kullanılan tarlalara ait hisse verileri de verilmiştir.

Toplam gelir ve toplam verginin hemen altında da köyün muhtarına ait, genellikle “muhtâr-ı evvel” ve “muhtâr-ı sani” olarak mühürler ve köyün imamına ait mühür bulunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

BOA ML. VRD. TMT. _d_08380 – 6 NUMARALI TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE XIX. YÜZYIL ORTALARINDA KARAMIK'IN İDARİ VE SOSYAL YAPISI

1. İDARİ YAPI

1.1. KARAMIK KAZASI'NIN İDARİ YAPISI

Karamık, 1621 tarihli Hane-i Avarız defterine göre, Karahisar-ı Sahib livası kazaları arasında yer almıştır. Buna göre defterde belirtilen kazalar; **Karamık**, Sincanlı, Bolvadin, Çay, Barçınlı, Nevahi-i Barçınlı, Şuhut, Sandıklı ve Çola-abad'dır. XVII. yüzyılın sonunda bu yörelerin kaza olma durumlarının aynen devam ettiğini H. 1106/M. 1695 tarihli *Afyon Şeriye Sicil Defteri*'ndeki kayıtlar ortaya koymaktadır. Şeriye ve avarız defterlerindeki kayıtlar, XVIII. yüzyıl boyunca kaza yapılanmasında hiçbir değişiklik olmadığını ortaya koymaktadır. Bu yüzyıl boyunca, Karahisar-ı Sahip (Merkez), **Karamık**, Sincanlı, Bolvadin, Çay, Barçınlı, Nevahi-i Barçınlı, Şuhut, Sandıklı ve Çola-abad kazaları aynen varlığını devam ettirmişlerdir²⁵.

Evliya Çelebi'ye göre ise XVII. yüzyılda; Karahisar-ı Sahib Merkez, **Karamık**, Sandıklı, Sıçanlı, Şuhut, Cule, Barçınlar, ve Çal kazaları vardır²⁶.

Bugünkü Afyonkarahisar'da kaza yapılanmasında XIX. yüzyılın ilk yarısındakiyle herhangi bir değişiklik olmamış, 1853'e kadar aynı yapılanma devam etmiştir. XVII. yüzyılın başından, (H.1270 / M.1853/54 senesine ait kazaları gösteren defter) bu döneme kadar sancakta 10 kaza varken 19'a çıkmıştır. Kazalar; Karahisar-ı Sahip (Merkez), **Karamık**, Sandıklı, Sincanlı, Şuhut, Çola-abad, Bolvadin, Çay, Hanbarçın, Nevahi-i Barçın, Emirdağ, Çal, Baklan, Şeyhlü, Dazkırı, Homa, Geyikler (Dinar), Danişmendlü ve İshaklı olarak kaydedilmiştir²⁷.

²⁵ Mustafa Karazeybek; "Osmanlılar Döneminde İdari Yapı", *Afyonkarahisar Kütüğü*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayını, C.1, s. 190-191

²⁶ *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*; (Haz. Mümin Çevik vd.), [yayımlayan yok], İstanbul, 1984, C.9, s. 17.

²⁷ Mustafa Karazeybek; a.g.e., s.191.

1.2. KARAMIK'TAKİ KÖYLER

Bu başlık altında, Karamık'a ait belirlenebilen köyleri yüzyıllara göre vermeyi uygun gördük. Buna göre 1623 tarihli Karahisar-ı Sahib ve Sultanönü (Eskişehir) Avarız defterinde, **Karamık**, Işıklar, Kadi, Erdoğmuş, Çekeri, Kovaderesi, Kozca, Danişmendlü, Süğüllü, Otuğmuş, Celeblü, Timurcular, Alvar, Göçen, Gebeli(?) (Geneli), Halifeler, **Karacaviran**, Bodrum, Bozüyük-i süşa, **Bazarağaç** , **Akharım**-maa mahallat, Tunabal, Serçe, Hatib, Çölceler, Baltacı, Güçbey, Kapukaya, Çürük, **Armutlu** ve **Yukarı Bazaröyük** köyleri tespit edilmiştir. 1712 tarihinde yapılan Tahrirde, tespit edilen köyler ise; Avlar, Baltacı, **Bazarağaç**, Bozüyük, Çölceler, Çördük, Danişmendlü, Devederesi, Göcebey (Güçbey?), Göçer, Göçürler, Gülriz, Haleblü, Halifeler, Hatib, Himmetler, Işıklar, İrdoğmuş, Kadılar, Kapu-kaya, Kormeşe, Otuğmuş, Süğüllü, Timurcular, Tordum(?) (Bodrum) Tuna-bal ve Yukarı Bozüyük (**Yukarı Bazaröyük?**) köyleridir²⁸.

İncelediğimiz 1844-45 tarihli temettuat defterlerinde ve Başbakanlık Osmanlı Arşivinde yapılan taramalar neticesinde bu döneme ait köyler, Karamık, Karacaviran, Akharım, Geneli, Pazarağaç ve Armutlu köylerine ait defterlere ulaşılmıştır.

Elimizdeki defterde, 1256 (H) yılında Karamık ve köylerine ait 239 hane olduğu tespit edilmektedir. “Karye toprağı ve Musalla ve Halillü ve Bodrum ve Şevikli ve Karşiyaka namı diğer Derbent ve Armutlu ve Sarılar mezraları Eşkinci Tımarları²⁹ bulunmuş olduğundan Karye-i Mezbur ahalileri bunlar ile ziraat etmekte oldukları” ifadesi görülmüştür³⁰.

Buna göre, bugünkü ve söz konusu tarihteki idari yapılanma dikkate alınırsa B.O.A'da neden bütün köylerin defterlerine rastlanılmadığına açıklık getirilebiliriz. Yukarıda belirtilen köyler Karamık ve çevresindeki coğrafyada yer almasına rağmen “Eşkinci tımarı besledikleri” ifadesi ile temettuat defterlerinin olmadığı anlaşılmaktadır.

²⁸ m. Zahit Yıldırım, a.g.e., s. 605.

²⁹ Eşkinci; II. Sultan Mahmud zamanında yeniçeri ocağından ayrılmak suretiyle teşkil olunan askeri sınıfa verilen ad. M.Z. Pakalın, a.g.e., s.,560.

³⁰ ML_VRD_TMT_d_08381 numaralı temettuat defteri

Muhtelif tahrir çalışmalarıyla, idari taksimatta yazılan köylerin adları, nefer sayıları, hangi yüzyılda hangi köyler varlığını sürdürebilmiş ve bunlardan hangilerinin boşaldığı gibi bilgiler elde edilebilmiştir.

2. KARAMIK'TA SOSYAL YAPI

Türklerin, Anadolu'yu fethetmeleriyle beraber özellikle sınır bölgelerine Türkmenleri yerleştirmeye başlamış ve meydana getirilen şehirler, genellikle beş ile yüz arasında mahalleler oluşturulmuştur. Sıklıkla otuz kırk kişilik mahalleler görülür. Osmanlılar, kendisinden nceki Türk Devletleri'nin birikmiş kültürünü, devlet geleneğini ve insan unsurlarını devralmış, dolayısıyla kültür özellikleri kadar önemli olan fiziki şekilleri de nceki İslam şehirlerinin devamı nitelięindedir³¹. Karamık'a ait temettuat defterlerinde mahalleler ile ilgili bir bölümlenmeye rastlanılmamıştır.

2.1 KARAMIK'TA NÜFUS

XIX. yüzyılda Anadolu'nun nüfusu önemli bir artış göstermiştir. Anadolu sınırları içinde kalan nüfusun, yüzyılın ikinci çeyreğinde 8-9 milyondan Birinci Dünya Savaşına kadar 16-17 milyona yükseldiği tahmin edilmektedir. Bu artışın önemli bir bölümü elbette nüfusun kendi artışından kaynaklanıyordu. Ancak bu dönemde Sırbistan, Bulgaristan, Makedonya ve Ege adalarından da Anadolu'ya g gerçekleşmiştir. Anadolu'da zaten kırsal-tarıma dayalı bir yapı mevcut durumda iken göçmenlerin de büyük bir kısmı kırsal alandan gelmekteydi. Savaş koşullarında g etmek zorunda kaldıkları için yanlarında önemli miktarlarda para ve mal varlığı getirememişlerdi. Balkanlardaki tarım alanlarından çekilen imparatorluk bu insanları Anadolu'daki tarıma elverişli topraklara yerleştirmeye alıřmıřtır³².

Çeşitli amaçlarla yapılan tahrir çalışmalarıyla ilçe nüfusunun kesin rakamını belirlemek elbette mümkün olmamaktadır. İncelenen defterlerin tezin ana konusunu oluşturması sebebi ile daha eski ve günümüze daha yakın tarihlerde tespit edilebilen nüfus bilgilerine ayrıntılı girmeyeceğiz.

İncelediğimiz deftere en yakın döneme ait 18. yüzyılın ortalarındaki nüfus bilgilerine göre Karamık, Karahisar-ı Sahib'in toplam nüfusunun %18'ine tekabül

³¹ Gürsoy şahin, "XIX Yüzyılın Ortalarında Afyonkarahisar Kazası'nın Sosyo-Ekonomik Yapısı", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.III, S.1, 2001, s.107-108.

³² şevket Pamuk; *Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme (1820-1913)*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1994, s. 102-103.

eden 1408 kişilik tahmini nüfusa sahip gözükmetedir³³. Burada, elimizdeki temettuat kayıtlarından elde edilen verilere göre nüfusu yine tahmini olarak belirteceğiz.

2.1.1. Akharım Köyü Nüfus Dağılımı.

İncelediğimiz defterlerde ilk köy, alfabetik sıraya göre Akharım Köyü'dür³⁴. Deftere göre 51 hane reisi kaydedilmiştir. Ancak 2 hanede iki ailenin birlikte yaşadıkları ve bu durumun "numara 2" şeklinde gösterildiği tespit edilmiştir. Bu itibarla köyün toplam hane sayısının 53 olduğu tespit edilmektedir. Kamu görevlisi olarak 1 imam ile 1. ve 2. muhtarların bulunduğu köyde toplam nüfusun 265³⁵ olduğu tahmin edilmektedir.

2.1.2. Geneli Köyü Nüfus Dağılımı.

İkinci köyümüz olan, Geneli Köyünde ise 33 hane belirtilmiştir. Deftere göre, bu köyün 7 hanesinin diğer hane reisiyle beraber aynı avlu içinde yaşadığı, dolayısıyla köyün toplam hane reisi sayısı 40 olarak tespit edilmiştir. Kamu görevlisi olarak sadece 1 imamın bulunduğu 40 hane reisinin bildirildiği köyde yaklaşık 200 kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir.

2.1.3. Karacaviran Köyü Nüfus Dağılımı.

Üçüncü köyümüz, Karacaviran Köyü olup, 83 hane olarak kaydedilmiştir. Bununla beraber defterde 10 ailenin daha diğer hane reislerinin yanında no.2 hatta no.3 olarak kaydedildiğini görmekteyiz. Karacaviran köyünü diğer köylerden ayıran en belirgin özelliklerden biri nüfusunun diğer köylere göre hatta Karamık'tan dahi yüksek olmasıdır. Kamu görevlisi olarak 1 kethüda, 1 imam, 1 asker, 1 gazi, 1 asker emeklisi ve 1 adette mahkemede mahzar olduğu tespit edilen 6 kamu görevlisinin bulunduğu 93 hane tespit edilen köyde yaklaşık 465 kişinin yaşadığı söylenebilir.

2.1.4. Karamık Köyü Nüfus Dağılımı.

Dördüncü köyümüz, Karamık ise, Nefs-i Karamık olarak bilinip, merkez köydür. Deftere göre 47 hane reisi kaydedilmiştir. Ancak, 4 kişi dışardan tarla

³³ Mehmet Güneş; *XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Karahisar-ı Sahib Sancağı (Şer'iyeye Sicillerine göre)*, Basılmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2003. s. 201.

³⁴ Köyler, bu tip verilerde ve tablolarda her zaman alfabetik sırayla ele alınmıştır.

³⁵ Hane sayısı ile 5 rakamının çarpılması sonucunda tahmini nüfus bilgilerine erişilmiştir.

kiralamış, 3 hane Armudlu köyüne ait hane reisi, 10 adet no 2 ve no 3. haneler, 1 imam ve 1 asker olması itibariyle toplam 60 hanenin tespit edilerek köyde yaklaşık 300 kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir.

2.1.5. Pazarağaç Köyü Nüfus Dağılımı.

Son köyümüz Pazarağaç köyü olup, 44 hane reisi kaydedilmiştir. Ancak, 3 diğer no 2 de yaşayan hane var ve 3 hane de icarcı, 1 imam 1de muallim-i sıbyan var. Toplam 47 hanenin tespit edildiği köyde yaklaşık 235 kişinin yaşamış olduğu tahmin edilmektedir.

Yukarıda verilen bilgilere göre 1844 (M) yılında Nefs-i Karamık ve bağlı köylerde yaklaşık olarak 1465 kişinin yaşamış olduğu tahmin edilmektedir. Bu bilgilere dayanarak hazırlanan tablo aşağıda verilmiştir.

Köy	Hane	Hane Reisi	Nüfus	%
AKHARIM	51	53	265	18,09
GENELİ	33	40	200	13,65
KARACAVİRAN	83	93	465	31,74
KARAMIK	51	59	300	20,48
PAZARAĞAÇ	44	47	235	16,04
Toplam	262	292	1465	100

Tablo 1: 1845 (M) Yılında Karamık ve köyelerine ait nüfus tablosu

1831 yılı sayımına göre, Karamık kazasında 669 erkek nüfus vardır³⁶. Bu bilgiye dayanarak, 669 erkek nüfusunu 5 ile çarptığımızda nüfusu 3345 olarak tahmin edebiliriz. İncelemekte olduğumuz defterlerdeki nüfusla bu rakamın farkı kesinlikle eşkinci tımarı besledikleri için sayılmayan köylerden kaynaklanmaktadır.

³⁶ Enver Ziya Karal; *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Ankara, 1943, s. 111.; Latif Daşdemir, “Osmanlı’da Nüfus” *Afyon Kütüğü*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayını, C.1, Afyon, 2001, s. 264.

2.2 KARAMIK'TA LAKAPLAR

Temettuat defterlerinin önemli bir yanı da, hane reislerinin ad, lakap, baba, dede, adlarının tespitinde bizlere tarihi kaynaklık da etmeleridir. Sülale ve lakapların tespitleri, yörenin tarihi, sosyal ve kültürel analizleri açısından oldukça önemlidir.

Kullanılan lakapları; sığata, isme, mesleğe, dini motife, eşyaya, coğrafi bölgeye, hayvan adlarına ve diğerleri olarak guruplara ayırmak yerinde olacaktır³⁷. Bu gruplandırmalardan yola çıkarak sırasıyla sıfatların açılımı şöyledir.

Sığata göre, çolak, kel, kör, uzun, kara gibi sığata dayalı lakaplar dan 53 adet tespit edilmiştir.

İsme göre, Mahmud, Ali, Bekir gibi isimleri kullanarak verilmiş 11 adet lakap tespit edilmiştir. Burada bir önemli husus, isme dayalı sıfatlar aynı zamanda sülale adı olarak kullanılma ihtimalinin olduğudur. Elbette diğer lakaplarda da sülale isimlerini temsil edenleri olacaktır.

Eşyaya göre, aba, çarık, çomak gibi eşyaya dayalı lakaplardan 5 adeti tespit edilmiştir.

Şehir-bölge adına göre, Arnavudoğlu, Hamidlioğlu, Çandarlıoğlu ve Tavazlıoğlu gibi yerleşim yerlerine dayalı lakaplardan 9 adet tespit edilmiştir. Meslek adına göre, Çoban, fırıncı, berber, keçeci gibi mesleğe göre yazılmış olduğunu düşündüğümüz lakaplardan 19 adet tespit edilmiştir.

Hayvan adına göre, çakal dana öküz gibi hayvan adlarına göre yazılmış 5 adet ve dini motife göre ise, İmam, hacı, molla gibi lakaplardan 24 adet tespit edilmiştir.

Son olarak tespit ettiğimiz hiçbir kategoriye koyamadığımız “müteveffa” gibi lakapları ve diğer hane reislerini bu kategoride vermeyi uygun bulduk. Bu guruptaki lakap sayısı 166'dır. Bu gurup aynı zamanda yukarıda bahsedilen sıfatlardan başka herhangi bir sülale adı ya da lakap belirtilmeksizin sadece hane reisinin adının yazılması şeklinde görülmüştür.

³⁷ İsmail Yakıt, a.g.e., s. 199-203.

Aşağıdaki tabloyu ayrıntılarıyla vermek yerine, çalışmanın sonunda transkriptin tamamını vereceğimizden dolayı sınıfları listelemedik. Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda hazırlanan tablo aşağıda verilmiştir.

Lakaplar	Adet	%
Sıfata	54	18
İsme	11	4
Eşya	5	2
Şehir-Bölge	9	3
Meslek	19	6
Hayvan	5	2
Dini	24	8
Diğer	166	57
Toplam	293	100

Tablo 2: 1845 (M) Yılı Karamık Temettuat Defterlerinde yer alan Karamık ve Köylerine ait lakaplar

3. MESLEKLER

Meslekleri, faaliyet alanlarını dikkate alarak 4 ana başlıkta toplamaya çalıştık. Bunlar sırasıyla, tarım ve hayvancılık, ticaret, kamu görevlileri, ve diğerleri olarak bölümlenmiş halde tabloda yer almışlardır.

Tabloda hane reisi sayısı ve meslek çeşitliliğine göre hane reisi sayıları birbirini tutmamaktadır. Tablo oluşumundaki en önemli gerekçemiz, hane reisinin meslek bilgisinin yazıldığı yerde yazan mesleğinin yanı sıra meslek gelirleri hanesine yazılan gelir çeşidini de dikkate almak zorunda kalışımızdır. Şöyle ki, meslek hanesi “erbab-ı ziraat idüğü” olan hane reisinin hatabcılıktan ya da kamış ticaretinden hatırı sayılır gelir elde ettiğini görünce dikkate almadan geçemedik. Bununla birlikte hane reisleriyle beraber yaşadığı yazılan hane reislerinin mesleklerinde de birbirinden farklı yazılanlara rastlanılmıştır. Birinci hane reisi meslek bilgisinde “erbab-ı ziraat” yazarken iken diğer hane reisi ırgat ya da çoban olarak görülmüştür. Örneğin, Akharım Köyü 51. hanede oturan Arık İsa oğlu Hazma'nın meslek hanesinde “meczip” yazarken, no 2 olarak kaydedilen oğlu İsa'nın mesleği “adi hizmetkar” olarak kaydedilmiştir.

TARIM VE HAYVANCILIKLA UĞRAŞANLAR

Mesleğine “erbab-ı ziraat idüğü” yazılan hane reisinin meslek geliri hanesinde hatabcılıktan temettuatı ya da koyun ticareti yazdığına buna benzer bilgilerin yöreye ait sosyo-ekonomik şartlara ışık tuttuğu kesin olduğundan dikkate alınmıştır. Elbette hane reisi ziraatçıdır ne var ki odunculuktan ve ticaretten de hatırı sayılır bir gelir elde etmesini dikkate almamanın yanlış olacağı kanaatine vardık.

Tarımla uğraşan hane sayılarına hizmetkarlık ve ırgatlık meslek guruplarının da eklenmiş olması, bölgenin tarım toplumu olması sebebiyle hizmetkarların ve ırgatların daha çok tarla işlerinde çalıştıkları söylenebilir. Buna göre tarımsal faaliyetlerde bulunan hane sayısı 248 iken, toplam nüfus içindeki oranı %85’dir.

Aşağıdaki tabloda dikkati çeken en önemli husus 200 hane reisi ile birinci sırada yer alan ziraatçılıktır. Bu gösterge bize pek çok konuya aydınlık getirecek şekilde yorumlanabilir. Klasik Anadolu köy yaşantısının hüküm sürdüğü bir bölge olduğu konusunda ziraatçılık, hayvan ve hayvansal ürünlerin ticaretinden elde edilen gelirlere ait veriler, bize doğruya en yakın bilgiyi ilettiği hususunda kanaatimiz tamdır.

Köyler	Meslekler	Ziraat	Hizmetkar	Irgat	Çoban
	Hane				
Akharım	53	34	10	1	2
Geneli	40	25	2	3	2
Karacaviran	93	63	4	7	4
Karamık	59	37	5	3	4
Pazarağaç	47	41	1	0	0
TOPLAM	292	200	22	14	12
Meslek gurubunun nüfusa oranı		68	8	5	4

Tablo 3: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde tarımla uğraşanlar

3.2. TİCARETLE UĞRAŞANLAR

Ticaret başlığı altında incelediğimiz meslekler; tüccar, hatabcı (oduncu) ve hamamcı meslekleri gruplandırılmıştır. Bu meslek gurubunun toplam nüfusa oranı %6’dır.

Aşağıdaki tabloda, meslek hanesine doğrudan ticaret yazılanlar ile aslında mesleğine “erbab-ı ziraat” yazıldığı halde meslek gelirleri hanesinde, koyunculuktan, kamış ticaretinden, hatabcılıktan gibi işlerle meşgul olup bunlardan gelir elde edilenler de eklenmiştir.

	Meslekler	Tüccar	Hatabcı	Hamamcı
Köyler	Hane			
Akharım	53			
Geneli	40	1	11	
Karacaviran	93	1		1
Karamık	59			
Pazarağaç	47		4	
TOPLAM	292	2	15	1
Meslek gurubunun nüfusa oranı		0,7	5,0	0,3

Tablo 4: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde ticaretle uğraşanlar

3.3. KAMU GÖREVLİLERİ

Her köyde “ba’berat-ı al-işan imam” yani devletin resmi görevlendirdiği imam tespit edilmiştir. Akharım’da birinci ve ikinci muhtar sıfatıyla kaydedilmiş muhtarlar varken diğer köylerde meslek unvanına muhtar yazılmış kimse kaydedilmemiştir.

Karacaviran köyü 82. hanede yaşayan Tahsin oğlu Hasan bin Recep adlı kişinin mesleği “mahkemede mazhar idüğü” olarak kaydedilmiş olmasına rağmen bu köyde mahkeme veya kadılık olduğuna dair bilgiye rastlanılmamıştır.

Karacaviran köyü 75. hanede “Akçaoğlu Mustafa bin İbrahim” adlı hane reisinin mesleği “kethüda” olarak kaydedilmiştir. Söz konusu görevlinin devlet görevlisi mi yoksa esnaf loncasının temsilcisi mi olduğu anlaşılmamıştır.

Toplam 16 kamu görevlisi tespit edilmiş olup en fazla kamu görevlisi nüfusuyla da doğru orantılı olarak Karacaviran Köyünde bulunmaktadır. Kamu görevlileri olarak gruplandığımız hane reisi sayısı nüfusun %5,4’ünü oluşturmaktadır. Bu hane reislerinden 13 tanesinin vergiden muaf olduğu tespit edilmiştir.

	Meslekler	İmam	Muhtar	Askerde	Muallim	Müdürris	Kethüda	Emekli asker	Mahkemede Mahzar	Toplam
Köyler	Hane									
Akharım	53	1	2							3
Geneli	40	1								1
Karacaviran	93	1		1	1	1	1	2	1	8
Karamık	59	1		1						2
Pazarağaç	47	1			1					2
TOPLAM	292	5	2	2	2	1	1	2	1	16
Meslek gurubunun nüfusa oranı		1,7	0,7	0,7	0,7	0,3	0,3	0,7	0,3	5,4

Tablo 5: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki kamu görevlileri

3.4. DİĞER

Diğerleri başlığı altına koyduğumuz meslek grupları aslında meslek kısmında ticari veya tarımsal faaliyetlerde bulunmayıp gelir elde edemeyen ya da hane reisinin özel durumunu bildiren ifadelerin yazıldığı hane sayıları eklenmiştir. Bu gurubun toplam nüfusa oranı %4,72dir.

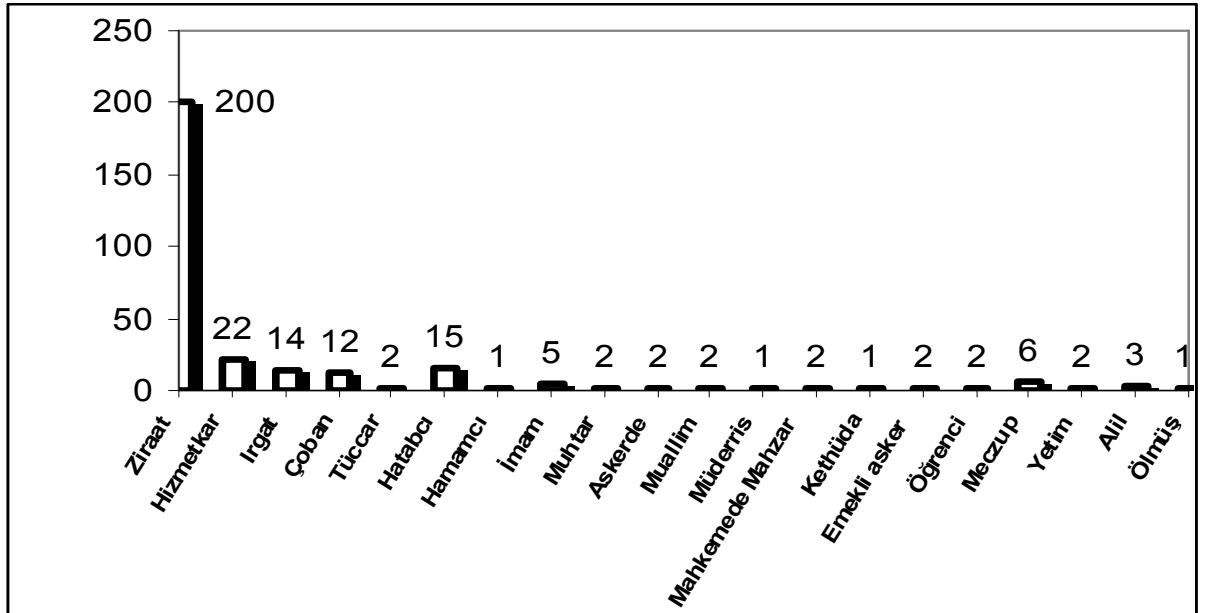
	Meslekler	Öğrenci	Meczup	Yetim	Alil	Ölmüş
Köyler	Hane					
Akharım	53	1				
Geneli	40		1		1	
Karacaviran	93	1		2	1	
Karamık	59		4		1	1
Pazarağaç	47		1			
TOPLAM	292	2	6	2	3	1
Meslek gurubunun nüfusa oranı		0,7	2	0,7	1,0	0,3

Tablo 6: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki meslek hanesi boş ya da özel durum bildirilenler

Köyler	Meslekler	Tarım ve Hayvancılık				Ticaret			Kamu Görevlileri							Diğer					
		Ziraat	Hizmetkar	Irgat	Çoban	Tüccar	Hatabcı	Hamamcı	İmam	Muhtar	Askerde	Muallim	Müdürris mahkemede	Mahzar	Kethüda	Emekli asker	Öğrenci	Meczup	Yetim	Alil	Ölmüş
	Hane																				
Akharım	53	34	10	1	2				1	2											
Geneli	40	25	2	3	2	1	11		1								1				1
Karacaviran	93	63	4	7	4	1		1	1		1	1	1	1	2	1		2	1		
Karamık	59	37	5	3	4				1		1						4		1		1
Pazarağaç	47	41	1	0	0		4		1		1		1				1				
TOPLAM	292	200	22	14	12	2	15	1	5	2	2	2	1	2	1	2	2	6	2	3	1
Meslek gurubunun nüfusa oranı %		68	8	5	4	0,7	5,0	0,3	1,7	0,7	0,7	0,7	0,3	0,7	0,3	0,7	0,7	2	0,7	1,0	0,3

Tablo 7: 1845 (M) Yılında Karamık ve Köylerindeki meslek dağılım ve oranları

Tabloya göre, tarım ve hayvancılıkla uğraşan hane yüzdesi %84 olarak tespit edilmiş, bunlardan %68'inin meslek hanesinde ise "erbab-ı ziraat" yazıldığı görülmüştür.

Şekil 1: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde meslek dağılım grafiği

İKİNCİ BÖLÜM

BOA ML. VRD. TMT. _d_08380-6 NUMARALI TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE XIX. YÜZYIL ORTALARINDA KARAMIK'TA EKONOMİK YAPI

Osmanlı ekonomisinde, incelediğimiz döneme kadar ki sürede, 1770'lerden sonra fiyatlar giderek artıyordu. 1700-1800 yılları arasında fiyatlarda artış ortalama 4 katına yakındır. Aynı dönemde vergi miktarlarındaki artış ise %10 civarında kalmıştır. Bu durumda, ekonomide duraklamadan değil gerilemeden bahsetmek gerekecektir³⁸.

Osmanlı Devletindeki insanlar toprağa bağlı bir hayat yaşıyorlardı. Kırsal kesimde yaşayan insanların sayısı şehirde yaşayan insanların sayısından çok fazladır. Üretim, tarım ve hayvancılık üzerine kurulmuştur. Buna göre gelirler ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılıktan elde edilmiştir. İncelediğimiz defterde de bu tablo değişmeden karşımıza çıkmıştır.

1. GELİR KAYNAKLARI

İncelediğimiz Temettuat defterlerinde belirtilen H. 1260 yılı gelirleri, gerçek geliri; 1261 yılı gelirleri ise tahmini geliri göstermektedir. Ayrıca incelediğimiz defterde, mahallerin sonunda verilen toplam gelirler ile bizim yaptığımız toplamlar arasında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bu farklılığın hane reisinin gelir kaynaklarının toplamını alırken veya hanelerin toplam temettuatlarını hesaplarken ortaya çıkan yanlışlıklardan olduğu görülmektedir. Biz değerlendirmeleri bulduğumuz veriler doğrultusunda yaptık.

1.1. TARIM GELİRLERİ

Osmanlı Devleti'nin temel gelir kaynağı ve halkın büyük çoğunluğunun uğraşısının da tarım ve hayvancılık olduğu aşikardır. Köylerde klasik olarak tarım alanına sahip hane reislerinin tercihi ya da başka deyişle yörenin iklim, toprak ve sulama koşulları dikkate alındığında hububat ürünlerinin üretime katkı payının birinci sırada yer aldığını söylemek mümkündür. Bu üretim içerisinde buğday ve

³⁸ Mehmet Genç; *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*. Ötüken Yayınevi, İstanbul, 2002, s. 27.

arpayı, bir sanayi ürünü olan ve bugün bile yörede hatırı sayılır ekonomik katkısı olan haşhaş bitkisi ve bu bitkiden elde edilen afyon ikinci sırayı almıştır.

Buğday, arpa ve haşhaşın hane halkının ihtiyaçlarını karşılamamanın yanı sıra ticari amaçla ekilmiş olması muhtemeldir. Ancak, giyah (Bitki, ot, nebat)³⁹, burçak, nohut, meyve, bostan ve sebze ürünleri üretim ve elde edilen gelir miktarına bakarak öncelikli olarak hane halkının ihtiyaçlarının için ekildiğini söyleyebiliriz.

“Giyah” (ot) başlığı için özellikle belirtmek istediğimiz husus, çayır ve meralardan toplanan otların kurutulularak kışın hayvanlara verildiğini düşündüğümüz bir üründür. Ulaşmaya çalıştığımız çevre il ve ilçelerden başka, diğer coğrafi bölgelere ait temettuat defterleri ile yapılmış tezlerde görebildiğimiz kadarıyla “giyah” başlıklı tarım ürününe rastlanılmamıştır.

Hane reislerinden tarım alanına sahip olmayanların ortak özelliklerine değinecek olursak; hizmetkar, ırgat, meczup, asker ya da öğrencilere ait mezru tarla bilgisine istisnai olarak rastlanmıştır. Buna göre mesleğine “Erbab-ı Ziraat idüğü” yazılanların %100’ünde mezru tarla kaydedilmiştir.

Bostan, bahçe, sebze ve çayır ekili tarım alanlarından elde edilen gelirler tarlalardan elde edilen gelirlerle kıyaslanmayacak kadar azdır ve yaklaşık oranı %2,94’tür. Söz konusu oranın çok düşük olması sebebiyle ayrı bir başlık halinde vermedik.

Aşağıdaki tabloda H. 1261 yılındaki ekili ve dikili tarım alanlarından elde edilen gelir miktarları verilmiştir. Yukarıda bahsedilen tarım şartları ve toprak miktarları, tabloda kendisine olması gereken değerlerde yer bulmuştur. Tarlalar, müstecir olunan tarlalarla birlikte toplamda %97,6 oranında paya sahiptir. Bu tablodan, insanların tarımla uğraştığı ortaya çıkmaktadır.

³⁹ Mehmet Kanar; *Örneklî Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Derin Yayınları, İstanbul, 2003, s. 423. ‘Giyah’ın, hayvan yemi olarak kullanılmak amacıyla kurutulmuş ot olduğunu tahmin ediyoruz.

Köyler	Tarım Geliri Alanı	Mezru Tarla		Müstecir olduğu tarla		Bostan		Bahçe		Çayır		Sebze		Tarım geliri toplamı
	Hane sayısı	1260 (H)	1261 (H)	1260 (H)	1261 (H)	1260 (H)	1261 (H)	1260 (H)	1261 (H)	1260 (H)	1261 (H)	1260 (H)	1261 (H)	Yıl (1260-1261) H
Akharım	52	94300	96460	5085	5250					990	990	280	280	203635
Geneli	40	59380	60400	6690	7000					280	280			134030
Karacaviran	93	94805,5	83600	2300	2000	1180	1170	310	300	1122	1020			187807,5
Karamık	59	52710	59170	4740	4020			3850	3850	4020	4020			136380
Pazarağaç	47	95810	94940	300	300			550	560	30	30			192520
Toplam	291	397005,5	394570	19115	18570	1180	1170	4710	4710	6442	6340	280	280	854372,5
Toplam gelir içindeki oranı	%	46,47	46,18	2,24	2,17	0,14	0,14	0,55	0,55	0,75	0,74	0,03	0,03	100,00

Tablo 8: 1845 (M) Yılında Karamık ve Köylerinde Tarım Gelirleri

1.2. HAYVANCILIK GELİRLERİ

Hayvancılığı türlerine göre büyükbaş, küçükbaş, yük-binek ve arıcılık olarak dört başlıkta topladık.

Hayvancılığın ticari amaçla ya da ailenin hayvansal gıda ihtiyacı için yapıldığını ancak gelir hanelerindeki bilgilerden anlayabiliyoruz. Hayvan ticareti yapan hane reisinin, hayvanları besleyip büyüttükten sonra mı yoksa alıp-satarak mı bu işin ticaretini yaptığı hakkında kesin bir hükme varılamamıştır.

İlk olarak en fazla gelir elde edilen Büyükbaş hayvancılığa değinelim. Bu grupta sağmal ve yoz olarak kaydedilen inek ve camus (manda) gelir getiren hayvanlar olmuştur. Toplam hayvan sayısına oranı %27'dir. Bunlardan elde edilen 22985 kuruşluk vergi, hayvancılıktan elde edilen gelirlerin % 54'ünü oluşturmuştur.

Küçükbaş hayvanların tamamından gelir elde edilmiştir. 22985 adet koyun, yoz koyun, keçi, ve yoz keçiden gelir elde edildiği kaydedilmiştir. Bu gelirin toplam hayvancılık gelirine oranı %28'de kalmıştır.

Yük binek hayvanları olarak gelir kaydedilenler kısırak ve merkeplerdir. Bunlardan 469 adet hayvandan 6525 kuruş gelir elde edilmiş olup toplam hayvancılık gelirine oranı %15'tir. Geneli köyü hariç diğer köylerin gelir ortalamaları birbirine oldukça yakındır.

Arıcılık ile ilgili rakamsal verilerde kovan sayısını 1 baş olarak dikkate aldık. Toplam hayvan varlığında 1 büyükbaş 1 kovana elbette eşit olmayabilir. Ancak malvarlığı hakkında bilgi verebilmek için böyle bir yol izlenmiştir.

Aşağıdaki tabloda dikkati çeken önemli bir husus, Küçükbaş hayvan sayısı büyükbaş hayvan sayısına göre yaklaşık 2,5 katı fazladır. Buna rağmen büyükbaş hayvanlardan küçükbaş hayvanlara göre 1,8 kat daha fazla gelir elde edilmiştir.

Koşum hayvanlarından gelir elde edilmediğini anlıyoruz. Bu sebeple tabloya koşum hayvanları eklenmemiş olup hayvan sayısı oranı belirtilmeksizin sadece gelir oranları hakkında bilgi verilmiştir.

Köyler	Hane	Büyükbaş		Küçükbaş		Yük-Binek		Arıcılık		Toplam Hayvan Sayısı	Köy Toplam Gelir	Köyün gelir oranı %
		Baş (Re's)	kuruş	Baş (Re's)	kuruş	Baş (Re's)	kuruş	Kovan Adet	kuruş			
Akharım	52	473	5475	1299	3469	82	1020			1854	9964	23
Geneli	40	259	4090	288	774	63	1020			610	5884	14
Karacaviran	93	418	4785	1004	2700	116	1535	5	125	1538	9145	21
Karamık	59	341	4940	574	1690	109	1910	45	655	1024	9195	22
Pazarağaç	47	334	3695	1311	3464	99	1040	9	200	1744	8399	20
Toplam	291	1825	22985	4476	12097	469	6525	59	980	6770	42587	100
% Oranı		27	54	66	28	7	15	1	2			

Tablo 9: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde hayvancılığın gelir getiren türlere göre dağılımı

1.3. TİCARET GELİRLERİ

Ticaret, insanlığın yerleşik hayata geçişiyle birlikte başlayan, alış-veriş temeline dayalı bir toplum hareketidir ve kaçınılmazdır. Karamık ve köylerinde de 34 hane ticaretle uğraşmıştır. Yapılan ticaret çeşitliliğinde ise hayvan (koyun ticareti), hatab ve kamış ticareti görülmüştür. En yüksek gelir düzeyi koyun ticaretinden elde edilmiştir.

29 hane reisi, meslekleri ziraatçi yazılmış olmasına rağmen aynı zamanda ticaretle de uğraşmış ve ticaretten gelir elde etmiştir. Karacaviran'da da imam ve müderris kamu görevlisi olduğu halde ticaretten de gelir elde etmiştir.

Belirtilmesi gereken en önemli husus, Geneli köyünün tarım ve hayvancılıktaki gelir düzeyinin en son sırada yer almasına rağmen ticaret gelirlerinde

tüm ilçenin üçte birini bu köy elde etmiştir. Bunun başlıca sebebi kamış ve odun ticaretine daha elverişli bölgede yer almış olmasıdır. Ayrıca bataklık tarım alanlarını ve hayvancılığı da olumsuz yönde etkilemiş olmasını düşünebiliriz.

Köyler	Ticaret			Köyün ticaret geliri toplamına oranı %	Köyün toplam meslek gelirine oranı %
	Hane sayısı	Ticarette uğraşan Hane	Temettuat (kuruş)		
Akharım	52	4	9200	21	4
Geneli	40	18	15450	35	8
Karacaviran	93	6	12600	28	6
Karamık	59	1	900	2	0,4
Pazarağaç	47	5	6100	14	3
Toplam	291	34	44250	100	21

Tablo 10: 1845 (M) Yılında Köylere göre ticaretten elde edilen gelirler

1.4. İŞÇİLİK GELİRLERİ

İşçilik başlığı, yörede tarımla uğraşan büyük bir kesimin olması sebebiyle tarım işçileri olarak değerlendirilmiştir. Durumu iyi olan ailelerin yanında çalışan hizmetkarların olması muhtemeldir. Bu hizmetkarların da evdeki hayvanlar ve tarım alanlarındaki işlerde yardım amacıyla çalıştıkları söylenebilir. Bu grubun oranı %1'lerde kaldığı için ayrıntılı tablo gösterilmemiş sadece ana tabloda (bakınız, Tablo 13) sayı ve oranlarına yer verilmiştir. Zanaatkar olarak kaydedilmiş herhangi bir hane reisine rastlanılmamıştır. İstisna olarak Karacaviran Köyü'nde 1 hamamcı mesleği dikkati çekmiştir.

1.5. KAMU GÖREVLİLERİ

Kamu görevlileri olarak gruplandığımız hane reisi sayısı 16 kişidir. Nüfusun %5,4'ünü oluşturmaktadır. Defterlerde 13 hane reisinin vergiden muaf olduğu tespit edilmiştir.

Karacaviran köyünde Kethüdalıktan 800 kuruş ve mahkemede mahzarlıktan 750 kuruş elde ettiği kaydedilen 2 hanenin kamu görevlisi meslek geliri bu kadardır. Aslında 15 adet kamu görevlisi varken bunlar zuhurat ve diğer gelirlerden temettuat

elde ettiklerinden diğer tablolara yerleştirilmiş olup, yüzde oranının çok düşük olması sebebiyle ayrıca tablo yapılmaya gerek görülmemiştir.

1.6. DİĞER GELİRLER (ASİYAB – DEĞİRMENCİLİK)

Değirmen, Osmanlı İmparatorluğu'nda klasik dönemin en önemli sanayi tesislerinden biri durumundadır. Temel gıda maddelerinden olan buğday ve arpa burada öğütülür. Üst üste konulmuş iki silindir taş ve ortasından geçen mil üstteki taşı döndürür. Mil, su veya yel ile döndürülen çarka bağlıdır. Dönen taş sayısına *Tahrir defterlerinde* “Bab” denilmekte ve vergi bu taş sayısına göre alınmaktadır⁴⁰.

İncelediğimiz defterlerde değirmencilik alanında fazla bir faaliyet olmadığı görülmüştür. Aşağıdaki tablodan anlaşılacağı üzere 3 köyde hisseli değirmenler vardır. Sadece Karamık Köyü'nde tamamı bir kişiye ait değirmen kaydedilmiştir. Değirmencilikten elde edilen gelirin toplam gelirlere oranı %0,17'dir.

Köy	Hane Reisi	Hane sıra no	Hissesi	Gelir (krş)
Akharım	Ayanoğlu İbrahim bin Hasan	2	1/4	250
Akharım	Yakuboğlu Ali bin Halil	13	1/4	250
Akharım	Velibeyoğlu Veli bin Süleyman	14	1/4	250
Akharım	Velibeyoğlu İsmail	15	1/4	250
Karacaviran	Mustafa oğlu Osman	67	1/2	475
Karacaviran	Keşşaf Bekir bin Mustafa	68	1/2	475
Karamık	Topal Ahmed oğlu Mustafa No2: biraderi Halil	15	1/8 hisse	150
Karamık	Davulcuoğlu Mustafa bin İbrahim	21	1	150
			Toplam gelir	2250

Tablo 11: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki değirmen gelir tablosu.

2. GELİR DAĞILIMI

Temettuat defterleri tutulurken, vergi mükellefi hane reislerinin toplam gelirleri kaydedilmiştir. Buna göre Karamık ve köyelerine ait gelirini haneleri ve yerleşim yerlerini ölçü alarak çeşitli yönleriyle değerlendirdik.

⁴⁰ Mehmet Ali Ünal, a.g.e., s.123-124.

2.1. HANELERE GÖRE GELİR DAĞILIMI

Gelir seviyelerine göre hanelerin durumu, Karamık ve köylerinde yıllık geliri 501-7500 kuruş arasında olanların en fazla olduğu görülür. Yılda 0-500 kuruş arası gelir elde eden hane reisi sayısı 26' dır. Ancak bu grupta hiç geliri olmayan hane sayısı ise 18⁴¹ (defterde yer alan ifadeden bunların geçimlerini, “şunun bunun ianesiyle” yani halkın yardımıyla sağlamakta oldukları anlaşılmaktadır) iken ortalaması 73,7 kuruştur. Özellikle alt gelir grubu olarak adlandırabileceğimiz 0–1000 kuruş arasındaki geliri olan hanelerin ortalama geliri 440 kuruştur.

2500 ile 7500 kuruş arası gelire sahip bulunan, orta gelir grubuna dâhil ettiğimiz 133 hane reisi vardır. Bunlar toplam hane sayısının % 49,5'ini oluşturmaktadır. Gelir dağılımına göre en üstte yer alacak olanların bulunduğu, yıllık kazancı 10.000 ile 22.000 kuruş arası olan hane reislerinin sayısı ise 24' tür.

Aşağıdaki tabloya göre yapılacak değerlendirmede, köylere ait toplam gelir 1286750,5 iken hane başına düşen ortalama gelir 4406,6 kuruş olarak tespit edilmiştir. Hane başı ortalama gelir hesaplanırken hane reisi olarak kaydedilen 269 hane içerisinde birlikte oturan diğer haneleri de hesaba katmak yerinde olacaktır. Buna göre yaklaşık 1465 kişilik bir nüfus tespiti yaptığımız bölgede kişi başına ortalama 878,3 kuruşluk gelir hesaplanmıştır.

Tespit edilen ortalama gelirin çevre yerleşim ilçelerle karşılaştırıldığında Emirdağ (Nevahi-i Barçın) kazasında hanelerin ortalama net geliri 3265 kuruştur. Fert başına düşen net gelir ise 552 kuruş civarındadır⁴². Atabey kazası İslam Köyü'nde kişi başına düşen gelir 1292 kuruş⁴³, Keçiborlu'da 2211 kuruş⁴⁴, Eğirdir'de 1162,4 kuruşluk ortalama gelir tespit edilmiştir⁴⁵. Buna göre Karamık

⁴¹ ML_VRD_TMT_d_08380,2,3,4,5,6 Numaralı Temettuat Defterleri

⁴² Sefa Kendirli; *Temettuat Defterlerine Göre Nevâhî-i Barçın Kazasının Sosyo-Ekonomik Yapısı*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon, 2008, s. 86-88

⁴³ Gülten Songun; *10120 Numaralı Temettuat Defteri'ne Göre Atabey Kazası'nın Sosyal ve Ekonomik Durumu (1844-1845)*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, 2006, s. 85.

⁴⁴ Ayşe Özdemir; *Temettuat Defterlerine Göre Keçiborlu Kazasının Sosyal ve Ekonomik Durumu (1844-1845)*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, 2005, s. 53.

⁴⁵ Tahsin Yeşil; *9930 Numaralı Temettuat Defterine Göre XIX. Yüzyıl Ortalarında Eğirdir'in Köylerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, 2006, s. 43.

kazası, Emirdağ (Nevahi-i Barçın) kazasından daha yüksek diğer yerleşim birimlerinden daha düşük bir gelir ortalamasına sahiptir.

Köylere ait toplam temettuatların da belirtildiği aşağıdaki tabloda, yıllık geliri yazılmamış olan hane reislerinin meslekleri yetim, alil, ölmüş ya da askerde olduğu yazılmış, iş göremez durumda oldukları ya da özel durumları ayrıca belirtilmiştir.

Köy	Gelir Aralığı (Kuruş)								Hiç Temettuatı olmayan hane	Temettuatı olan hane	Toplam Temettuat	Köyün Toplam Gelire Oranı
	0-500	501-2500	2501-5000	5001-7500	7501-10000	1001-12500	12501-15000	15001-22043				
Akharım	3	12	9	22	4	1	1	0	1	52	238780	18,6
Geneli	2	9	8	8	2	1	3	0	1	33	162164	12,6
Karacaviran	6	17	18	21	10	5	1	5	2	83	464770	36,1
Karamık	10	16	13	8	4	3	0	0	4	54	189174,5	14,7
Pazarağaç	5	9	13	13	3	1	2	1	1	47	231862	18,0
TOPLAM	26	63	61	72	23	11	7	6	9	269	1286750,5	100
Hanelerin Toplama Oranı %	9,7	23,4	22,7	26,8	8,6	4,1	2,6	2,2				

Tablo 12: 1845 (M) Yılında Karamık ve köyelerine ait hanelere göre gelir dağılım ve oranları tablosu.

2.2. MESLEKLERE GÖRE GELİR DAĞILIMI

Hane reislerinin meslekleri belirtilirken, 9 hane reisinin mesleği belirtilmediği görülmüştür. Bunlardan 5 hane reisinin yetim olduğu, diğerlerinde ise herhangi bir açıklama yapılmadığı görülmüştür.

Meslek haneleri ve gelirleri boş olarak belirtilen hanelere ek olarak, 8 hanenin karye ahali ile ortak iş yapan diğer köylerden yada Karahisar-ı Sahib merkez mahallelerde oturanların sadece isimleri verilerek mesleklerine ait ayrıntı bildirilmemiştir.

Aşağıdaki tabloda belirtilen “zuhurat” başlığı altında imam, müderris ve muallim gibi mesleklere tabi hane reisleri de yer almaktadır. Aslında “Diğer” başlığı altındaki hane reisleri doğrudan meslek temettuatı olarak kaydedilenlerdir. Kamu

görevlilerinin tamamında mesleğine ait temettuatın yazılmadığı sonucu elde edilmiştir.

Köyler	Temettuat Türü	Zuhurat		Çobanlık		Ticaret		İrgatlık		hizmetkarlık		Diğer (Kethüdalık, Harımcı, mahkemede mazhar)		Boş Olanlar	TOPLAM	
	Hane sayısı	Hane	Temettuat	Hane	Temettuat	Hane	Temettuat	Hane	Temettuat	Hane	Temettuat	Hane	Temettuat	Hane	Hane	Hane
Akharım	52	27	18150	2	1800	4	9200	1	500	9	6400			9	292	205858
Genelieli	40	2	650	2	1300	18	15450	4	1950					6		
Karacaviran	93	48	37450	5	4250	6	12600	10	6970	4	3400	3	1850	7		
Karamık	59	36	40588	2	1350	1	900	1	900	4	3400			6		
Pazarağaç	47	33	29800			5	6100			1	900			5		
Toplam		146	126638	11	8700	34	44250	16	10320	18	14100	3	1850	33		

Tablo 13: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerin ait meslek gelirleri tablosu.

3. VERGİLER ve VERGİLERİN DAĞILIMI

Vergilendirme ve vergi toplama konusunda, sanayi öncesi tarım toplumu olan ekonomilerin ortak sorunları bakımından Osmanlı ekonomisi de aynı sıkıntıları yaşamıştır. İmparatorluk, bu sorunların çözümünde uzun tarihi boyunca yukarıda belirttiğimiz çeşitli aşamalarla ve kendine has metotlarla dünya maliye tarihindeki yerini almıştır.

Devletin rutin işleri için masraflar ve bu masrafları karşılamak için de kaynak teşkil edecek vergi gelirlerine ihtiyaç vardı. Ancak masrafların kullanıldığı mekan ile toplanacak verginin mekanı birbirinden çok uzak olması sebebiyle ikisi arasında bir irtibat mekanizması kurulması kaçınılmazdır⁴⁶.

Osmanlı İmparatorluğu iki kurala göre vergilendirilmişti. Kuralın ilki dinseldir. Diğer İslam devletleri gibi Osmanlıların da İslami inanç ve esaslara göre aldıkları için “Rüsum-i Şer’iyye de denilmiştir. Diğer taraftan devletin yürütme ve uygulama görevlerini yapmakta olanlara hizmetleri karşılığı halktan alınan bedel ise “Rüsum-i Örfiyye” (Tekâlif-i Örfiyye) olarak nitelendirilmiştir. Çeşitli kademelerde

⁴⁶ Mehmet Genç, a.g.e., s. 99-100.

görev alan yöneticilere emekleri karşılığında verilmekte olan bu vergilerin miktar ve çeşitleri kanunnamelerle bölgelere ve zaman göre ayrı ayrı düzenlenmiştir⁴⁷.

3.1. VERGİ DAĞILIMI

249 haneden toplam 58.450 kuruş vergi ortalama 247 kuruş vergi alınmıştır. En yüksek vergi Pazarağaç imamı İmam Hacı Mehmet bin Ali tarafından 1200 kuruş olarak ödenmiştir.

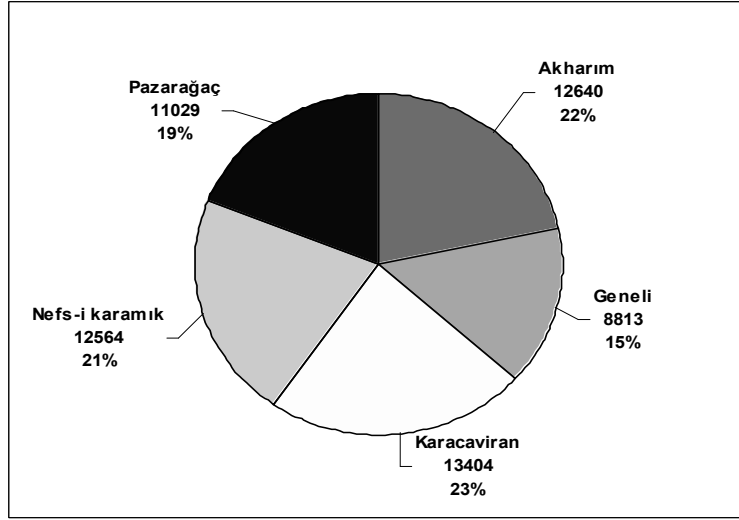
Nüfus oranına göre yine en fazla vergi veren köy Karacaviran'dır. Buna karşılık en fazla vergiden muaf olan (alil, yetim, öğrenci, müderris, muallim gibi) veya vergi vermeyen hane sayısı Akharım köyünde görülmektedir.

Meslek hanesine imam, müderris, öğrenci, kethüda, asker, alil, ve yetim yazılan 13 kişi vergiden muaf tutulmuşlar ve bu rakam toplam nüfusun %4,4'ünü teşkil etmektedir. Muaf tutulananların yanı sıra 14 kişi de (yaklaşık %4,5) bir önceki yıl vergi vermemiştir.

Köy	hane sayısı	hane sayısı / toplam %	Sene-i Sabıkada vergisi	%
Akharım	53	18	12640	22
Geneli	40	14	8813	15
Karacaviran	93	32	13404	23
Nefs-i Karamık	59	20	12564	21
Pazarağaç	47	16	11029	19
TOPLAM	292	100	58450	100

Tablo 14: 1260 (H) Yılında Karamık ve köylerindeki vergi dağılım ve oranları

⁴⁷ Musa Çadırcı, a.g.e., s. 105.

Şekil 2: 1260 (H) Yılında Karamık ve köylerindeki vergi dağılımını gösterir grafik

3.2. ÖŞÜR VERGİSİ VE DAĞILIMI

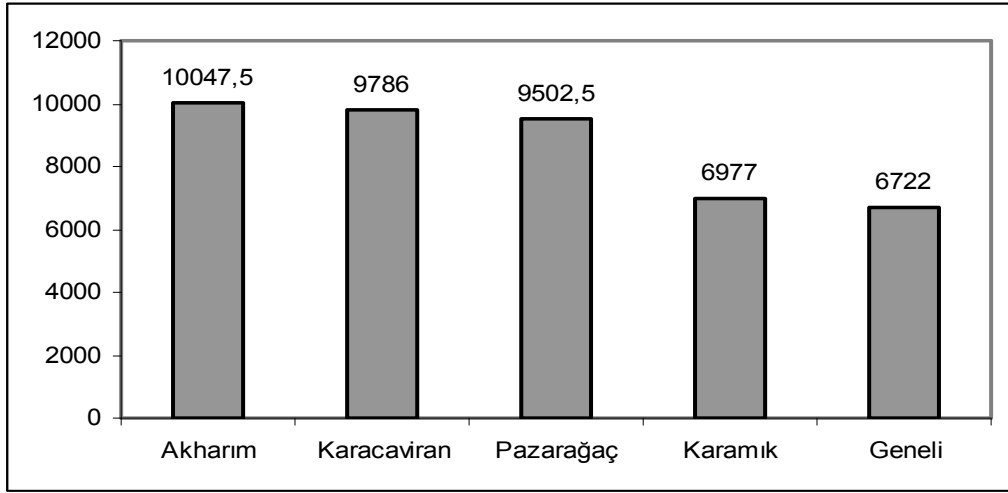
Öşür, onda bir anlamına gelen Arapça kökenli bir kelime olup, Osmanlı Devleti'nde halkın ürettiği mahsullerden, bilhassa hububattan alınan vergiye verilen isimdir⁴⁸.

Öşür ve hayvanlardan alınan ağnam vergisi, merkezi devletin en önemli gelir kaynaklarından. Tanzimat Fermanı, imparatorluğun farklı bölgelerinde farklı oranlarda toplanmakta olan öşür, her yerde gayri safi üretim üzerinden yüzde on olarak hesaplanıyordu. Ancak, devletin mali bunalımının yoğunlaştığı dönemlerde bu oran %15'lere kadar çıkıyordu⁴⁹.

Aşağıdaki grafikte, köylerin tarım ürünlerinden verdikleri vergilere göre sıralamasını ve miktarlarını göstermeye çalıştık. Buna göre tarım ürünlerinden verilen en yüksek vergi Akharım köyüne, en düşük vergi de Geneli köyüne aittir.

⁴⁸ Mehmet Kanar. a.g.e., s. 1176.

⁴⁹ Şevket Pamuk. *Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme (1820-1913)*. Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları, 2. baskı, İstanbul, 1994, s. 100.

Şekil 3: 1845 (M) Yılında köylere ait tarım ürünleri öşür miktarları

İncelediğimiz defterlerdeki alfabetik sıraya göre, ilk köyümüz Akharım Köyü'dür. Tespit edilebilen 10047,5 kuruşluk öşür vergisi veren köy bu miktara göre diğer köyler arasında birinci sırada yer almıştır. En fazla vergi dilimine sahip ürün buğday olmuştur. Yörenin bugün bile ününü koruduğu sanayi tipi tarım ürünü olan haşhaş ve afyon, tahıl ürünlerinin hemen arkasında ödenen vergi miktarına göre hatırı sayılır vergi payını korumuştur.

Köy	Hane Sayısı	Hinta (Buğday)	Şair (Arpa)	Afyon	Haşhaş	Giyah (Ot)	Burçak	Nohut	Meyve	Bostan	Sebze	Toplam	Toplam Vergiye Oranı %
Akharım	53	3978	2274	2181,5	1450	98	42	0	0	0	24	10048	23,3

Tablo 15: 1845 (M) Yılında Akharım köyü tarım ürünleri öşür dağılımı.

İkinci köyümüz Geneli Köyü'nde ise, 6722 kuruşluk öşür alınmıştır. Köyde hububat ürünlerinden elde edilen vergi miktarıyla yine birinci sırada karşımıza çıkmıştır.

Köy	hane sayısı	hınta (Buğday)	Şair (Arpa)	Afyon	Haşhaş	Giyah (Ot)	Burçak	Nohut	Meyve	Bostan	Sebze	Köye Ait Öşür	Köyün Toplam Tarım vergisine Oranı %
Geneli	40	3087	810	1616	1170	28	2	9	0	0	0	6722	15,6

Tablo 16: 1845 (M) Yılında Geneli köyü tarım ürünleri öşür dağılımı.

Üçüncü sıradaki Karacaviran Köyü'nde dikkati çeken husus, afyondan alınan öşürün arpa ve haşhaştan daha fazla olmasıdır. Bostan, diğer köylerde kaydedilmemişken sadece bu köyde olması yörenin coğrafik yapısı ve nüfusu ile ilintili olmalıdır.

Köy	hane sayısı	hınta (Buğday)	Şair (Arpa)	Afyon	Haşhaş	Giyah (Ot)	Burçak	Nohut	Meyve	Bostan	Sebze	Köye Ait Öşür	Köyün Toplam Tarım vergisine Oranı %
Karacaviran	93	3911	1812,5	2304	1495	116	0	0	3	117	28	9786	22,7

Tablo 17: 1845 (M) Yılında Karacaviran köyü tarım ürünleri öşür dağılımı.

Dördüncü sıradaki köyümüz Karamık'ta ise, buğdaydan alınan vergi yine birinci sıradaki yerini korurken meyve ve sebze ürünleri de bu köyde diğerlerine oranla en yüksek paya sahiptir.

Köy	hane sayısı	hınta (Buğday)	Şair (Arpa)	Afyon	Haşhaş	Giyah (Ot)	Burçak	Nohut	Meyve	Bostan	Sebze	Köye Ait Toplam	Köyün Toplam Tarım vergisine Oranı %
Karamık	59	2347	1350	1565	915	425	0	0	20	0	355	6977	16,2

Tablo 18: 1845 (M) Yılında Karamık merkeze ait tarım ürünleri öşür dağılımı.

Beşinci ve son köyümüz olan Pazarağaç Köyü, meyvedeki öşürde en yüksek orana, bostanda ise ikinci sıraya sahiptir. Nohut yalnızca bu köyde ekildiği dikkat çeken bir üründür. Burçak öşüründe de ikinci sırayı almıştır.

Köy	hınta (Buğday)	Şair (Arpa)	Afyon	Haşhaş	Giyah (Ot)	Burçak	Nohut	Meyve	Bostan	Sebze	Köye Ait Toplam	Köyün Toplam Tarım vergisine Oranı %
Pazarağaç	4353	1383	2205	1400	3	26	3	55	75	0	9502,5	22,1

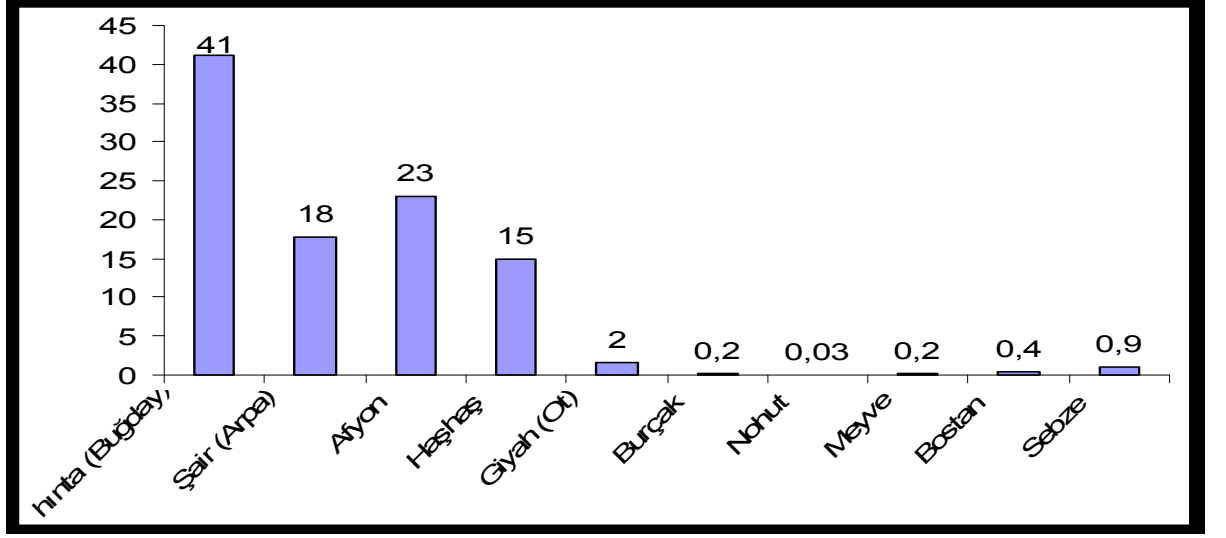
Tablo 19: 1845 (M) Yılında Pazarağaç köyü tarım ürünleri öşür dağılımı.

Aşağıdaki tablo ve grafikte, incelediğimiz defterlerdeki tarım ürünlerinden verilen verginin toplam tarım ürünleri vergisine oranlarını görmekteyiz. Buna göre klasik tarım kültürünü şekillendiren iklim ve arazi koşulları bu bölgenin hububat ürünleri bakımından ağırlıklı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Yörede yetiştirilen afyon ve haşhaş vergi diliminde ikinci sırada yer almıştır.

Ürün	hınta (Buğday)	Şair (Arpa)	Afyon	Haşhaş	Giyah (Ot)	Burçak	Nohut	Meyve	Bostan	Sebze
Toplam Öşür'e Oranı %	41	18	23	15	2	0,2	0,03	0,2	0,4	0,9

Tablo 20: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki tarım ürünlerinin öşür dağılım oranları.

Tarım ürünlerinden alınan vergilerin yüzdesine göre düzenlenmiş grafik aşağıda verilmiştir.

Şekil 4: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde yetiştirilen tarım ürünlerinin dağılım ve oran grafiği

3.3. AĞNAM VERGİSİ VE DAĞILIMI

Osmanlı Devleti'nde koyun ve keçiden alınan vergiye Ağnam Vergisi denir. Osmanlı'da ağnam 5 kısımdır. Bunlar, koyun (Kıvırcık, Karaman, Dağlıç) ve keçi (Tiftik ve Kıl) den ibarettir⁵⁰.

Aşağıdaki tabloda dikkati çeken hususların başında, neredeyse tüm köylerde koyunculuk yapıldığı ve devletin ağnam vergisi tahsilatında⁵¹ önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Pazarağaç köyü bu vergi diliminde %30'luk payla en fazla, Geneli köyü ise %6'lık pay ile en az vergi dilimine sahiptir.

Tespit edilen rakamlara göre, en fazla koyun 874 adetle Akharım köyünde, en az koyun ise 193 adetle Geneli köyündedir. Keçi, Karacaviran (23) ve Pazarağaç (3) köylerinde var olduğu yazılmış, toplam 26 keçiden 3 kuruş ağnam alındığı kaydedilmiştir.

⁵⁰ A.V. Sayın, a.g.e., s. 27.

⁵¹ İncelediğimiz defterde 1/8 oranında ağnam vergisi alındığına dair kayıtlar görülmüş ve yapılan hesaplamaların bu oranda uygulandığı görülmektedir.

Köyler	Koyun		Keçi		Toplam Adet-i Ağnam	Köyün toplama oranı %
	re's (baş)	ağnam	re's (baş)	ağnam		
AKHARIM	874	119			119	29
GENELİ	193	24,5			24,5	6
KARACAVİRAN	651	83	23	3	86	21
KARAMIK	426	61			61	15
PAZARAĞAÇ	850	121	3		124	30
TOPLAM	2994	408,5	26	3	414,5	100

Tablo 21: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki Ağnam (Küçükbaş hayvan) ve dağılımı.

3.4. VERGİSİ OLMAYANLAR

Meslek hanelerinde ve vergi başlığında yazan bilgilere göre, 4 çoban, 8 hizmetkar, 1 ırgat, 1 kişi de mahkemede mazhar olan 1 Alil ve ihtiyar, 1 ölmüş, 1 gazi, 1 imam ve 2 erbab-ı ziraat vergi hanesine bilgi kaydedilmemiştir. Bunlara ek olarak 13 hane reisinin vergi bilgisine muaf yazılmıştır. Muaf olanlardan 1 kişi Geneli köyü, 6 kişi Karacaviran köyü, 4 kişi Karamık köyü ve 2 kişi de Pazarağaç köyünde tespit edilmiştir. Aşağıdaki tablo sadece vergi hanesinde muaf yazan hane reislerini gösterir bilgiler içermektedir.

Köy	Hane	Ad	Meslek	Özel bilgi	Vergi durumu
Geneli	1	Ahmed oğlu Molla Kadirin Ahmet	İmam		muaf
Karacaviran	55	Ömerpaşazade Abdullah Bey	kaza-i mezburda müderris idüğü		muaf
Karacaviran	63	Avratoğlu eytamı Hasan	Yetim	yetimi merkum 7 yaşında olup ve sabi olduğu	muaf
Karacaviran	64	Karagülle oğlu Mustafa	Asker-i nizamiyyeyi mülûkhane (askerde)	merkumun hanesinden başka nesnesi olmadığı tahkik olundu	muaf
Karacaviran	71	Müteveffa (Ölü) Keçeciosman Yetimi Mehmet	Yetim	yetim-i merkum 6 yaşında olup ve sabi, validesi Havva Hatun idüğü	muaf
Karacaviran	75	Akçaoğlu Mustafa bin İbrahim	Karye kethüdası		muaf
Karacaviran	83	Güzin oğlu İsmail	Alil (Düşkün)		muaf
Karamık	26	Sönükoğlu Emir Ali bin İsa	asakiri nizamiye-i şahanede		muaf
Karamık	29	Keskinoğlu eytamı İsmail	Yetim	yetim-i merkum vergi yaşında olmadığı	muaf
Karamık	34	Kör Hüseyin yetimi Hüseyin	Yetim	yetim-i merkum 4 yaşında idüğü ve hamisi validesi Fatoş hatun idüğü	muaf
Karamık	42	Osman yetimi Hasan bin İbrahim	Yetim	yetim-i merkumun yedi yaşında idüğü	muaf
Pazarağaç	9	Tabanoğlu İbrahim bin İbrahim	Talebe-i Ulum		muaf
Pazarağaç	11	Müteveffa dağ veledi yetimi Süleyman bin İsa	Yetim		muaf

Tablo 22: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde vergiden muaf olanlar.

4. FİYATLAR

Fiyat konusunda elde etmeye çalıştığımız bilgileri, köylerin malvarlığını ortaya koymada kullanılacağı gibi, döneme ait kırsal alanlardaki genel ekonomik durumu da yansıtması bakımından bu başlığı ayrıca incelemek istedik. Fiyatlara ulaşabilmek için konuyla ilgili olabilecek diğer tezler, dönemin fiyat bilgilerini içeren makaleler ve “*Afyon Şeriye Sicilleri*”ndeki terekelerden faydalandık

İncelediğimiz köylere coğrafi bakımdan çok yakın mevkide bulunan Büyük Çobanlar Köyü'ne ait bir terekede⁵² 4 Recep 1261 yılında, sağmal inek buzağısı ile birlikte 110 kuruştur. Yine aynı terekede bir çift öküz fiyatı 15 ve 400 kuruş olarak iki farklı şekilde görülmüştür. Yine aynı köy ve terekeye ait sağmal camus (manda) malaklı (yavrusu ile beraber) olarak 300 kuruşa, çifti ise koşullarıyla beraber 600 kuruşa değer biçilmiştir. Fiyat farklılıklarının muhtemelen hayvanın yaşı ve donanımlarıyla birlikte satılıyor olmasından kaynaklanmaktadır⁵³.

Karamık Karacaviran Köyü'nde altı yaşında ve yavrusu ile birlikte satılan kısırağın fiyatı, 27 Recep 1261 yılında 500 kuruştur⁵⁴.

25 Zilkade 1261 tarihli Sülümenli Köyü'nden bir şahsa ait terekede⁵⁵, kancık koyun 20 kuruş, toklu koyun 10 kuruş, bir çift koç 75 kuruş, erkek koç 15 kuruş, koşum öküzü tanesi 75 kuruş, merkep 40 kuruş ve sağmal inek danası ile birlikte 50 kuruşa değer biçildiği tespit edilmiştir.

3 Zilhicce 1261 tarihli Salar Köyü'nde yaşayan şahsa ait terekede⁵⁶, camus (manda) 325 kuruş, karasığır öküzü 100 kuruş, sıpalı merkep 75 kuruş, taylı kısrağ 200 kuruş ve koyun 22 kuruş olarak değer tespit edilmiştir.

19 Zilhicce 1261 tarihli Ayvalı Köyünde ikamet eden hane reisine ait terekede⁵⁷, öküz 67 kuruş, buzağılı inek 75 kuruş ve merkep 67 kuruş olarak değer biçilmiştir.

15 Cemaziyel Evvel 1260 tarihli Sülümenli köyünde ikamet eden hane reisine ait terekede⁵⁸, 3 yaşında doru tay 250 kuruş, kuzulu koyun 38 kuruş ve kısır koyun 30 kuruş olarak tespit edilmiştir⁵⁹.

⁵² A.Ş.S., nr. 569, vr. 30b/181.

⁵³ A.Ş.S., nr. 569, vr. 60a/358.

⁵⁴ A.Ş.S., nr. 569, vr. 37b/218.

⁵⁵ A.Ş.S., nr. 569, vr. 66b/391.

⁵⁶ A.Ş.S., nr. 569, vr. 66b/397.

⁵⁷ A.Ş.S., nr. 570, vr. 7b/32.

⁵⁸ A.Ş.S., nr. 567, vr. 19a/98.

⁵⁹ Fiyatlarla ilgili olarak hububat, bazı gıda maddeleri, çeşitli eşya, hizmet, dükkan, kiralar ve ücretlendirmeler hakkında ayrıntılı bilgi için; Özer Küpeli, "XIX Yüzyılın Ortalarında Karahisar-ı Sahib'de Fiyatlar (1844-54)", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. II, S.I, Nisan 2000, s. 116.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BOA ML. VRD. TMT. _d_08380-6 NUMARALI TEMETTUAT DEFTERLERİNE GÖRE XIX. YÜZYIL ORTALARINDA KARAMIK'TA TARIM VE HAYVANCILIK

1. TARIM FAALİYETLERİ

1.1. KARAMIK'TA TARIM YAPILAN TOPRAK MİKTARI VE DAĞILIMI

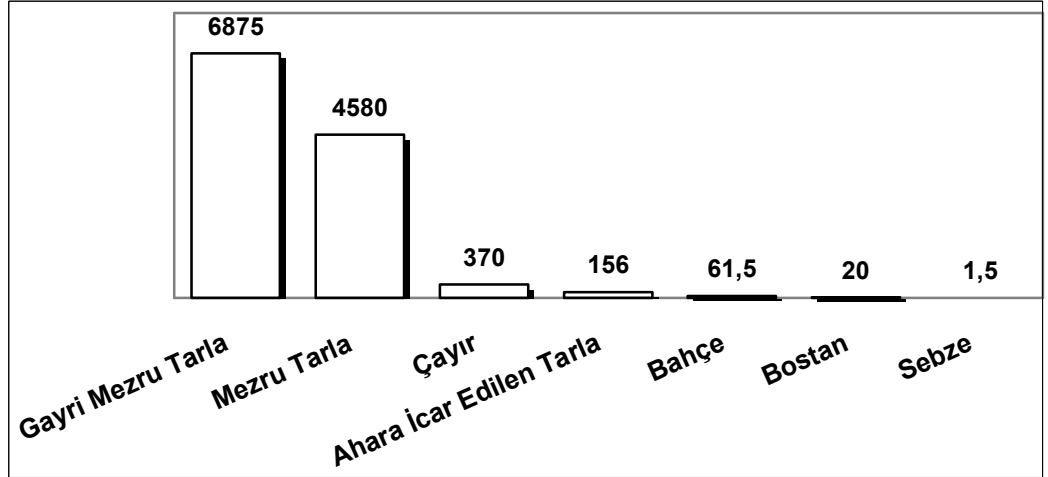
Aşağıdaki tablo 23'te dikkati çeken en önemli husus, tipik Anadolu kırsal kesiminin sulak olmayan tarım alanlarında İç Ege ve Orta Anadolu bölgelerindeki ziraat ürünleri çeşitliliği göze çarpmaktadır. Tarlalarda hububat ve afyon birinci sırada ekilmekte iken, ekili tarım alanlarının nerdeyse 1,5 katı kadar daha büyük bir alan gayri mezru (nadasa bırakılmış tarla olması muhtemel arazi) olarak tasnif edilmiştir. İncelediğimiz defterlerde toplam 24.128 dönüm tarım arazisi tespit edilmiştir.

Gayri mezru tarım alanlarının fazla olmasının sebeplerinden en önemlisi modern tarımın uygulanmaması ile birlikte sulu tarım arazisinden yoksun olduğuna işaret ettiği düşünülebilir.

Hayvancılık yapan hane reisleri ile temel hayvansal gıdalardan faydalanmak üzere hayvan besleyen ya da yük-binek aracı olarak kullanılan hayvanların yiyeceği olan ot temini için çayır alanlarına sahiptirler. Bu alanlar tarla tarımından sonra ilk sırada yer almıştır. Ancak %3'lük bir paya sahip olmuştur.

	Tarım Alanı	Mezru Tarla	Tarım Alanlarına	Gayri Mezru Tarla	Tarım Alanlarına	Bahçe	Tarım Alanlarına	Bostan	Tarım Alanlarına	Sebze	Tarım Alanlarına	Çayır	Tarım Alanlarına	Ahara İcar Edilen Tarla	Tarım Alanlarına	Köydeki Toplam Arazi
Köy	Hane sayısı	Dönüm	Oranı %	Dönüm	Oranı %	Dönüm	Oranı %	Dönüm	Oranı %	Dönüm	Oranı %	Dönüm	Oranı %	Dönüm	Oranı %	
Akharım	53	1017	8	1290	11					1,5	0,01	31	0,3	40	0,3	2379,5
Köydeki Arazinin İlgili Tarım Alanına Oranı	%	22		19						100		8		26		
Geneli	40	654	5	823	7							24	0,2	55	0,46	1556
Köydeki Arazinin İlgili Tarım Alanına Oranı	%	14		12								6		35		
Karacaviran	93	1191	10	2304	19	6,5	0,1	20	0,2			89	0,7	25	0,21	3635,5
Köydeki Arazinin İlgili Tarım Alanına Oranı	%	26		34		11		100				24		16		
Karamık	59	671	6	1448	12	49	0,4					224	1,9	33	0,3	2425
Köydeki Arazinin İlgili Tarım Alanına Oranı	%	15		21		80						61		21		
Pazarağaç	47	1047	9	1010	8	6	0,05					2	0,02	3	0,02	2068
Köydeki Arazinin İlgili Tarım Alanına Oranı	%	23		15		10						1		2		
TOPLAM	292	4580		6875		61,5		20		1,5		370		156		12064
İlgili Tarım Alanının Toplam Araziye Oranı	%	37,96		57		0,51		0,17		0,01		3		1		

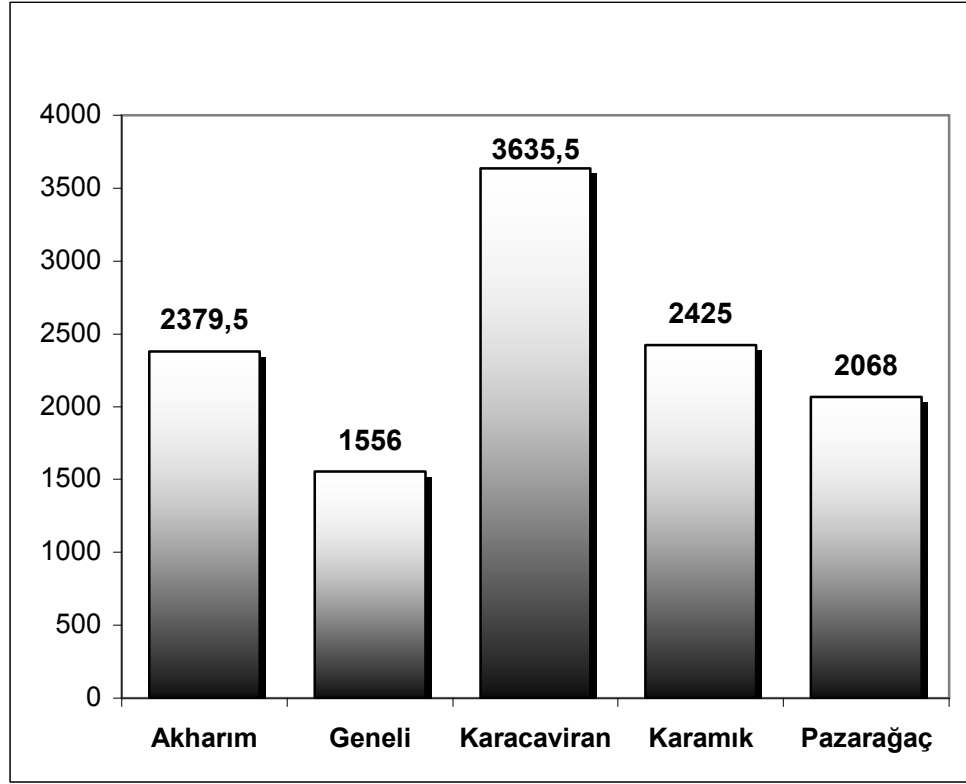
Tablo 23: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki toprakların tarım alanlarına dağılım ve oranları

Şekil 5: 1845 (M) Yılında Tarım alanlarının kullanıma göre dağılımı (dönüm).

Kaydedilen hane sayısı ile doğru orantılı olarak Karacaviran'daki tarım arazileri diğer köylere ve merkez olan Karamık'tan daha fazladır. Bölgenin coğrafi yapısı da dikkate alınırsa Karamık, Karacaviran ve Akharım diğer köylere göre daha düz bir arazi yapısına sahip bölgeye yerleşmişlerdir. En dikkat çeken köy en az tarım

alanına sahip Geneli Köyü olup bugünkü Karamık bataklığının kenarına yerleşmiş olduğundan arazinin çoğunlukla bataklık olduğu düşünülebilir.

Şekil 6: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki arazi dağılımı (dönüm) grafiği

1.2. TOPRAKLARIN ÜRÜN YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hububat, ekonomisi tarıma dayalı toplumların vazgeçilmez ürünüdür. Hem temel gıda maddesi hemde stratejik bir değeri ve önemi vardır. Ayrıca, sefer zamanında atların ihtiyacı olan arpa ve saman da stratejik öneme sahiptir⁶⁰.

1.2.1. Hububat ve Sanayi Ürünleri Ziraati Yapılan araziler (Mezru Tarla)

Buğday, tarım toplumlarının en başta gelen ürünüdür. Halkın temel gıdası olan ekmeğin hammaddesi ve bunun dışında tüketilen bulgur, nişasta ve tarhana gibi gıdaların da ana malzemesidir. Halkın doğal olarak en önemli kaygısı kışlık

⁶⁰ Mehmet Ali Ünal; *XIV Yüzyılda Çemişgezek Sancağı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1999, s. 102.

ihtiyacını karşılayacak kadar buğdaya sahip olmak istemesidir. Kıştan evvel buğdayını ambara depolayan köylü, klasik dönemin en mutlu insanı demektir.⁶¹

Arazilerin buğday-arpa-haşhaş olarak hangisinin ne kadar alana ekildiğine dair bir ayrıntıya rastlanılmamış olup “Mezru tarla” olarak kayıt altına alınmıştır.

4580 dönüm mezru tarla kaydedilmiş olup H. 1260 ve H. 1261 yıllarında toplam 779425,5 kuruş gelir elde edildiği tespit edilmiştir. Bu alan ve gelirin tamamının Buğday, arpa, haşhaş, ve nohuta ait olduğu kesindir. Ancak ürünlerin dağılım oranı belli iken ne kadar alana ekildiği belirtilmemiştir.

Köy	Mezru Tarla Miktarı (Dönüm)	% Oranı
Akharım	1017	22
Geneli	654	14
Karacaviran	1191	26
Karamık	671	15
Pazarağaç	1047	23
Toplam	4580	100

Tablo 24: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki mezru tarla alan ve oranları.

1.2.2. Bahçecilik ve Bostancılık

Toplam 457 dönüm arazide bostan, bahçe, çayır ve sebze üretimi yapılmış olup 1260 (H) ve 1261 (H) yıllarına ait toplam hasılat 25.112 kuruştur.

Tarım Alanı	Gelir miktarı		Toplam	% oranı
	1260	1261		
Bostan	1180	1170	2350	9
Bahçe	4710	4710	9420	38
Çayır	6442	6340	12782	51
Sebze	280	280	560	2
Toplam	12612	12500	25112	100

Tablo 25: 1260 (H) ve 1261 (H) yıllarında Karamık ve köyleri, mezru tarla dışındaki arazi kullanım ve oranları.

⁶¹ Mehmet Ali Ünal, a.g.e., s.102.

2. HAYVANCILIK

2.1. KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK

Pazarağaç		Karamık		Karacaviran		Geneli		Akharım		TOPLAM BAŞ	Tür
Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş		
1	1	0	0	4	24	0	0	1	2	27	Sağmal keçi
1	1	0	0	4	24	0	0	1	2	27	Oğlak
4	11	0	0	2	5	0	0	0	0	16	Yoz keçi
23	456	8	194	19	331	10	90	24	424	1495	Sağ koyun
23	456	8	194	16	307	10	90	24	424	1471	Kuzu
23	386	7	186	18	313	12	108	23	447	1440	Yoz Koyun
	1311		574		1004		288		1299	4476	TOPLAM

Tablo 26: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerinde küçükbaş hayvan dağılımı.

Anadolu halkının temel hayvansal gıda ve geçim kaynağı olan küçükbaş hayvancılık (koyun) incelenen köylerde de karşımıza değişmez etken olarak çıkmıştır. En fazla koyuna sahip köy Pazarağaç olurken, bataklığa yakın bölgede bulunan Geneli köyünün en az küçükbaş hayvana sahip köy olduğu tespit edilmiştir.

2.2. BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK

Akharım köyü büyükbaş hayvancılıkta birinci sırada yer alırken Geneli köyü en az büyükbaş hayvana sahip köydür.

Büyükbaş hayvanların dağılımında %83 ile inek yavruları, %17 ile camus (manda) ve yavruları tespit edilmiştir. Tabloya göre en fazla tercih edilen büyükbaş hayvan sağmal inektir. Bu durum bölgenin coğrafik yapısı ve Anadolu'nun klasik orta Anadolu hayvancılık kültürüyle örtüşmektedir.

Camus (manda), diğer büyükbaş hayvan türü olarak kaydedilmiş, bugün bile bölgede varlığını korumuş, Afyon'un ticaret kaynaklarından olan kaymak ve manda sütü ürünleri için önemini sürdürmüştür.

Pazarağaç		Karamık		Karacaviran		Geneli		Akharım		TOPLAM BAŞ	TÜR	Büyükbaş Hayvan Sayısına Oranı
Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş			
32	68	30	71	58	101	25	61	44	106	407	İnek	22
32	68	30	71	58	101	25	61	44	106	407	Buzağı	22
21	33	14	36	28	44	11	24	27	53	190	Yoz inek	10
16	23	8	13	27	47	7	9	32	49	141	Düve	8
28	60	11	19	27	44	14	25	28	82	230	Tosun (İnek)	13
11	19	15	43	29	44	11	22	4	6	134	İnek danası	7
10	13	14	28	8	11	16	22	14	17	91	Sağmal Camus	5
10	13	14	28	8	11	16	22	14	17	91	Malak	5
9	9	8	10	4	4	3	4	6	9	36	Yoz Camus	2
8	11	9	9	4	5	3	3	6	9	37	Camus düvesi	2
8	11	7	10	6	6	3	6	10	19	52	Camus danası	3
3	6	3	3	0	0	0	0	0	0	9	Camus tosun	0
	334		341		418		259		473	1825	Toplam	100

Tablo 27: 1845 (M) Yılında Köylere göre büyükbaş hayvan dağılım ve oranları

2.3. YÜK VE BİNEK HAYVANCILIĞI

Yük ve binek hayvanlarının dağılımında en büyük oran %48,8'le dölsüz merkeptir. En azda katır ve kısarak %1'lik bir dilime sahiptir. Dölsüz merkebin parasal değeri ve bölgenin ekonomik durumu dikkate alınabilirse en fazla tercih edilen yük-binek hayvanı olmasına açıklık getirebilir. Hane başına ortalama 1,6 adet binek hayvanı düşmektedir.

Pazarağaç		Karamık		Karacaviran		Geneli		Akharım		TOPLAM BAŞ	TÜR	Yük-binek Hayvan Sayısına Oranı
Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş			
3	4	11	18	7	9	6	8	4	4	43	Kısarak	9,2
2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	Tay	0,6
3	4	2	4	2	3	0	0	0	0	11	Kotana tay	2,3
2	3	3	7	4	5	3	3	0	0	18	Yoz kısarak	3,8
28	35	20	28	33	43	15	21	29	36	163	Döllü merkeb	34,8
28	50	27	52	30	54	19	31	28	42	229	Dölsüz Merkeb	48,8
0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	2	Esb (Katır)	0,4
	99		109		116		63		82	469	Toplam	100,0

Tablo 28: 1845 (M) Yılında Köylere göre yük-binek hayvanları dağılımı

Yukarıdaki tabloda görülen yük ve binek hayvanlarının dağılımına göre Karacaviran köyü bu oranlama içerisinde en fazla hayvana sahip merkez olmuştur. Buna gerekçe olarak merkezin kuzeyinden geçen Afyon-Konya ticaret güzergahına en yakın bölge olması göz önüne alınırsa bu hayvanların ticaret amacı ile

kullanıldığına kanaat getirilebilir. İncelenen köyler arasında, hayvan sayılarına göre Geneli Köyü yine son sırada yer almıştır.

Bu başlık içerisinde ayrı bir yere koymak istediğimiz modern tarımdan önce, köylünün eli-ayağı olan kağrı, döven ve kara sabanın önüne koşulan koşum hayvanlarını ayrı bir tabloda göstermek istedik.

Tabloya göre, hane başına 1,8 adet koşum hayvanı düşmektedir. Köylere göre arazi dağılım oranlarını dikkate aldığımızda koşum hayvanı ve arazi büyüklüğü doğru orantılıdır. En fazla tarım arazisine sahip olan Karacaviran köyü yine en fazla koşum hayvanına da sahiptir.

Pazarağaç		Karamık		Karacaviran		Geneli		Akharım		TOPLAM BAŞ	TÜR	Oranı %
Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş	Hane	Baş			
34	88	31	76	51	114	28	59	40	112	449	Koşum Öküzü	86,2
7	19	5	12	9	22	5	11	5	8	72	Koşum Camusu	13,8
41	107	36	88	60	136	33	70	45	120	521	Toplam	

Tablo 29: 1845 (M) Yılında Köylere göre koşum hayvanları dağılım ve oranları

2.4. ARICILIK

Karamık merkez, Karacaviran ve Pazarağaç köylerinde yapılan, “arı kovanı” olarak kaydedilen bu uğraşından elde edilen hasılat miktarları kaydedilmiş ve vergiler kısmında da “bedeli öşrü kovan” kaydı belirtilmiştir. İncelediğimiz defterlerde arıcılıkla ilgili en dikkat çekici husus, öşür alınmış olmasıdır. Diğer hayvan türlerinden öşür bedeli adı altında vergi kaydedilmemiştir. Bu durum küçükbaş hayvanlardan alınan “ağnam” la karıştırılmamalıdır.

Toplam 13 hane, 59 kovan ve 980 kuruş gelir kaydedilmişken 93 kuruş öşür kayıt altına alınmıştır. Arıcılıktan %10 oranında alındığını tahmin ettiğimiz öşür vergisinin arıcılık başlığı kayıtlarında da hatalı rakamlar olduğu gözden kaçmamıştır. Tablodaki öşür miktarı oranlarına göre Karacaviran doğru, Karamık ve Pazarağaç köylerinin öşür bedellerinin eksik olarak kaydedildiği görülmektedir.

Köyler	Toplam Hane Sayısı	Arı Kovanı Sayısı	oranı %	Arıcılık Hâsılatı	oranı %	Arıcılıkla Uğraşan Hane	oranı %
Akharım	52	0	0	0	0	0	0
Geneli	40	0	0	0	0	0	0
Karacaviran	93	5	8	125	13	2	15
Karamık	59	45	76	655	67	6	46
Pazarağaç	47	9	15	200	20	5	38
TOPLAM	291	59	100	980	100	13	100

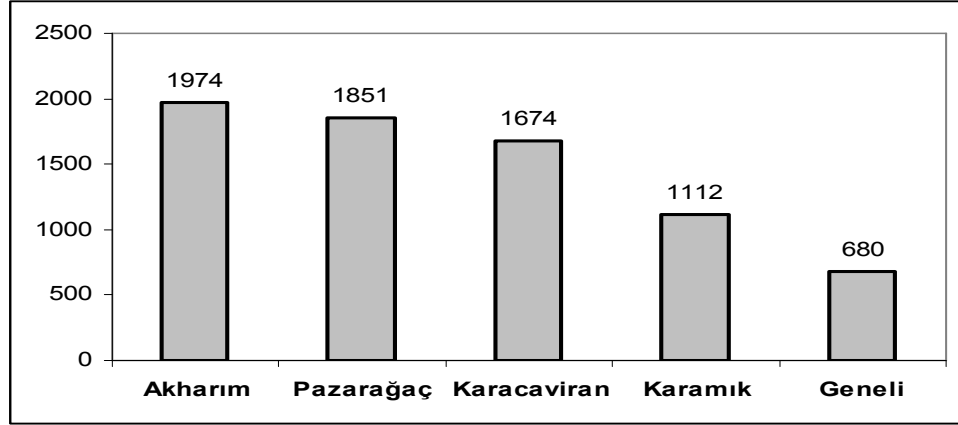
Tablo 30: 1845 (M) Yılındaki Karamık ve köylerinde arıcılıkla uğraşan hane sayı ve oranları

2.5. TOPLAM HAYVAN VARLIĞI

Köylünün emeği, tarlası, hayvansal gıda ihtiyacı ve ulaşım için kullandığı hayvanların aşağıdaki dağılım tablosuna göre, klasik olarak 4476 adet küçükbaş hayvan %61 oranında varlığı tespit edilmiştir. İkinci sırada %25 oranında yer alan 1825 adet büyükbaş hayvanlar yer almasına rağmen yukarıda belirttiğimiz gibi elde edilen gelire göre ise en üst sırada yer almıştır. %6 oranında olan yük-binek hayvanları 469 adet olup her haneye ortalama birden fazla yük binek hayvanı düştüğü tespit edilmiştir.

Köyler	Hane sayısı	Büyükbaş	Küçükbaş	Yük-Binek	Koşum	Kovan	Köylerdeki Toplam Baş	Köyün %
		Baş (Re's)	Baş (Re's)	Baş (Re's)	Baş (Re's)	Adet		
Akharım	52	473	1299	82	120		1974	27
Geneli	40	259	288	63	70		680	9
Karacaviran	93	418	1004	116	136	5	1674	23
Karamık	59	341	574	109	88	45	1112	15
Pazarağaç	47	334	1311	99	107	9	1851	25
Toplam	291	1825	4476	469	521	59	7291	100
Oran %		25	61	6	7	1	100	

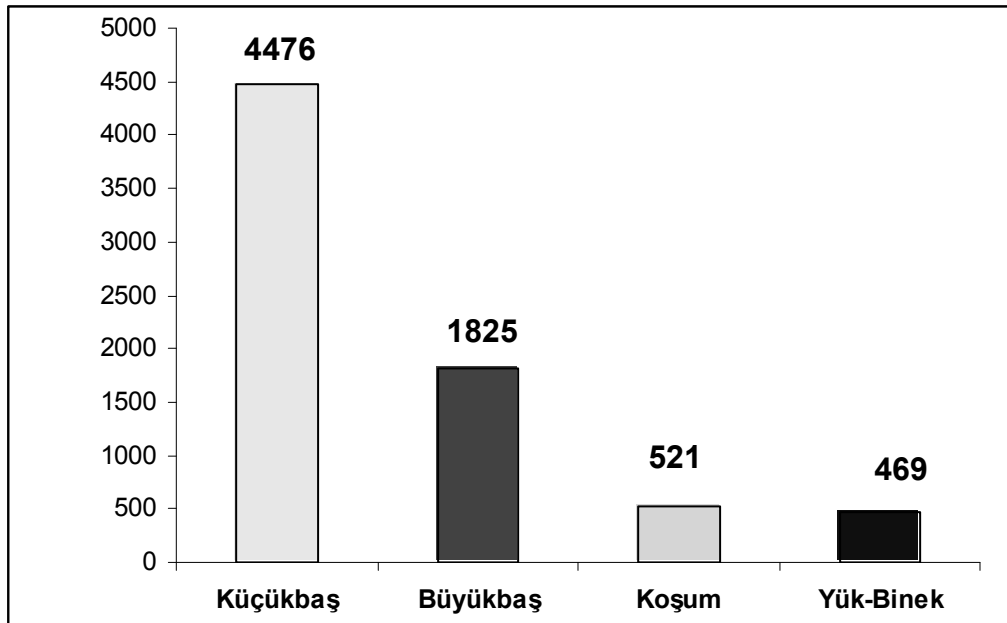
Tablo 31: 1845 (M) Yılında Karamık ve köyelerine ait toplam hayvan varlığı dağılım ve oranları

Şekil 7: 1845 (M) Yılında toplam hayvan sayısının köylere göre dağılımı

Hayvancılıkla uğraşan hane reislerinin hayvan sayılarına baktığımızda ilk dikkati çeken husus klasik Anadolu-Türkmen yapısından olan küçükbaş hayvancılıktır.

Aşağıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere küçükbaş hayvan sayısı büyükbaş hayvan sayısına göre yaklaşık 2,5 katı fazladır.

Şekil 8: 1845 (M) Yılında Karamık ve köylerindeki toplam hayvan sayısının türlerine göre dağılımı

SONUÇ

H 1260-61 / M 1844-45 yıllarını kapsayan bu çalışma, Karamık ve çevresinin XIX. yüzyıl ortalarındaki sosyal, iktisadi, idari ve demografik yapısına ait bulgular üzerine değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Bugün Afyonkarahisar ili Çay ilçesine bağlı bir belde olan Karamık söz konusu dönemde Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki belgelere göre Hüdavendigâr Eyaleti Karahisar-ı Sahib Sancağı'na bağlı karye (ilçe merkezi) olarak karşımıza çıkmıştır. Defterde kayıtlı bütün yerleşim birimleri yani köyler dahil karye olarak Karamık Karyesi üzerine kaydedilmiştir.

Karamık'ın adı ulaşılan belge ve kaynaklardan da anlaşılacağı üzere değişmeden günümüze kadar ulaşmıştır. Afyon il merkezinde gayri Müslim varlığı kesin iken incelediğimiz dönem ait defterde ve günümüzde Karamık'ta gayrimüslim hane reisi kaydına rastlanmamıştır.

İncelenen dönemde Karamık'a bağlı beş köy adına rastlanmıştır. Ne var ki H. 1256 / M. 1839 tarihli Temettuat defterinden tespit edebildiğimiz "Karye toprağı ve Musalla ve Halillü ve Bodrum ve Şevikli ve Karşiyaka namı diğer Derbent ve Armudlu ve Sarılar mezraları"nın varlığı da kesindir. Bu köyler eşkinci tımarı beslediklerinden dolayı temettuatlarının tutulmadığı tespit edilmiştir.

Merkez Karamık (Nefs-i Karamık) olmasına rağmen söz konusu dönemde en kalabalık yerleşim birimi 85 Hane ile Karacaviran'dır. ML_VRD_TMT_d_0838-5 numaralı defterlerde yer alan Karacaviran Köyü; dönemin hane sayısı, meslek çeşitliliği ve gelir düzeyine göre Karamık Köyü'nden daha büyük olduğu tespit edilmiştir. Karazeybek'in yayındaki bilgiler ve Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki temettuat defterlerine ait belgeler Karamık'ın ilçe olduğunu doğrulamaktadır. Bunu hane sayısı sırasıyla, Akhürrem 51 (Akharım), Nefs-i Karamık 50 (Armutlu köyüne ait 3 hane ile beraber), Geneli 33 ve Bazarağaç 44 (Pazarağaç) köyleri izlemiştir.

Kentsel ve kırsal yerleşim birimlerini birbirinden ayıran en önemli unsurların başında meslekler gelir. Buna göre incelediğimiz dönemdeki mesleklerin başında %92 ile ziraatçiliğin geldiği görülmüştür.

Meslek çeşitliliğinin en fazla olduğu yerleşim yeri Karacaviran'dır. İncelenen defterlerde 12 çeşit meslek yazıldığı tespit edilmişken Karacaviran'da 8 çeşit meslek kaydedilmiştir.

Eğitim-Öğretim (müderis, talebe) dini hayat (imam), asayiş (asker) ve yönetimle (muhtar, kethüda) ilgili mesleklerin ortalaması %6,1 ile çok düşük olduğu tespit edilmiş olup, tarım köylüsü olarak nitelendirebileceğimiz Karamık ve köylerinde en yüksek oran ziraatçilik olarak gerçeklemiştir. Sultandağları ve Isparta sınırındaki Toros dağlarındaki ormanlık arazinin genişliği Hatab (odunculuk) ticaretinin varlığına gerekçe teşkil etmiştir.

1844-45 yıllarında Karamık genelinde, belgelere göre hayvan sayıları, 7291 baş hayvan ve 59 adet arı kovanı tespit edilmiştir. En fazla hayvan sayısı oranı küçükbaş hayvanlara (4476 adet) ait olup son sırada da yük-binek hayvanları (469 adet) yer almaktadır. Yerleşim yerine göre de en fazla hayvan sayısı hane sayısına bakarak: Akharım köyü (%27) ve en az da Geneli köyüdür (%9). Geneli köyünde tarım alanları ve hayvan sayıları en az tespit edilmiş iken ticaret gelirlerinde birinci sırada yer almıştır.

Aslında arıcılık dahil hayvan sahibi olan hane sayısı 237 iken, mesleklerde başta ziraatçilik ve zuhurat gelirleri oranlarına bakılırsa bölgede hayvancılığın öncelikli gelir kaynağı olmadığını tespit edebiliyoruz. “ağnam ticareti” dışında ki gelirlerde zuhurat ticaretinin içeriği hakkında kesin bilgi olmamakla birlikte bunun hayvansal ürünlerin de satışı ya da değişim yoluyla hareket etmiş olabileceğini söylemek mümkündür.

Hayvansal ürünlere ait verilerin oranlarına göre ticaret getirisi dışındakilerin tamamı gündelik hayatta kullanılmak ve ailenin yiyecek tüketimindeki hayvansal gıda ihtiyacı kadar hayvan beslediği muhtemeldir ki buda köy-kırsal yaşamın temel etiğidir.

Bölgenin coğrafi yapısı bataklık ve etrafındaki geniş düzlüklerde tarım alanlarının genişliğini ve küçükbaş hayvancılıkla beraber camus (manda) sayısını doğrudan etkilediği düşünülebilir. Yük ve binek hayvanları olarak değerlendirmemize rağmen at ve katır (esb) çok az iken buna karşılık camus öküzü ve koşum öküzünün nakliye değil de daha çok tarım alanlarında çift sürmede

kullanıldığı düşünülebilir. Buna göre dışardan gelen ticaret esnafının buradan mal alıp gittiği ya da üretilen malların burada tüketildiği kanaatine varılabilir. Eşek ise muhtemelen tarlaya ulaşım ve ürünlerin pazara taşınmasında kullanılırken öküzler de aynı amaçla kağı çektikleri düşünülebilir.

Karamık ve çevresinde tespit edilen 12.064 dönüm arazi olup bu arazi 251 hane üzerine kaydedilmiştir. Tarım alanlarının genişliği yerel halka üretim imkanı vermekle birlikte aynı zamanda dışarıdan (Afyon merkez ve çevre köylerden) şahısların da tarla kiralama yoluyla üretim yapmalarına imkan tanımıştır.

Hanelerin meslek oranlarında ziraatçiliğin %98 oranında olmasına rağmen tarım alanlarının % 37,9 'u yani 4580 dönümü gayri mezru tarla olarak kaydedilmiştir. Dönemim tarım alışkanlığı ve teknikleri açısından doğal gibi görünmesine rağmen bataklık olduğu bilinen bölgede neden böyle bir yol izlendiği düşündürücüdür. Yine de hane reisinin meslek kısmına “ziraatçı” yazılmasına rağmen başka mesleklerinde (hatab ticareti, kamyş kesme işi ve muhtelif ticaret işleri...) yapıyor olmasının bu oranı arttırdığı düşünülebilir. En büyük oran tarla tarımına aittir.

12.064 dönüm arazide, 274 hane reisinin 197'si mezru tarla işlerken, 63 hane çeşitli sebeplerle (yetim, öğrenci, meczup vb.) tarla ekmemiştir. Bununla beraber toplam ekili dikili tarım alanlarının deftere yazılan tüm hane reislerine (292) göre ortalama dağılımı 41.3 dönümdür.

KAYNAKÇA

- A.Ş.S., nr. 567, vr. 19a/98.
- A.Ş.S., nr. 569, vr. 30b/181.
- A.Ş.S., nr. 569, vr. 37b/218.
- A.Ş.S., nr. 569, vr. 60a/358.
- A.Ş.S., nr. 569, vr. 66b/391.
- A.Ş.S., nr. 569, vr. 66b/397.
- A.Ş.S., nr. 570, vr. 7b/32.
- BULDUK, Üçler. *XVI. Asırda Kara Hisar-ı Sahib Sancağı*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1993.
- ÇADIRCI, Musa. *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1997.
- ÇAKIR, Coşkun. *Tanzimat Dönemi Osmanlı Maliyesi*, Küre Yayınları, İstanbul, 2001.
- DAŞDEMİR, Latif. *XVI. Asırda Karahisar-ı Sahib Kazasının Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1996.
- DAŞDEMİR, Latif. "Osmanlı'da Nüfus", *Afyon Kütüğü*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayını, C.1, Afyon, 2001, ss.261-266.
- Derleme Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, C.8, Ankara, 1975.
- EFE, Ayla. "1260-61 / 1844-45 Temettuat Sayımı Işığında Çukurhisar Köyünün Ekonomik ve Sosyal Görüntüsü", *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Eskişehir, 2006, S.1, ss.19-52.
- Evliya Çelebi Seyahatnamesi*. (Haz. Mümin Çevik vd.), İstanbul, 1984.
- GENÇ, Mehmet. *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yay., İstanbul, 2002.
- GÜNEŞ, Mehmet. *XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Karahisar-ı Sahib Sancağı (Şer'iyeye Sicillerine göre)*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2003.
- KANAR, Mehmet. *Örneklili Etimolojik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*, Derin Yayınları, İstanbul, 2003

- KARAL, Enver Ziya. *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Ankara, 1943.
- KARAZEYBEK, Mustafa. “Osmanlılar Döneminde İdari Yapı”, *Afyonkarahisar Kütüğü*, Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları, C.1, 2002, ss.185-210.
- KENDİRLİ, Sefa. *Temettuat Defterlerine Göre Nevâhî-i Barçın Kazasının Sosyo-Ekonomik Yapısı*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon, 2008.
- KÜPELİ, Özer. “XIX Yüzyılın Ortalarında Karahisar-ı Sahib’de Fiyatlar (1844-54)”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. II, S.I, Nisan 2000, ss.116-131.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat. “Osmanlı Sosyal ve İktisat Kaynaklarından Temettü Defterleri”, *Belleten*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1995, C.LIX, S. 225, ss. 395-412.
- ML_VRD_TMT_d_08380,1,2,3,4,5,6 Numaralı Temettuat Defterleri.
- ÖZDEMİR, Ayşe. *Temettuat Defterlerine Göre Keçiborlu Kazasının Sosyal ve Ekonomik Durumu (1844-1845)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, 2005.
- PAKALIN, Mehmet Zeki. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1993.
- PAMUK, Şevket. *Osmanlı Ekonomisinde Bağımlılık ve Büyüme (1820-1913)*. Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları, 2. baskı, İstanbul, 1994.
- SAYIN, Abdurrahman Vefik. *Tekalif Kavaidi (Osmanlı vergi Sistemi)*, Maliye Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1999.
- SONGUN, Gülden. *10120 Numaralı Temettuat Defteri’ne Göre Atabey Kazası’nın Sosyal ve Ekonomik Durumu (1844-1845)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, 2006.
- ŞAHİN, Gürsoy. “XIX Yüzyılın Ortalarında Afyonkarahisar Kazası’nın Sosyo-Ekonomik Yapısı”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.III, S.1, 2001, ss. 105-119.
- TÜRKAY, Cevdet. “Başbakanlık Arşivi Belgeleri’ne Göre Osmanlı

İmparatorluğu'nda Oymak, Aşiret ve Cemaatlar"; İşaret Yayınları, İstanbul, 2001.

ÜNAL, Mehmet Ali. *XIV Yüzyılda Çemişgezek Sancağı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1999.

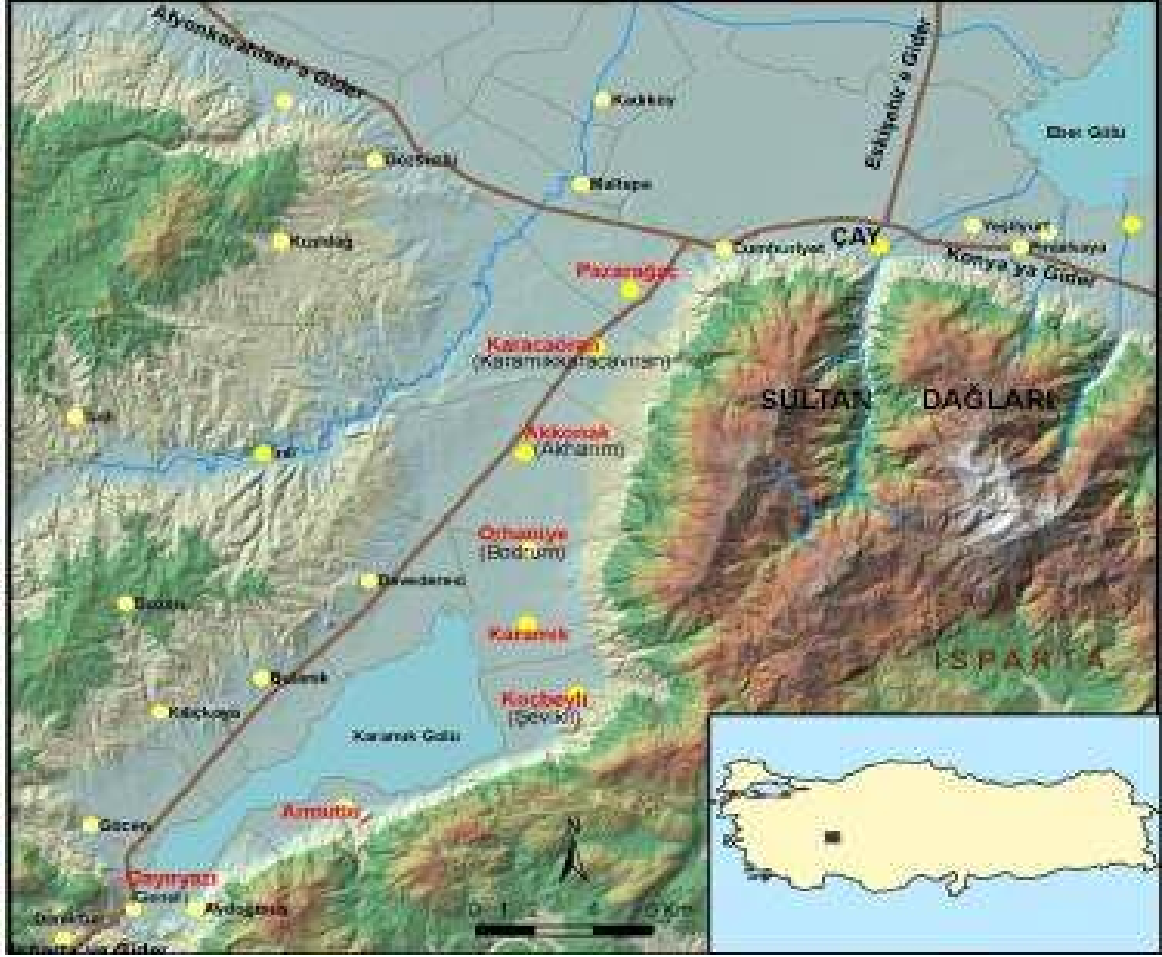
YAKIT, İsmail. "Devlet Arşivleri Işığında 19. Asırda Nis Adası'nın Sakinleri, Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Durumları", *Osmanlı Araştırmaları*, Fakülte Kitabevi, Isparta, 2002.

YEŞİL, Tahsin. *9930 Numaralı Temettuat Defterine Göre XIX. Yüzyıl Ortalarında Eğirdir'in Köylerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta, 2006.

YILDIRIM, M. Zahit. "Avarız Defterleri ve 2567 Numaralı Avarız Defterine Göre XVII-XVIII. Yüzyılda Karahisar-ı Sahib Sancağı'nın Sandıklı, Çola-abad ve Karamık Kazaları", *VI. Afyonkarahisar Araştırmaları Sempozyumu*, Afyon 10-11 Ekim 2002, Ankara, 2003, ss. 581-608.

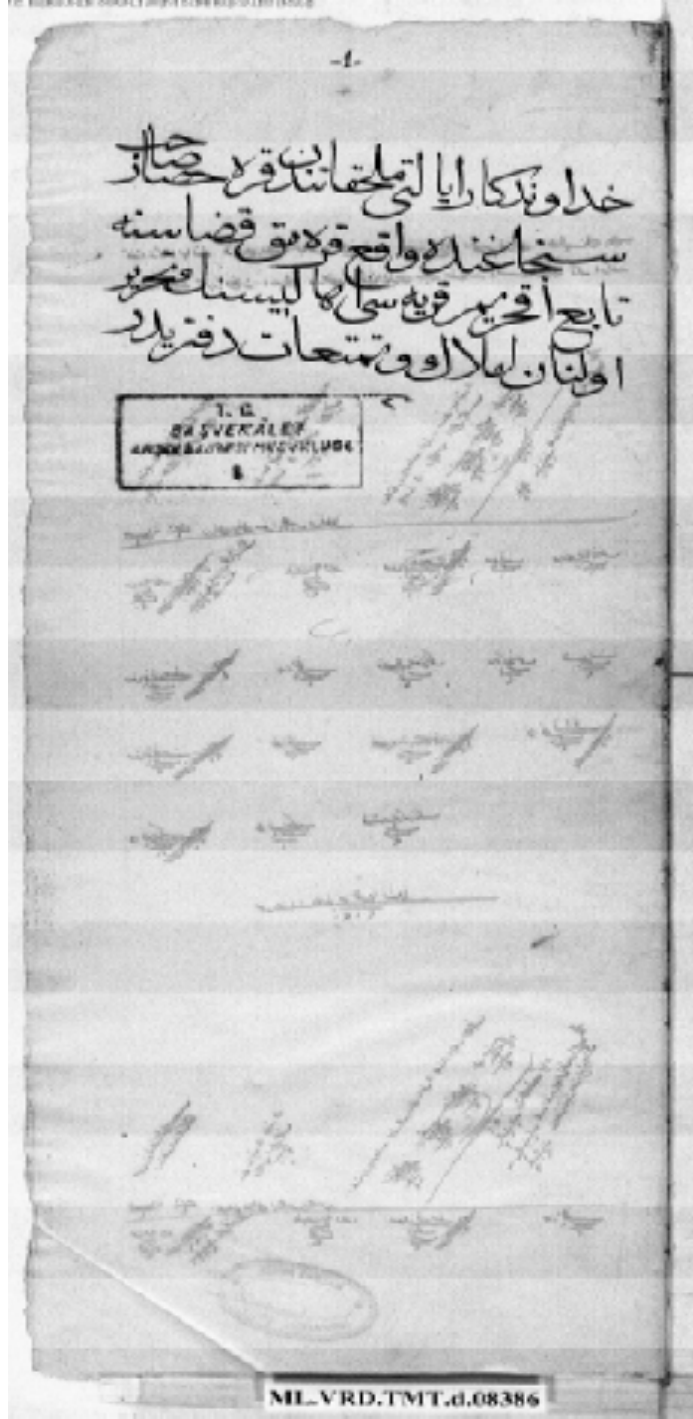
EKLER

Ek 1: Harita.

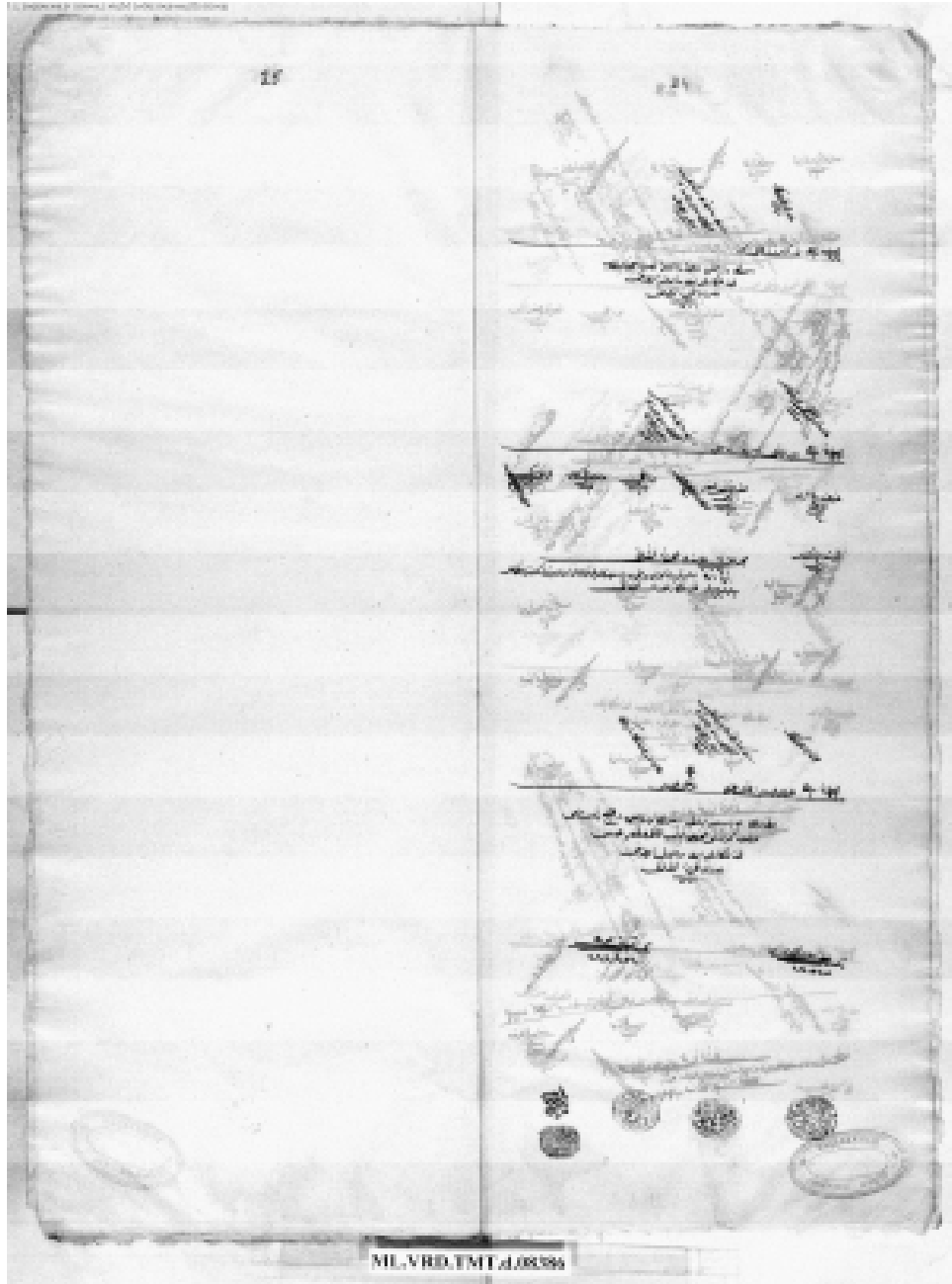

Ek 2: Belgeler

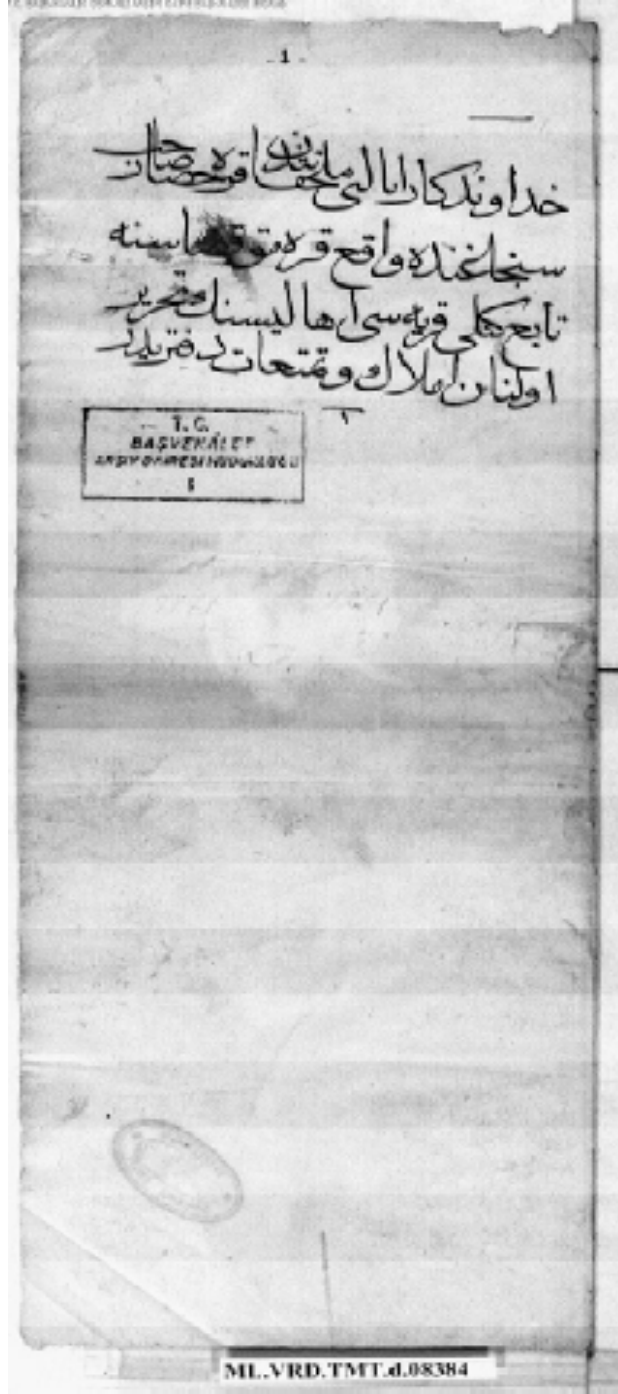
Belge 1: BOA ML. VRD. TMT. _d_08386 numaralı Akharım (Akkonak) köyü ilk sayfa

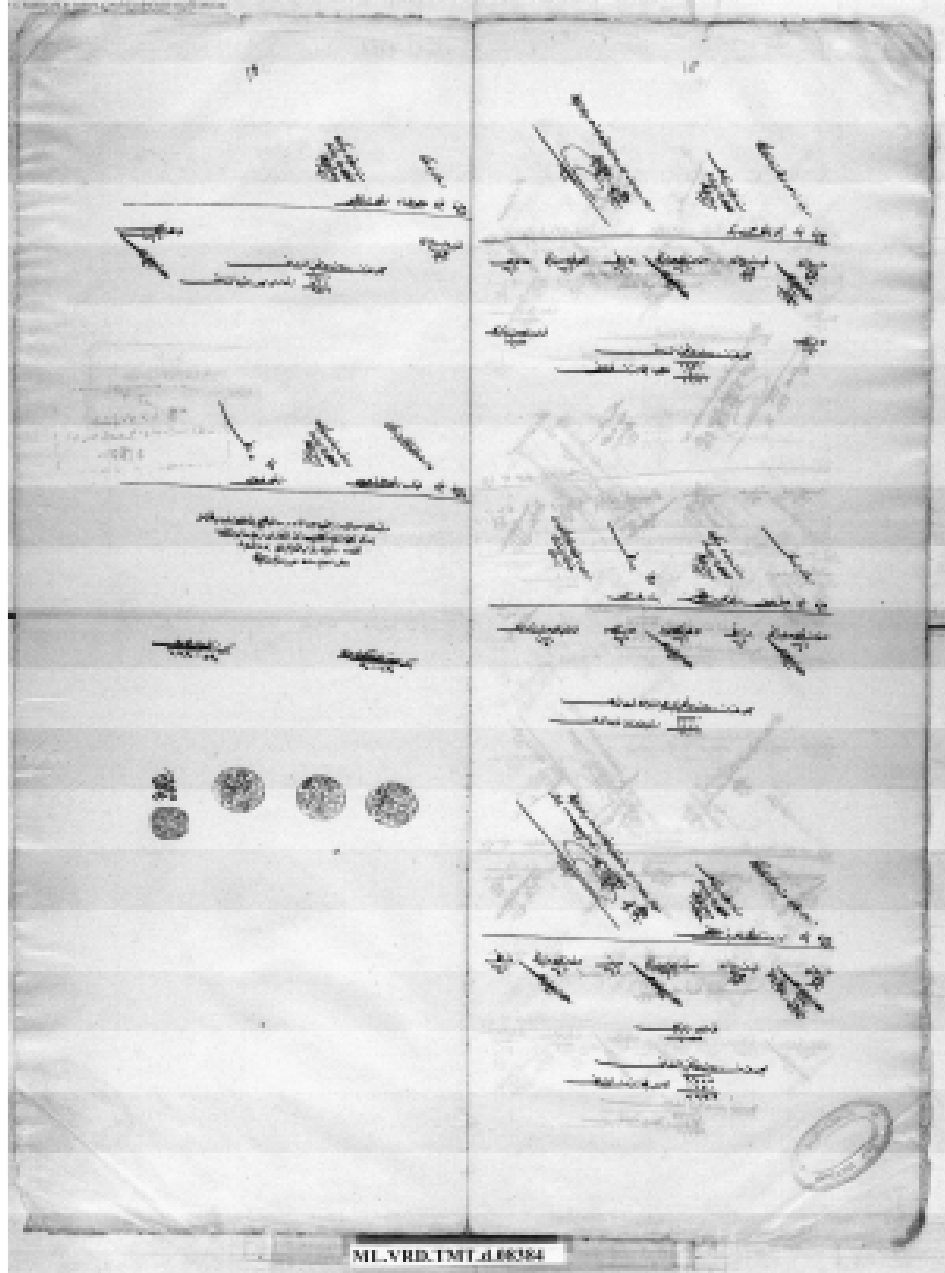
Belge 2: BOA ML. VRD. TMT. _d_08386 numaralı Akharım (Akkonak) köyü son sayfa

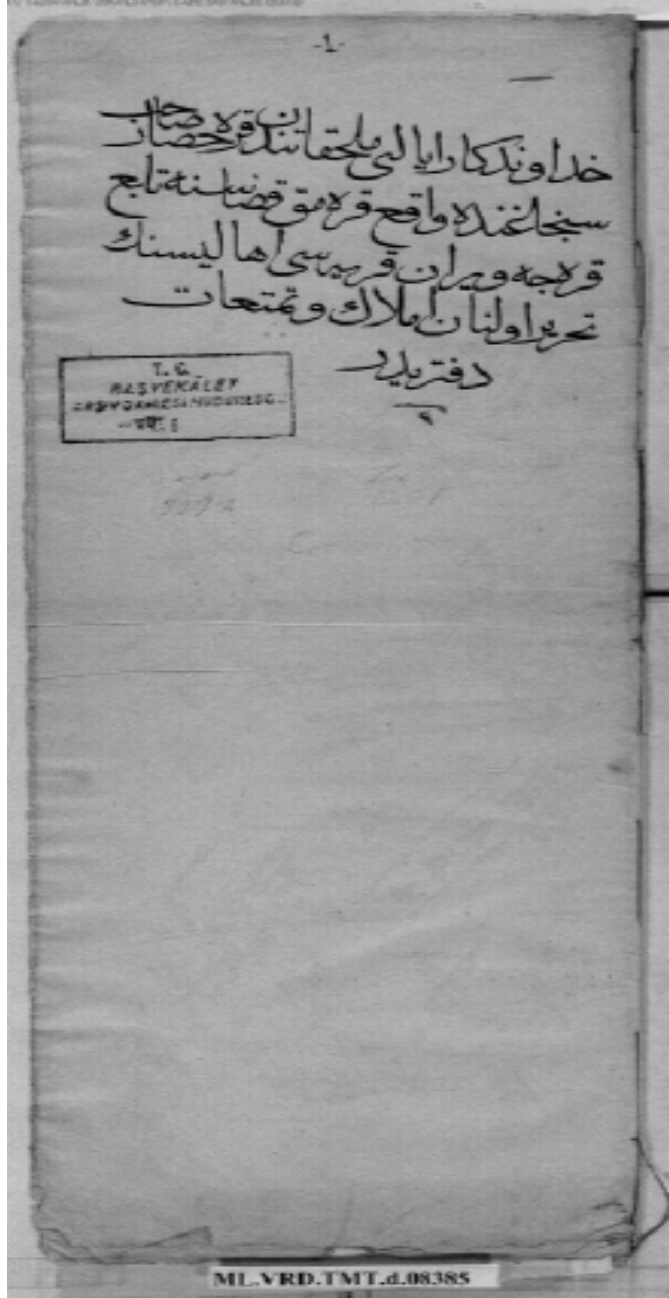
Belge 3: BOA ML. VRD. TMT. _d_08384 numaralı Geneli (Çayır yazı) köyü ilk sayfa

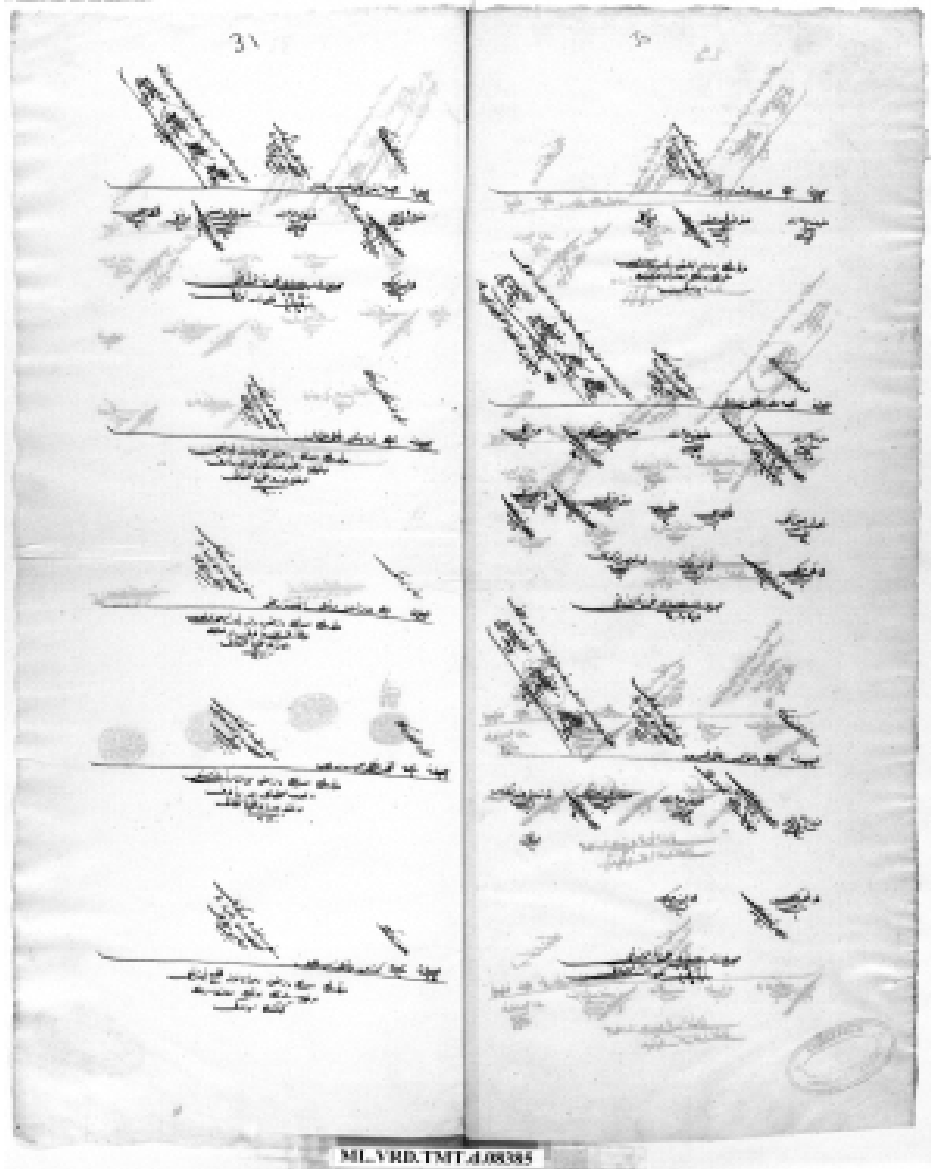
Belge 4: BOA ML. VRD. TMT. _d_08384 numaralı Geneli (Çayır yazı) köyü son sayfa

Belge 5: BOA ML. VRD. TMT._d_08385 numaralı Karacaviran köyü ilk sayfası

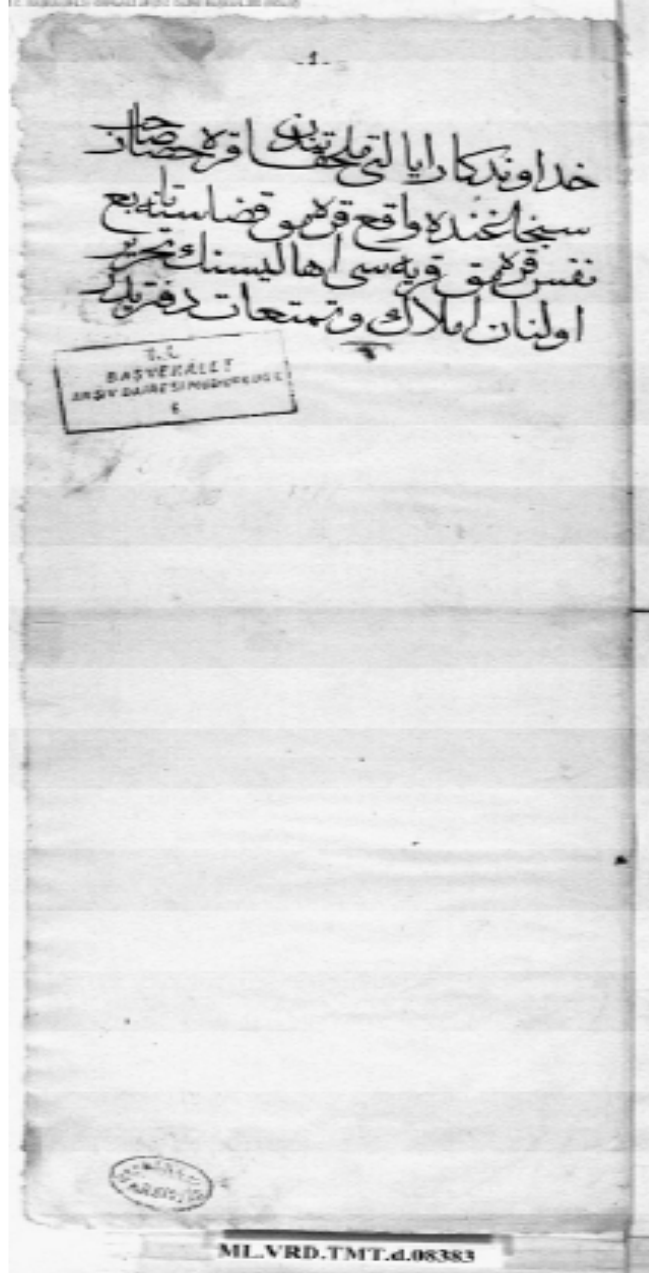

Belge 6: BOA ML. VRD. TMT. _d_08385 numaralı Karacaviran köyü son sayfası

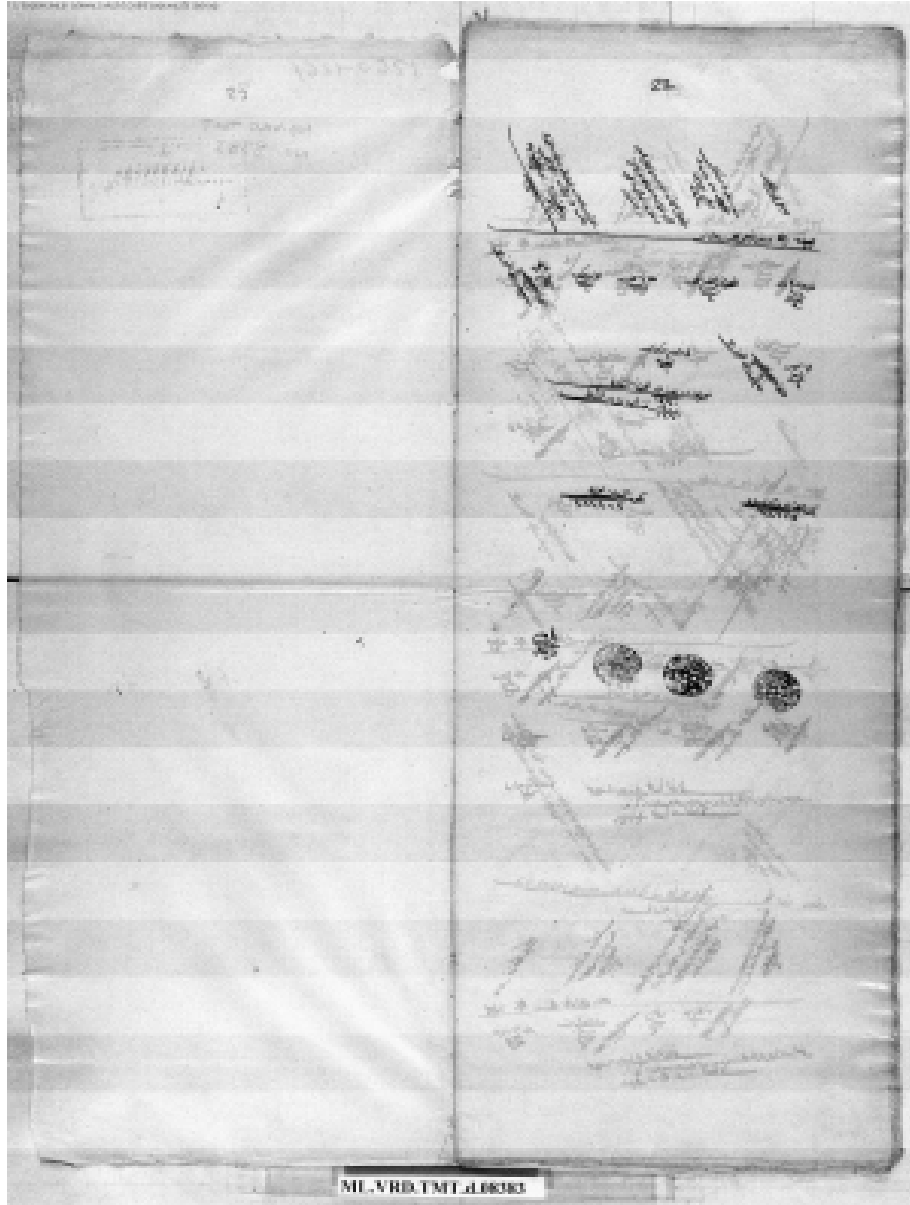

Bu belgede dikkati çekecek olan husus, mühürlerin olmadığıdır. Köye ait son sayfa olmadığı anlaşılmaktadır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne iki kez başvuruda bulunulmuş olunmasına rağmen son sayfa elde edilememiştir.

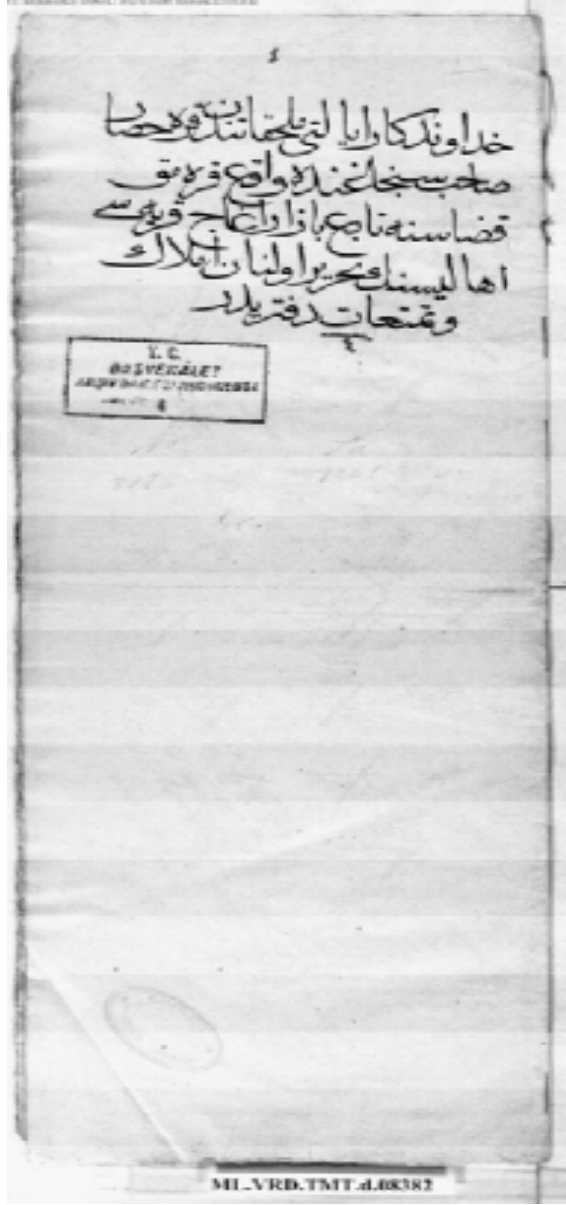
Belge 7: BOA ML. VRD. TMT. _d_08383 numaralı Karamık köyüne ait ilk sayfa

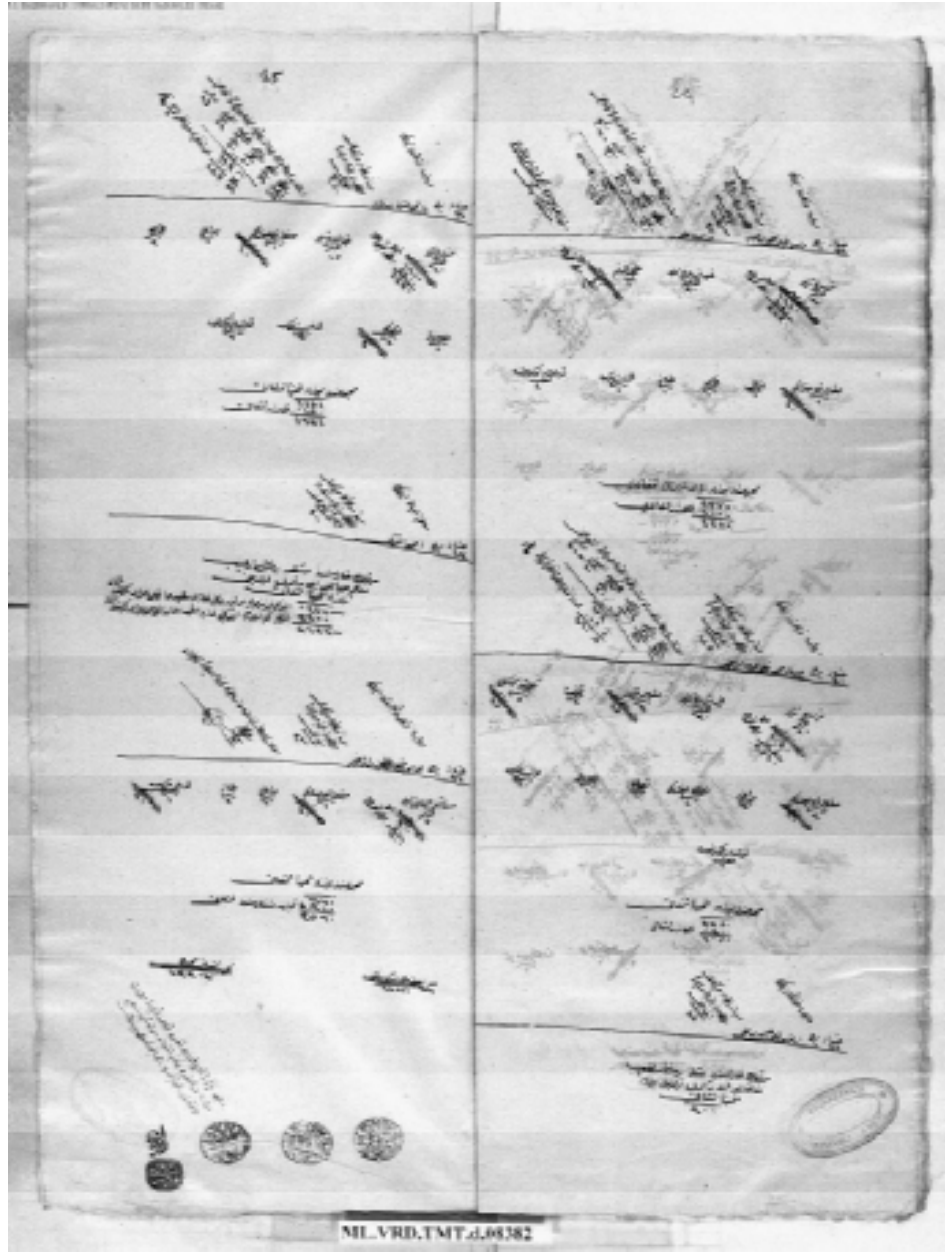
Belge 8: BOA ML. VRD. TMT. _d_08383 numaralı Karamık köyü son sayfa

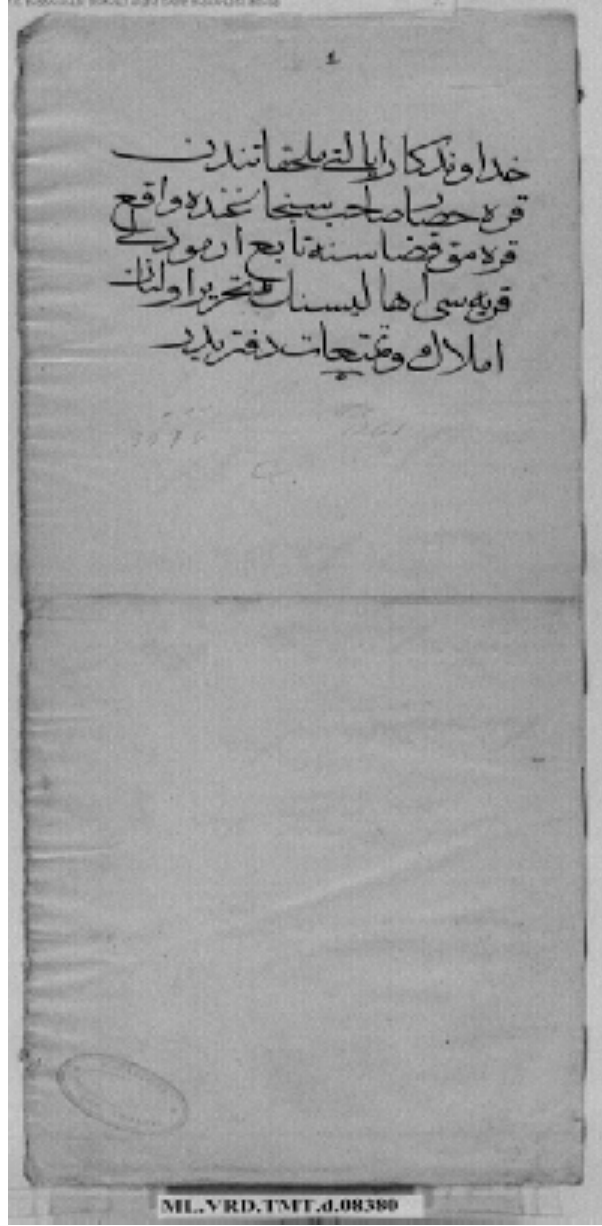
Belge 9: BOA ML. VRD. TMT. _d_08382 numaralı Pazarağaç Köyü İlk Sayfa

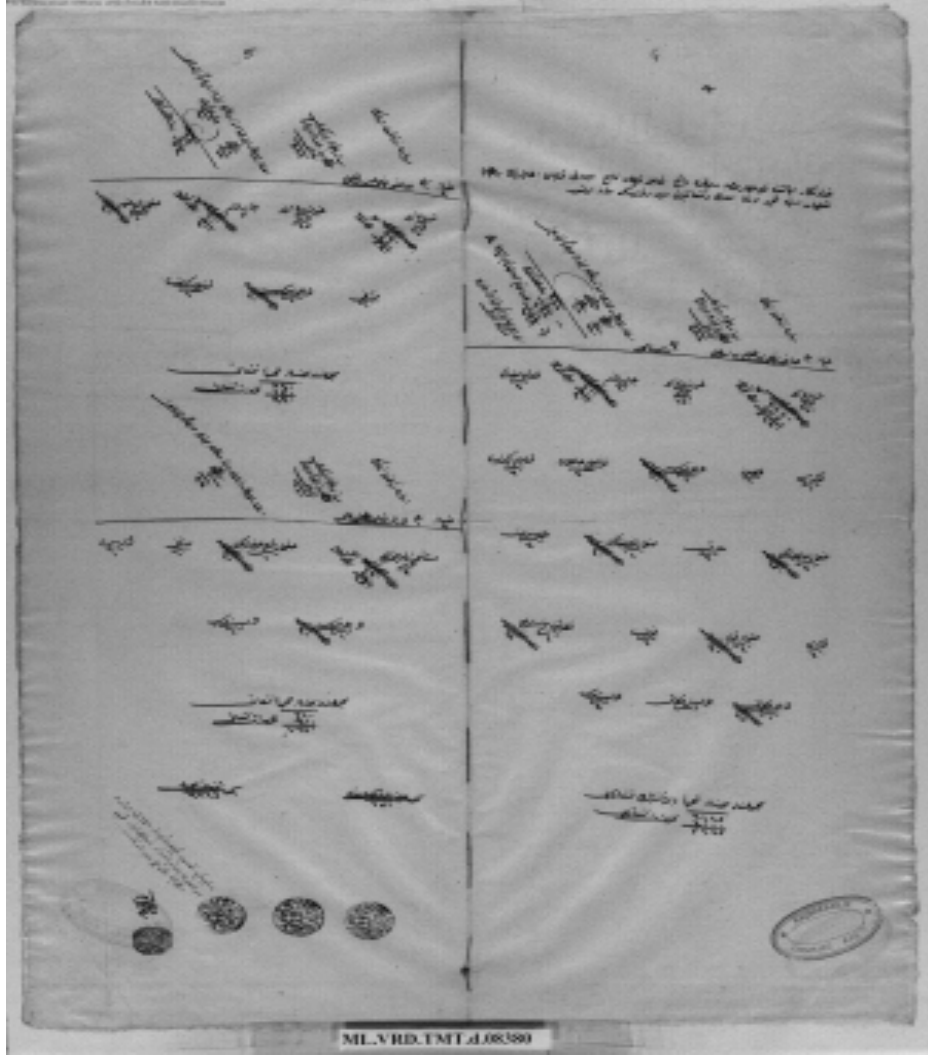
Belge 10: BOA ML. VRD. TMT. _d_08382 numaralı Pazarağaç köyü son sayfa

Belge 11: BOA ML. VRD. TMT. _d_08380 numaralı Armutlu köyüne ait ilk sayfa

Belge 12: BOA ML. VRD. TMT. _d_08380 numaralı Armutlu köyüne ait son sayfa

Bu belge, sağ üstteki açıklamadan ve sol alttaki mühürlere göre anlaşılacağı üzere tek sayfadır.

Ek 3: Gelirler Transkript Tablosu.

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Ozel geçim durumu (...'den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Akharım	1	Dertlioğlu Molla İbrahim bin Halil	İMAM	50	39		3030			0
Akharım	2	Ayanoğlu İbrahim bin Hasan	muhtar 1 ziraatçı	61,5	55	5141	5141		zuhurat temettuatı	700
Akharım	3	Hacı Kadir oğlu Hacı İsmail	Muhtar 2. sani ziraatçı	105	70	6705	8825		zuhurat temettuatı	1000
Akharım	4	Muhti oğlu hacı Ramazan	ziraatçı	50	16	9135	9135		zuhurat temettuatı	1500
Akharım	5	Muhti oğlu Mehmet bin Ali	ziraatçı	32	47	6751	6751		zuhurat temettuatı	700
Akharım	6	Muhti oğlu Hızır	ziraatçı	50	66	7957	7957		zuhurat temettuatı	800
Akharım	7	Tellioğlu Mehmet bin Ahmet	ziraatçı	82	112	7034	7034			0
Akharım	8	Tellioğlu Ahmet bin Mehmet		0	0	0	0	işbu merhum Ahmed'in hanesinden başka hiçbir şeyi olmayıp karye-i mezburede 7. hanede mukayyid Tellioğlu Mehmed'in iyalinde olduğu tahkik olunmuş		0
Akharım	9	Hacı Ali oğlu hacı Muharrem bin Ali	ziraatçı	78	57	5965	5965		zuhurat temettuatı	1000
Akharım	10	Soytarioğlu İsmail bin Mustafa	ziraatçı	20	14	5955	5955		zuhurat temettuatı	300
Akharım	11	Ferik İsa bin Yakup	çoban -dana	20	6	880	880		Çobanlıktan temettuatı	800
Akharım	12	Ömer oğlu Uşkur Ahmet	ziraatçı	84	246	8714	8714		Ticaret - koyunculuk temettuatı	3000
Akharım	13	Yakuboğlu Ali bin Halil	ziraatçı	90	152	6308	6308		Ticaret - koyunculuk temettuatı	2000
Akharım	14	Velibeyoğlu Veli bin Süleyman	ziraatçı	55	13	6530	6530		zuhurat temettuatı	250
Akharım	15	Velibeyoğlu İsmail	ziraatçı	50	14	4404	5510		zuhurat temettuatı	600
Akharım	16	Hacı Ali oğlu Halil	ziraatçı	35	12	5305	4655		zuhurat temettuatı	500
Akharım	17	Hacı Mehmed oğlu İbrahim	ziraatçı	84,5	184	12689	12689		Ticaret - koyunculuk temettuatı	3000
Akharım	18	Balık Hasan oğlu Mehmed	ziraatçı	20	10	5445	6335		zuhurat temettuatı	900
Akharım	19	Kabak Ali oğlu Hasan	adi hizmetkar	25	6	1510	1510		hizmetkarlıktan temettuatı	500
Akharım	20	Dırak oğlu İbrahim	ziraatçı	60	59	6371	7495		zuhurat temettuatı	1000
Akharım	21	Durakoğlu Ali bin Mehmed	ziraatçı	61,5	31	5079	5079			0
Akharım	22	Yıldizoğlu Ali bin Mustafa	ziraatçı	60	21	5675	5675		zuhurat temettuatı	500
Akharım	23	Arikoğlu Kel Himmet	ziraatçı	60	20	5515	5515			0
Akharım	24	Kel Himmet oğlu Osman	adi hizmetkar	0	4	880	880		hizmetkarlıktan temettuatı	800
Akharım	25	Kımiroğlu Süleyman bin Mehmed	ziraatçı	20	17	5369	5369		zuhurat temettuatı	500
Akharım	26	Arik İsa oğlu Osman bin Yusuf	ziraatçı	62	55	4710	4710		zuhurat temettuatı	1000
Akharım	27	Topal Molla Süleyman bin Mustafa	ziraatçı	30	14	3616	7455		zuhurat temettuatı	300
Akharım	28	Deli Yusuf oğlu Hüseyin bin Mehmed	ziraatçı	60	13	6970	6970		zuhurat temettuatı	400
Akharım	29	Gömeği oğlu Ahmed bin Mehmed	çoban -sığır	8	4	1040	1040		Çobanlıktan temettuatı	1000
Akharım	30	Yetimoğlu İsa	adi hizmetkar	30	9	1780	1780		hizmetkarlıktan temettuatı	600
Akharım	31	Hacı Ali oğlu Ali bin Süleyman	ziraatçı	100	5	3410	3410			0
Akharım	32	Koca Mahmud oğlu İshak	ziraatçı	76,5	14	2595	2595		zuhurat temettuatı	400
Akharım	33	Çomak oğlu Abdulkadir bin Halil	ziraatçı	50	78	3470	3470		zuhurat temettuatı	300
Akharım	34	Hacı Hüseyin oğlu Ali	ziraatçı	125	53	10750	10750		zuhurat temettuatı	800

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (... 'den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Akharım	35	Kavaloğlu Mustafa bin İbrahim	ziraatçı	42	27	5862	5862		zuhurat temettuatı	300
Akharım	36	Mahmudoğlu Hasan	ziraatçı	50	3	5750	5750			0
Akharım	37	Hacı Ali oğlu Mustaf bin Ali	adi hizmetkar	0	23	1012	1012		hizmetkarlıktan temettuatı	800
Akharım	38	Deli Ali oğlu Yakub	ziraatçı	80	160	9500	11390		zuhurat temettuatı	1000
Akharım	39	Osman oğlu ismail	ziraatçı	60	13	5344	5344		zuhurat temettuatı	700
Akharım	40	Kürdoğlu Yakub bin İsmail	ziraatçı	56	88	6670	6670		zuhurat temettuatı	800
Akharım	41	Muhi oğlu Ali bin Mehmed	ziraatçı	50	15	1055	1055			0
Akharım	42	Murtaza oğlu Emin bin Ahmed	ırgat	5	0	500	500	Merkumun ziraati ve hayvanatı olmayıp ırgatlık ile me'luf olduğu	ırgatlıktan temettuatı	500
Akharım	43	Hamidlioğlu Mustafa bin Süleyman	ziraatçı	60	19	3880	7630		zuhurat temettuatı	700
Akharım		Merkum Hamidlioğlu Mustafa şeriki Karahisarlı Terzi Yahya		0	0	800	0			0
Akharım	44	Köleoğlu Hasan bin Mehmed no:2 biraderi Mustafa	ziraatçı	20	9	5340	5340		zuhurat temettuatı	500
Akharım	45	Sarı Mehmed oğlu ali	adi hizmetkar	50	0	800	800	Merkumun ziraati ve hayvanatı olmayıp hizmetkarlık ile me'luf olduğu	hizmetkarlıktan temettuatı	800
Akharım	46	Rıza oğlu Ali bin Hüseyin	ziraatçı	10	37	4409	3909		zuhurat temettuatı	700
Akharım	47	Arıkoğlu Hüseyin bin Yusuf	ziraatçı	61,5	56	7270	7270		Ticaret - koyunculuk temettuatı	1200
Akharım	48	Koroğlanoğlu İsmail bin Mustafa	adi hizmetkar	0	3	1540	640		hizmetkarlıktan temettuatı	600
Akharım	49	Türkmenoğlu Bekir	adi hizmetkar	0	0	800	800	Emlak ve arazi ve hayvanatından bir nesnesi olmayıp hizmetkarlıkla me'luf olduğu	hizmetkarlıktan temettuatı	800
Akharım	50	Berberoğlu Resul bin Ahmed	adi hizmetkar	40	5	1060	1060		hizmetkarlıktan temettuatı	1000
Akharım	51	Arık İsa oğlu Hamza no:2 oğlu İsa (adi hizmetkar)	Meczip	0	0	500	500	Merkumun Hanesinden Başka Emlak Ve Arazi Ve Hiçbir Nesnesi Olmayıp Kendisi Meczip Olup Oğlu İsa Hizmetkarlık İle Me'luf Olduğu	hizmetkarlıktan temettuatı	500
Geneli	1	Ahmed oğlu Molla Kadirin Ahmet	İMAM	15	51	2354	2354			0
Geneli	2	Aşkız oğlu Osman	ziraatçı	310	96	13610	11710		zuhurat temettuatı	
Geneli	3	Tozman oğlu Mustafa bin Veli no:2 biraderi Yusuf	ziraat ve ticaret	160	93	13245	13245		Ticaret - koyunculuk - hatab kat-ı ticaretlerinden	1500
Geneli	4	Kerim oğlu Süleyman	ziraatçı	35	7	2340	2340			0
Geneli	5	Uzunoğlu Halil İbrahim no 2: biraderi Süleyman no:3 diğer biraderi Ömer	ziraatçı	102	44	12745	12745		Ticaret - hatab temettuatı	1800
Geneli	6	Deli Yusuf oğlu Mustafa	tüccar	6	17	3365	3365		ticaretten temettuatı	3000
Geneli	7	Molla Hasan oğlu Hasan Bin Abdurrahman	ziraatçı	17	25	4323	4323		Ticaret - hatab temettuatı	1000
Geneli	8	Resiloğlu İbrahim bin Mehmed	ziraatçı	18	12	5615	5615		Ticaret - kamış ve hatab temettuatı	1500

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (...den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Geneli	9	Göllüoğlu İbrahim bin Ömer	ziraat ve ticaret	120	29	9866	9866		Ticaret - kamış ve hatab temettuatı	1500
Geneli	10	Yaylaoğlu Osman bin İbrahim	Ziraat ve hatabcı	60	23	7585	7585		Ticaret - hatab temettuatı	600
Geneli	11	Recep oğlu Süleyman bin Mustafa	ziraatçı	70	22	6576	6576		Ticaret - hatab temettuatı	300
Geneli	12	Deli İbrahim oğlu Süleyman	Ziraatçı	18	7	6095	6095		zuhurat temettuatı	300
Geneli	13	Tapaz oğlu Ömer bin Süleyman	ziraatçı	45	9	4230	4230		Ticaret - hatab temettuatı	150
Geneli	14	Balcıoğlu Ahmed bin Yusuf	Ziraatçı	60	13	4050	4050		Ticaret - Kamış temettuatı	100
Geneli	15	Tüysüzoğlu Osman bin Abdurrahman	Alil (Düşkün)	0	6	150	150			0
Geneli	16	Kavurmacioğlu Hasan Bin İbrahim Biraderi oğlu Mehmed ve Halil (Yetim)	Merkum İhtiyar olup ziraati ve umur-u sairesine oğlu İbrahim ru'yet olduğu	30	15	3986	3986		Ticaret - hatab temettuatı	300
Geneli	17	Hacı oğlu Hüseyin	çoban -sığır	10	5	3440	3440		Çobanlıktan temettuatı	500
Geneli	18	Müteveffa Manioğlu Süleyman yetimi İbrahim	YETİM	30	2	2370	2370			0
Geneli	19	İmam yeğeni Hüseyin bin Mustafa	ziraat ve ticaret	50	22	6860	6860		Ticaret - koyunculuk temettuatı	700
Geneli	20	Kara Hasan oğlu Mehmet bin Hasan	ziraatçı	30	21	5975	5975		Ticaret - hatab temettuatı	400
Geneli	21	Karagöde oğlu Mehmed bin Hüseyin no:2 biraderi Hüseyin (Irgat)	ziraatçı	40	10	5075	5075		Irgatlıktan temettuatı	900
Geneli	22	Kadir oğlu Mustafa no:2 birader ismail (Ziraatçı)	ziraatçı	50	20	7026	7026		Ticaret - hatab temettuatı	800
Geneli	23	Hacıoğlu Bekir bin Ahmed	ziraat ve ticaret	40	36	5734	5734		Ticaret - koyunculuk temettuatı	1000
Geneli	24	Palta oğlu Mustafa	ziraatçı	40	3	2050	2050			0
Geneli	25	Hacı oğlu İsmail	ziraatçı	55	43	11375	11375		zuhurat temettuatı	350
Geneli	26	Koca Ahmet oğlu Kör Hasan oğlu Ahmet (sığır çobanı)	çoban -sığır	0	0	800	800	Merkumun emlakı ve arazi-i vesaire hiçbir nesnesi olmayıp ıyalinde olan oğlu Ahmet ile beraber çobanlıklar ile me'luf olduğu	Çobanlıktan temettuatı	800
Geneli	27	Ali kocaoğlu Mehmed bin İsmail	ziraatçı	50	19	4239	4239		Ticaret - Kamış temettuatı	250
Geneli	28	Suhte oğlu Veli bin Osman	Irgat	3	5	860	860		Irgatlıktan temettuatı	450
Geneli	29	Bekir oğlu Ahmed bin Bekir	ziraat ve ticaret	71	7	1870	1870		Ticaret - hatab temettuatı	400
Geneli	30	Çıkçıkoğlu Mehmet bin mustafa No:2 biraderi Ahmed (Irgat)	Irgat	0	9	1100	1100		Irgatlıktan temettuatı	1000
Geneli	31	Uzunoğlu Ahmed bin mustafa	ziraat ve ticaret	11	8	2635	2635		Ticaret - Kamış temettuatı	150
Geneli	32	Hacı Abdullah oğlu İbrahim	Irgat	10	1	620	620		Irgatlıktan temettuatı	600
Geneli	33	Abbasoğlu Ali bin Veli no:2 oğlu Veli (Adi hizmetkar)	Adi Hizmetkar	0	0	0	0	Merkumun emlak ve arazi ve hayvanat vesaire hiçbir nesnesi olmayıp an asıl (aslen) Borlu kazasından gelip hizmetkarlık ile me'luf olup nüfus defterine kaydolunmuş ise de bu def'a yine vatani asliyesine avdet olduğu		

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (...'den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Karacaviran	1	Hatiboğlu Hüseyin efendi bin Ahmed	İMAM	80	39	8157	8038		Ticaret - hayvan ,Oğulları Mehmed ve İsmail ile beraber aharın hayvanatı idaresinden temettuatı	1300
Karacaviran	2	Kahvecioğlu İbrahim bin İsmail	Ziraatçı	57	8	4425	4360		zuhurat temettuatı	900
Karacaviran	3	Deli Ali oğlu Ali	Ziraatçı	50	7	4977	4920		Irgatlıktan temettuatı	320
Karacaviran	4	Poyrazoğlu İbrali Ahmed bin Mustafa	Ziraatçı	41	8	6389	6340		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	5	Emmi oğlu Ömer bin Ali no:2 biraderi Ali	ziraat ve ticaret	157,5	200	16843,5	16486		Ticaret - koyunculuk temettuatı	2000
Karacaviran	6	Emmi oğlu Mehmed bin Osman	Ziraatçı	40	8	6588	6540		Irgatlıktan temettuatı	600
Karacaviran	7	Nebi oğlu Hasan bin Mahmud	ziraat ve ticaret	61	76	15197	15060		Ticaret - koyunculuk temettuatı	2500
Karacaviran	8	Balık Hasan oğlu Ömer bin Hasan	Ziraatçı	43	13	8376	8320		zuhurat temettuatı	1300
Karacaviran	9	Aşkar Halil oğlu Hüseyin no:2 biraderi Recep	Ziraatçı	81	27	15778	15670		zuhurat temettuatı	1700
Karacaviran	10	Evcer oğlu Ömer bin İbrahim	Irgat	40	0	940	900		Irgatlıktan temettuatı	900
Karacaviran	11	Kansızoğlu Hasan bin Abdullah	Ziraatçı	51,5	10	6121,5	6060		zuhurat temettuatı	300
Karacaviran	12	Zemherioğlu İbrahim bin Mevlüt	adi hizmetkar	31	5	3296	3260		hizmetkarlıktan temettuatı	900
Karacaviran		Zemherioğlu İbrahim'in hanesinde sakin üveyi oğlu Halil	çoban -sığır	0	0	0	600	Merkumun emlak ve arazi vesairenden bir nesnesi olmayıp çobanlık ile me'luf olduğu temettuatı	Çobanlıktan temettuatı	600
Karacaviran	13	Zemherioğlu Mustafa no:2 biraderi Hüseyin no:3 diğeri Osman	Çürük olarak asker münhezimi idüğü (Gazi)	30	4	2614	2580		zuhurat temettuatı	900
Karacaviran	14	Kara Mehmed oğlu İbrahim bin İsmail	ziraatçı	52	0	6592	6540		zuhurat temettuatı	600
Karacaviran	15	Fazlıoğlu Süleyman	Ziraatçı	30	6	4096	4060		zuhurat temettuatı	700
Karacaviran	16	Kahvecioğlu Ali bin İsmail	Ziraatçı	45	17	6560	6498		zuhurat temettuatı	750
Karacaviran	17	Kahvecioğlu Mehmed bin İsmail	Ziraatçı	52,5	27	9149,5	9070		zuhurat temettuatı	700
Karacaviran	18	Kosa oğlu İbrahim	çoban -sığır	0	6	1166	1160		Çobanlıktan temettuatı	1000
Karacaviran	19	Yunus oğlu Veli	Tüccar	0	38	2776	2738		Ticaret - koyunculuk temettuatı	2300
Karacaviran	20	Deli Mehmed oğlu Ömer	adi hizmetkar	20	5	1085	1060		hizmetkarlıktan temettuatı	900
Karacaviran	21	Yağcıoğlu İbrahim bin Mustafa	Ziraatçı	40	8	7068	7020		zuhurat temettuatı	400
Karacaviran	22	Ömer oğlu Musa	Ziraatçı	47	15	6846	6784		zuhurat temettuatı	1000
Karacaviran	23	Emir Ahmed oğlu Abdullah	Ziraatçı	40	10	4146	4096		zuhurat temettuatı	600
Karacaviran	24	Arab oğlu Mercan bin Abdullah	Ziraatçı	10	10	6040	6020		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	25	Dadakoğlu Hüseyin	Ziraatçı	41	14	9155	9100		zuhurat temettuatı	1000
Karacaviran	26	Tavazlıoğlu Mehmed	Ziraatçı	31	4	9735	9700		zuhurat temettuatı	1000
Karacaviran	27	Dalvar Musa bin İsmail	Ziraatçı	31	158	10651	10462		zuhurat temettuatı	1000
Karacaviran	28	Devecioğlu Ahmed bin Abdullah no:2 amcazadesi Osman no:3 diğeri Hüseyin	Ziraatçı	40	7	7587,5	7540,5		zuhurat temettuatı	1400
Karacaviran	29	Zerdalioğlu Mustafa no:2 biraderi İbrahim	Ziraatçı	35	4	4429	4390		zuhurat temettuatı	150

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (... 'den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Karacaviran	30	Çobanoğlu Ahmed	Asakiri cenab-ı mülukaneden münhezim bir halde bir mah-ı 20 guruş maaş ile tekaüd olduğu (Gazi- Emekli)	20,5	4	1504,5	1480			0
Karacaviran	31	Alibaz oğlu Süleyman bin Ali	Ziraat ve ırgatlık	21	11	1432	1400		Irgatlıktan temettuatı	800
Karacaviran	32	Kethüda Mahmud oğlu Mahmud	Ziraatçı	50	8	5298	5240		zuhurat temettuatı	750
Karacaviran	33	Kara Şahin oğlu Osman bin Mustafa no:2 biraderi Osman	Ziraatçı	51	9	6520	6460		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	34	Kaynaroğlu Süleyman bin Ömer	Ziraatçı	50	0	2710	2660		çobanlıktan - İyalinde olan oğlu Süleyman ile maan ve aharın hayvanatı idaresinde temettuatı	1000
Karacaviran	35	Voyvoda oğlu Bekir	Ziraatçı	40	22	10024	9962		zuhurat temettuatı	1000
Karacaviran	36	Hatiboğlu Ahmed bin Osman	Ziraatçı	30	7	7457	7420		zuhurat temettuatı	700
Karacaviran	37	Dervişişoğlu Kör Hüseyin no:2 biraderi Fethullah (Irgat)	Irgat	60	24	3142	3058		Irgatlıktan temettuatı	500
Karacaviran	38	Kadiroğlu Hasan bin Abdulkadir	Ziraatçı	40	134	12034	11860		ticaretten temettuat oğullarını Hüseyin ve Molla Mehmed ile beraber	1500
Karacaviran	39	Fırıncioğlu Hasan bin Hüseyin	Ziraatçı	40	27	7317	7250		zuhurat temettuatı	1250
Karacaviran	40	Karaveli oğlu İbrahim	Ziraatçı	40	16	8931	8875		zuhurat temettuatı	1000
Karacaviran	41	Karaköle oğlu Mehmed bin İsmail	Ziraatçı	71	22	6669	6576		zuhurat temettuatı	300
Karacaviran	42	Karaköle oğlu İsmail	Ziraatçı	30,5	13	6119,5	6076		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	43	Çolak Hasan bin İsmail	çoban - koyun	40	1	1091	1050		Çobanlıktan temettuatı	350
Karacaviran	44	Satılmışoğlu Halil	ziraatçı	37	37	6968	6894		zuhurat temettuatı	1500
Karacaviran	45	Yakup oğlu Yakup	ziraatçı	51	35	14864	14778		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	46	Çavuşoğlu Mustafa bin Hasan	ziraatçı	62	74	9324	9188		zuhurat temettuatı	1000
Karacaviran	47	Kasapoğlu Hasan	ziraatçı	100	3	8403	8300		zuhurat temettuatı	700
Karacaviran	48	Ömerpaşazade Ahmet Bey	ziraatçı	240	11	7041	6790		zuhurat temettuatı	400
Karacaviran	49	Kahveci Süleymanoğlu Mehmed	ziraatçı	43	2	4845	4800		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	50	Mir Hasanoğlu Hasan bin Mustafa	ziraatçı	61	9	10730	10660		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	51	Hatiboğlu Hüseyin bin Mustafa		0	0	0	0	Merkumun iş bu hanesinden başka müstakil hiçbir nesnesi olmayıp 50. hanede mukayyid Mir Hasan oğlu hasan ile bilcümle emlak ve arazi temettuat vesaire beynlerinde müşterek olduğu şerh verildi.		
Karacaviran	52	Öküzoğlu Halil bin İsmail	ziraatçı	5	7	3112	3100		zuhurat temettuatı	800
Karacaviran	53	Hatipoğlu Kadir bin Hasan No:2 biraderi Sadık	ziraatçı	80	23	16447	16344		zuhurat temettuatı	1500
Karacaviran	54	Zantanoğlu Hüseyin bin Mustafa	ziraatçı	35	2	1427	1390		zuhurat temettuatı	100

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (... 'den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Karacaviran	55	Ömerpaşazade Abdullah Bey	müderris	215	213	17982	17554		Ticaret - koyunculuk temettuatı	3000
Karacaviran	56	Kınaroğlu Halil	ziraatçı	50	1	1671	1620		zuhurat temettuatı	700
Karacaviran	57	Pehlivanoğlu Hamza bin Bektaş	ziraatçı	40,5	0	5150,5	5110		İrgatlıktan temettuatı	750
Karacaviran	58	Zerdalioğlu Mehmed	ırgat	0	0	900	900	Merkumun emlak ve arazi vesairenden bir nesnesi olmayıp ırgatlık ile me'luf olduğu	İrgatlıktan temettuatı	900
Karacaviran	59	Zerdalioğlu Halil	İrgat	35	4	4759	4720		İrgatlıktan temettuatı	400
Karacaviran	60	Uzun Ali bin Yusuf	ziraatçı	20,5	10	5450,5	5420		zuhurat temettuatı	900
Karacaviran	61	Emmi oğlu Mustafa bin Yusuf	ziraatçı	43	15	6158	6100		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	62	Kürdoğlu Mehmet bin Mehmet	Ziraatçı	50	7	2557	2500		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	63	Avratoğlu eytamı Hasan	YETİM	40	0	40	0	Merkumun bundan başka hiçbir nesnesi olmayıp şunun bunun ianesiyle idare olunmakta olduğu		0
Karacaviran	65	Hamdioğlu Aşur Halil	ziraatçı	26	9	6575	6540		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	66	Eflancioğlu Ali bin Mehmet	ziraatçı	36	27	11873	11810		zuhurat temettuatı	1000
Karacaviran	67	Mustafa oğlu Osman	ziraatçı	50	14	5334	5270		zuhurat temettuatı	1500
Karacaviran	68	Keşşaf Bekir bin Mustafa	ziraatçı	65	6	3851	3780		zuhurat temettuatı	400
Karacaviran	69	Kadiroğlu Mehmet bin Kadir	ırgat	0	0	900	900	Merkumun hanesinden başka nesnesi olmayıp ırgatlık ile müellif olduğu	İrgatlıktan temettuatı	900
Karacaviran	70	Muhsinoğlu Osman bin Mehmet	ziraatçı	41	8	4649	4600		zuhurat temettuatı	800
Karacaviran	71	Müteveffa (Ölü) Keçeciosman Yetimi Mehmet	YETİM	65	4	149	80	Yetim-i Merkumun bundan başka bir nesnesi olmayıp şunun bunun ianesiye geçinmekte olduğu		0
Karacaviran	72	Dervişoğlu Hüseyin	adi hizmetkar	23	0	2003	1980		hizmetkarlıktan temettuatı	700
Karacaviran	73	Tahsinoğlu Mehmed bin Ahmed	hamamcı	50	9	3899	3840		hamamcılık temettuatı	300
Karacaviran	74	Akçaoğlu Haydar bin İbrahim	çoban - koyun	25	60	1787	1702		Çobanlıktan temettuatı	1300
Karacaviran	75	Akçaoğlu Mustafa bin İbrahim	Karye kethüdası	25	4	949	920		Kethüdalık temettuatı	800
Karacaviran	76	Arap Beşe bin Kadir		5	2	47	40	Merkumun bundan başka nesnesi olmayıp şunun bunun ianesiyele geçinmekte olduğu		0
Karacaviran	77	Muhsinoğlu Molla Ali	Medrese talebesi	100	34	7924	7790			0
Karacaviran	78	Balık Hasan oğlu Hüseyin	ziraatçı	25	5	2430	2400		zuhurat temettuatı	500
Karacaviran	79	Emmi oğlu Hüseyin bin Osman	Ziraatçı	30	8	4388	4350		zuhurat temettuatı	1250
Karacaviran	80	Kayışoğlu Osman	rençber hizmetkarı	0	0	900	900	Merkumun emlak ve arazi vesairenden bir nesnesi olmayıp rençber hizmetkarlığı ile me'luf olduğu	hizmetkarlıktan temettuatı	900

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (...den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Karacaviran	81	Dana Halil oğlu Eyüp bin Mehmet	Irgat	0	0	900	900	Merkumun emlak ve arazi vesairenden bir nesnesi olmayıp ırgatlık ile me'luf olduğu	Irgatlıktan temettuatı	900
Karacaviran	82	Tahsin oğlu Hasan bin Recep	mahkemede mahzar idüğü	0	0	750	750	Merkumun emlak ve arazi vesairenden bir nesnesi olmayıp mahzarlık ile me'luf olduğu	mahzarlık temettuatı	750
Karacaviran	83	Güzin oğlu İsmail	Alil (Düşkün)	0	0	0	0	Merkumun emlak ve arazi vesairenden hiçbir bir nesnesi olmayıp şunun bunun ianesiyle geçinmekte olduğu		
Karamık	1	Hacı Mehmed oğlu Hacı Bekir efendi bin Mehmed	İMAM	186	205	10885	10035		zuhurat temettuatı	3000
Karamık	2	Çarıkoğlu Mehmed bin Ali	ziraatçı	102	301	10590	10130		zuhurat temettuatı	3700
Karamık	3	Hacı Mehmed oğlu Ahmed	ziraatçı	201	13	5730	5730		zuhurat temettuatı	800
Karamık	4	Abdullah oğlu İbrahim	ziraatçı	17	11	3890	4450		zuhurat temettuatı	1500
Karamık	5	Ablakoğlu Halil bin Mehmed	ziraatçı	131	81	9520	9520		zuhurat temettuatı	1500
Karamık	6	Nebioğlu Mahzar bin Ali ve (no:2) biraderi Hasan diğeer biraderi (no:3)	ziraatçı	55	61	11458	11458		zuhurat temettuatı	3000
Karamık	7	Yarımağa oğlu Yusuf bin İsmail	ziraatçı	71	8	5945	5945		zuhurat temettuatı	300
Karamık	8	Çaylakoğlu Hüseyin	Adi hizmetkar	0	0	900	900	Merkumun hanesinde maada nesnesi olmayıp hizmetkarlık ile meluf olduğu	hizmetkarlıktan temettuatı	900
Karamık	9	Abbasoğlu İbrahim Bin mustafa	ziraatçı	15,5	7	3430	3430		zuhurat temettuatı	800
Karamık	10	Bekir ağa oğlu Mehmed bin Bekir	ziraatçı	121	13	5690	5690		zuhurat temettuatı	700
Karamık	11	Veli oğlu Hüseyin bin Veli	ziraatçı	65	13	3838	3838		zuhurat temettuatı	538
Karamık	12	Musa oğlu eytamı Halil bin Molla Hüseyin	ziraatçı	56	21	3260	3260		zuhurat temettuatı	1000
Karamık	13	İnceoğlu İsa bin İbrahim	ziraatçı	36	14	7650	7650		zuhurat temettuatı	2600
Karamık	14	Berberoğlu Hasan bin Hüseyin	ziraat ve ticaret	25	4	1110	1110		ticaretten temettuatı	900
Karamık	15	Topal Ahmed oğlu Mustafa No2: biraderi Halil	ziraatçı	95	18	5445	5445		zuhurat temettuatı	700
Karamık	16	Emir Hüseyin oğlu Hüseyin	ziraatçı	68	11	5710	5710		zuhurat temettuatı	1500
Karamık	17	Çakaloğlu Ali bin İlyas	ziraatçı	60	6	4610	4610		zuhurat temettuatı	900
Karamık	18	Berberoğlu İbrahim bin Veli No:2 oğlu Veli	ziraatçı	95	109	8895	8895		zuhurat temettuatı	1500
Karamık	19	Emiroğlu Nasuh bin Hüseyin	ziraatçı	8	18	2290	2290		zuhurat temettuatı	1000
Karamık	20	Deli Ahmed oğlu Hüseyin	ziraatçı	80,5	82	9435	9435		zuhurat temettuatı	1500
Karamık	21	Davulcuoğlu Mustafa bin İbrahim	ırgat	22	10	2420	2420		zuhurat temettuatı	900
Karamık	22	Gödelikoğlu Osman bin Mustafa	ziraatçı	15,5	15	5780	5780		zuhurat temettuatı	800
Karamık	23	Gödelikoğlu Mustafa bin Ali No:2 biraderi İbrahim		21	8	3310	3310		zuhurat temettuatı	1000
Karamık	24	Sönükoğlu Mehmed bin Veli	ziraatçı	23,5	13	4245	4845		zuhurat temettuatı	1000

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (... 'den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Karamık	25	Sönükoğlu Ali bin Veli	ırgat	7	0	900	900	Merkumun hanesinden başka bir nesnesi olmayub ırgatlık ile meluf olduğu	ırgatlıktan temettuatı	900
Karamık	26	Sönükoğlu Emir Ali bin İsa	asakiri nizamiye-i şahanedede	20	0	0	0	Merkumun hane ve tarlasından başka bir nesnesi olmayub el-yevm asakir-i nizamii şahanedede idüğü		0
Karamık	27	Sönükoğlu İbrahim bin Mustafa	Adi hizmetkar	33	2	1590	1590		hizmetkarlıktan temettuatı	700
Karamık	28	Keskinoğlu İbrahim bin Ahmed	Ziraatçı	30,5	17	4100	4100		zuhurat temettuatı	900
Karamık	29	Keskinoğlu eytamı İsmail	YETİM	0	0	0	0	Yetim-i Merkumun hanesinden maada hiçbir nesnesi olmayub şunun bunun ianesiyle geçinmekte idüğü		0
Karamık	30	Kethüda Musa oğlu Hasan bin Musa No:2 biraderi Mehmed	Ziraatçı	13,5	3	1840	1840		zuhurat temettuatı	400
Karamık	31	Nasuhioğlu Ramazan bin İbrahim	Ziraatçı	75,5	16	3999,5	6590		zuhurat temettuatı	1000
Karamık		Merkum Nasuhioğlu Ramazan'ın şeriki Yakup oğlu Ali		0	0	0	0			0
Karamık	32	İmamkız oğlu çoban Kel Ali no:2 oğlu Ömer	ırgat	21	12	2520	2520		zuhurat temettuatı	500
Karamık	33	Hacı Mehmed oğlu Musa	Ziraatçı	101	0	1540	1540		zuhurat temettuatı	100
Karamık	34	Kör Hüseyin yetimi Hüseyin	YETİM	15	8	80	80			0
Karamık	35	Badıllıoğlu Süleyman bin Hüseyin	Ziraatçı	45,5	9	4736	5360		zuhurat temettuatı	700
Karamık		Merkum Badıllıoğlu Süleyman'ın şeriki Bayatlıoğlu Hasan		0	0	0	0			0
Karamık	36	Yusuf oğlu eytamı İbrahim No:2, biraderi Mehmed ve biraderi oğlu Ali	çoban	3	0	900	900		çobanlıktan temettuatı	900
Karamık	37	Yusuf oğlu Habib	ziraatçı	31	9	6124	7010		zuhurat temettuatı	1250
Karamık		Merkum Yusuf oğlu Süleyman'ın şeriki Mehmed Ömer		0	0	0	0	Merkumun dahili sancak olan Karahisar-ı sahib mahallesinden Kara Katib Mahallesinden olub iş bu temettu yalnız karye-i mezburda olan şirketinden olduğu		0
Karamık	38	Emir Hasan oğlu Veli	Adi hizmetkar	7	0	900	900	Merkumun işbu hane ve arazisinden maada bir nesnesi olmayub nefsi hizmetkarlıktan bir senede tahmini temettuatı	hizmetkarlıktan temettuatı	900
Karamık	39	Hacı Mehmed oğlu Molla Mustafa no:2 biraderi Hacı Mehmed	Merkum fani olmuş (ölmüş)	0	0	0	0			0
Karamık	40	Balı oğlu eytamı Halil bin İbrahim no2: biraderi Ali	çoban -sığır	20	5	450	450		çobanlıktan temettuatı	450

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (... 'den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Karamık	41	Molla Ömer oğlu Hasan	Ziraatçı	10	6	3440	3440		zuhurat temettuatı	600
Karamık	42	Osman yetimi Hasan bin İbrahim	YETİM	0	0	0	0	Yetim-i Merkurum hanesinden maada hiçbir nesnesi olmayub şunun bunun ianesiyle geçinmekte idüğü		0
Karamık	43	Kaymakcioğlu Mehmed bin İbrahim (İsmail?)	ziraatçı	56	7	4232	4500		zuhurat temettuatı	950
Karamık		Merkum Kaymakcioğlu Mehmed ile şeriki Sarı Musa oğlu Ali efendi		0	0	0	0			0
Karamık	44	Sönükoğlu Yetimi Asiye	YETİM	35	7	1360	1360			0
Karamık	45	Sağıroğlu Hasan bin İsmail (Isak?)	ziraatçı	35,5	7	2080	1900		zuhurat temettuatı	1000
Karamık	46	Sönükoğlu Veli bin Veli	Adi hizmetkar	12	6	1400	1100		zuhurat temettuatı	900
Karamık	47	Sağıroğlu Mehmed bin Osman	Alil (Düşkün)	34,5	5	1260	1260		Hizmetkarlıktan temettuatı	900
Karamık-Armutlu	1	Sağıroğlu İbrahim bin İsmail ve biraderi Mehmet	Ziraatçı	190	40	7187	7187		zuhurat temettuatı	1000
Karamık-Armutlu	2	Sağıroğlu Hasan bin Halil	Ziraatçı	60	5	990	990		zuhurat temettuatı	150
Karamık-Armutlu	3	Duralıoğlu Mustafa bin Ali	Ziraatçı	3	5	1610	1610		zuhurat temettuatı	900
Pazarağaç	1	İmam Hacı Mehmet bin Ali	İMAM	160	277	22043	21352	şeriki iş bu karye ahalisinden 36. hanede mukayyed Kara Halil oğlu Kel Ömer ile şirketinden		750
Pazarağaç	2	İmamoğlu Hacı Ömer bin Mustafa ve biraderi Hacı Süleyman	Ziraatçı	160	240	12871	12871		zuhurat temettuatı	1000
Pazarağaç	3	Dane Halil oğlu Halil bin Mustafa ve biraderi Süleyman	Ziraatçı	100	70	10877	10624		zuhurat temettuatı	400
Pazarağaç	4	Halil oğlu Hasan bin Ebubekir	Ziraatçı	32	5	2060	2060		zuhurat temettuatı	300
Pazarağaç	5	Dane Halil oğlu Mehmet	Ziraatçı	100	47	9215	9215		zuhurat temettuatı	1000
Pazarağaç	6	Kalburcu oğlu Mehmed bin İsa	Ziraatçı	40	76	2720	2720		zuhurat temettuatı	1300
Pazarağaç	7	Halil oğlu Ömer bin Ömer	Ziraatçı	30,5	5	3000	3000		zuhurat temettuatı	600
Pazarağaç	8	Susuzlu oğlu Satılmış bin Mehmet	Ziraatçı	20	13	2687,5	5020		zuhurat temettuatı	450
Pazarağaç	9	Tabanoğlu İbrahim bin İbrahim	Medrese talebesi	20	57	2432,5	421			0
Pazarağaç	10	Çobanoğlu Abdurrahman bin İbrahim	ziraatçı	40	22	3970	3970		zuhurat temettuatı	400
Pazarağaç	11	Müteveffa dağ veledi yetimi Süleyman bin İsa	YETİM	0	0	0	0			0
Pazarağaç	12	Arap Hüseyin oğlu Mustafa	Ziraatçı	61	18	6380	6380		zuhurat temettuatı	1000
Pazarağaç	13	Gidilli Veli bin İbiş	Ziraatçı	30	197	6720	6720		zuhurat temettuatı	1200
Pazarağaç	14	Çoban Mehmed oğlu Hızır bin Mehmed	Ziraatçı	30	15	4415	5330		zuhurat temettuatı	500
Pazarağaç	15	Hüseyin oğlu Süleyman	Ziraatçı	76,5	31	6093	6093		Ticaret - hatab temettuatı	300
Pazarağaç	16	Hüseyin oğlu Ali bin Hüseyin	Ziraatçı	81	49	9019	9019		zuhurat temettuatı	1000
Pazarağaç	17	Yağcıoğlu Mehmed bin İsmail	Ziraatçı	81	218	8050	8050		Ticaret - hatab oğulları İsmail ve Abdurrahman ile beraber	1500
Pazarağaç	18	Yanikoğlu Hüseyin bin İbrahim	ziraatçı	30	0	1340	1340		zuhurat temettuatı	500

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	MESLEK	Arazi (Dönüm)	Hayvan (Adet)	Defterdeki Toplam Gelir	Hesaplanan Toplam gelir	Özel geçim durumu (... 'den başka nesnesi olmayanlar)	MESLEK TEMETTUATI	Meslek temettuatı bedeli
Pazarağaç	19	Ali Koca oğlu Ali bin Hasan	ziraatçı	20	10	5980	5980		zuhurat temettuatı	1500
Pazarağaç		Merkum Ali koca oğlu Alinin Şeriki Ümmet oğlu Ali		0	0	0	0			0
Pazarağaç	20	Çandaroğlu Halil bin Hüseyin	ziraatçı	20	14	2280	2280		Ticaret - hatab temettuatı	600
Pazarağaç	21	Delî mehmed oğlu Mehmed bin Ali	ziraatçı	20	3	5620	6820		Ticaret - hatab temettuatı	1800
Pazarağaç		Merkum Delî Mehmed oğlu Mehmedin şeriki Sadık ağa		0	0	0	0			0
Pazarağaç	22	Topaloğlu eytamı Yusuf bin Kadir	ziraatçı	85,5	48	7290	7290		zuhurat temettuatı	2000
Pazarağaç	23	Kınıkoğlu Osman bin Mustafa	ziraatçı	50	28	6726	6726		zuhurat temettuatı	500
Pazarağaç	24	Kınıkoğlu Mehmet bin Mustafa	ziraatçı	50	36	6708	6708		zuhurat temettuatı	500
Pazarağaç	25	Köse Ali oğlu Mehmed	ziraatçı	50	14	3009	3581		zuhurat temettuatı	300
Pazarağaç	26	Şemsi oğlu Halil bin İbrahim	ziraatçı	150,5	41	14809	14809		zuhurat temettuatı	2300
Pazarağaç	27	Şemsi oğlu Mehmed bin Rıdvan	ziraatçı	0	0	0	0	Merkumun müstakilen emlak ve arazi ve hayvanatı olmayıp fakat işbu karyede 26. hanede mukayyed biraderi Şemsi oğlu Halil ile müşterek olup ve vergileri dahi beraber		0
Pazarağaç	28	Koca Mehmed oğlu Mehmed bin Mehmed	ziraatçı	10	11	1656	2037		zuhurat temettuatı	600
Pazarağaç	29	Kayıoğlu Hasan bin Ahmed	ziraatçı	50	45	6581	6581		zuhurat temettuatı	1000
Pazarağaç	30	Madanoğlu Mehmed Ali bin Mustafa	ziraatçı	90	20	3678	6480		zuhurat temettuatı	300
Pazarağaç	31	Mollaoğlu Süleyman bin Mustafa	ziraatçı	30	10	4050	4050		zuhurat temettuatı	1800
Pazarağaç	32	Bekiroğlu Mehmed bin Hüseyin	ziraatçı	50	87	5467	5467		zuhurat temettuatı	1500
Pazarağaç	33	Bekiroğlu Murat bin İbrahim	ziraatçı	35	14	5100	5100		zuhurat temettuatı	1000
Pazarağaç	34	Halil oğlu Veli bin Ömer	ziraatçı	20	6	2421,5	4330		zuhurat temettuatı	800
Pazarağaç		Merkum Halil oğlu Veliyuddin'in şeriki Taşçı Güdüllüoğlu Mehmed		0	0	0	0			0
Pazarağaç	35	Araboğlu Hüseyin bin Hüseyin	ziraatçı	23	29	7305	7305		zuhurat temettuatı	1100
Pazarağaç	36	Karahalil oğlu Kel Ömer bin Halil	ziraatçı	40	7	3101	4130		zuhurat temettuatı	1300
Pazarağaç	37	Abaoğlu Mehmed bin Hüseyin	ziraatçı	13	13	1977,5	2600		zuhurat temettuatı	600
Pazarağaç	38	Bekiroğlu Mehmed bin Hüseyin	ziraatçı	50	41	5506	5506		zuhurat temettuatı	1500
Pazarağaç	39	Veyisoğlu Mehmed bin Hüseyin ve no:2 biraderi Ali	ziraatçı	41	7	4370	4370		zuhurat temettuatı	1000
Pazarağaç	40	Çoban Mehmed oğlu Ömer bin İbrahim	ziraatçı	40	21	4050	4050		zuhurat temettuatı	400
Pazarağaç	41	Arnavutoğlu Hüseyin bin Ali	adi hizmetkar	0	0	900	900	Merkumun hanesinden başka bir nesnesi olmayup	hizmetkarlıktan temettuatı	900
Pazarağaç	42	Yabancı Osman bin Murad	ziraatçı	35	13	4624	4624		zuhurat temettuatı	150
Pazarağaç	43	Ahmed Efendi	muallim-i sıbyan	0	0	2200	0	Merkumun hanesinden başka bir nesnesi olmayub muallim-i sıbyanlık ile me'luf olduğu		0
Pazarağaç	44	Hamamcıoğlu Mustafa bin İbrahim	ziraat ve ticaret	3	4	2560	2560		ticareten temettuatı	1900

Ek 4: Vergiler Transkript Tablosu.

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	Meslek	Özel Durumu	VERGİSİ	HUBUBAT TOPLAMI MİKTAR KİLE	HUBUBAT ÖŞÜR TOPLAMI	GİYAH- BOSTAN- SEBZE ÖŞÜRÜ	AĞNAM ÖŞÜRÜ
Akharım	1	Dertlioğlu Molla İbrahim bin Halil	İmam		150	22,5	137	0	1
Akharım	2	Ayanoğlu İbrahim bin Hasan	muhtar-ı evvel, erbabı-ı ziraat		200	30	194	3	4
Akharım	3	Hacı Kadir oğlu Hacı İsmail	Muhtar-ı sani-i, erbab-ı ziraat		365	43	350	15	4
Akharım	4	Muhti oğlu hacı Ramazan	ziraatçı		320	46	372	0	0
Akharım	5	Muhti oğlu Mehmet bin Ali	ziraatçı		230	30	282	0	2
Akharım	6	Muhti oğlu Hızır	ziraatçı		355	38,5	337,5	0	4
Akharım	7	Tellioğlu Mehmet bin Ahmet	ziraatçı		505	51,5	315	4	9
Akharım	8	Tellioğlu Ahmet bin Mehmet				0	0	0	0
Akharım	9	Hacı Ali oğlu Hacı Muharrem bin Ali	ziraatçı		405	21,5	223	8	3
Akharım	10	Soytarioğlu İsmail bin Mustafa	ziraatçı		305	32,5	278,5	0	0
Akharım	11	Ferik İsa bin Yakup	çoban		50	0	0	0	0
Akharım	12	Ömer oğlu Uşkur Ahmet	ziraatçı		750	35	224	20	22
Akharım	13	Yakuboğlu Ali bin Halil	ziraatçı		505	26	167,5	0	13
Akharım	14	Velibeyoğlu Veli bin Süleyman	ziraatçı		285	36,5	291	0	0
Akharım	15	Velibeyoğlu İsmail	ziraatçı		185	30	228	0	0
Akharım	16	Hacı Ali oğlu Halil	ziraatçı		225	22,5	196,5	0	0
Akharım	17	Hacı Mehmed oğlu İbrahim	ziraatçı		750	62	420	24	14
Akharım	18	Balık Hasan oğlu Mehmed	ziraatçı		235	36,5	265	0	0
Akharım	19	Kabak Ali oğlu Hasan	adi hizmetkar			4	43	0	0
Akharım	20	Dirak oğlu İbrahim	ziraatçı		275	33	300	0	4
Akharım	21	Durakoğlu Ali bin Mehmed	ziraatçı		355	29	238	3	0
Akharım	22	Yıldizoğlu Ali bin Mustafa	ziraatçı		270	41	250	0	0
Akharım	23	Arikoğlu Kel Himmet	ziraatçı		255	39	269,5	0	0
Akharım	24	Kel Himmet oğlu Osman	adi hizmetkar			0	0	0	0
Akharım	25	Kimiroğlu Süleyman bin Mehmed	ziraatçı		205	28	234	0	0
Akharım	26	Arik İsa oğlu Osman bin Yusuf	ziraatçı		285	19,5	166,5	3	4
Akharım	27	Topal Molla Süleyman bin Mustafa	ziraatçı		250	47	340	0	0
Akharım	28	Deli Yusuf oğlu Hüseyin bin Mehmed	ziraatçı		285	45	318	0	0
Akharım	29	Gömeği oğlu Ahmed bin Mehmed	çoban			0	0	0	0
Akharım	30	Yetimoğlu İsa	adi hizmetkar		105	5,5	51	0	0
Akharım	31	Hacı Ali oğlu Ali bin Süleyman	ziraatçı		85	18,5	167	0	0
Akharım	32	Koca Mahmud oğlu İshak	ziraatçı		180	10	103,5	3	0
Akharım	33	Çomak oğlu Abdulkadir bin Halil	ziraatçı		305	19	142	0	7
Akharım	34	Hacı Hüseyin oğlu Ali	ziraatçı		505	63,5	460	0	3
Akharım	35	Kavaloğlu Mustafa bin İbrahim	ziraatçı		185	34	268	0	1
Akharım	36	Mahmudoğlu Hasan	ziraatçı		85	32,5	275	0	0
Akharım	37	Hacı Ali oğlu Mustaf bin Ali	adi hizmetkar		85	0	0	0	1
Akharım	38	Deli Ali oğlu Yakub	ziraatçı		700	46	495	0	13
Akharım	39	Osman oğlu ismail	ziraatçı		225	30,5	225	0	0

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	Meslek	Özel Durumu	VERGİSİ	HUBUBAT TOPLAMI MİKTAR KİLE	HUBUBAT ÖŞÜR TOPLAMI	GİYAH-BOSTAN-SEBZE ÖŞÜRÜ	AĞNAM ÖŞÜRÜ
Akharım	40	Kürdoğlu Yakub bin İsmail	ziraatçı		505	27	230	36	6
Akharım	41	Muhi oğlu Ali bin Mehmed	ziraatçı		35	3,5	40	0	0
Akharım	42	Murtaza oğlu Emin bin Ahmed	ırgat		45	0	0	0	0
Akharım	43	Hamidlioğlu Mustafa bin Süleyman	ziraatçı		205	47,5	335	0	0
Akharım		Merkum Hamidlioğlu Mustafa şeriki Karahisarlı Terzi Yahya		merkum terzi Yahya Karahisar-ı Sahib'de .?. mahallesinden olup işbu temettuatı yalnız karye-i mezburde olan şirketine		0	0	0	0
Akharım	44	Köleoğlu Hasan bin Mehmed no:2 biraderi Mustafa	ziraatçı		155	27	230	0	0
Akharım	45	Sarı Mehmed oğlu Ali	adi hizmetkar			0	0	0	0
Akharım	46	Rıza oğlu Ali bin Hüseyin	ziraatçı		305	25,5	152	0	1
Akharım	47	Arikoğlu Hüseyin bin Yusuf	ziraatçı		450	36,5	270	3	3
Akharım	48	Köroğlanoğlu İsmail bin Mustafa	adi hizmetkar		195	0	0	0	0
Akharım	49	Türkmenoğlu Bekir	adi hizmetkar			0	0	0	0
Akharım	50	Berberoğlu Resul bin Ahmed	çiftçi hizmetkarı		250	0	0	0	0
Akharım	51	Arik İsa oğlu Hamza no:2 oğlu İsa (adi hizmetkar)	Meczip		35	0	0	0	0
Geneli	1	Ahmed oğlu Molla Kadirin Ahmet	İmam		muaf	11,5	108	0	3
Geneli	2	Aşkız oğlu Osman	ziraatçı		600	55	540	10	5
Geneli	3	Tozman oğlu Mustafa bin Veli no:2 biraderi Yusuf	ziraat ve ticaret		400	64	542	10	6
Geneli	4	Kerim oğlu Süleyman	ziraatçı		220	13	114	0	0
Geneli	5	Uzunoğlu Halil İbrahim no 2: biraderi Süleyman no:3 diğer biraderi Ömer	ziraatçı		600	61	524	4	3
Geneli	6	Deli Yusuf oğlu Mustafa	tüccar		432	0	0	0	0
Geneli	7	Molla Hasan oğlu Hasan Bin Abdurrahman	ziraatçı		350	24,5	148	4	1,5
Geneli	8	Resiloğlu İbrahim bin Mehmed	ziraatçı		420	31	164	0	0
Geneli	9	Göllüoğlu İbrahim bin Ömer	ziraat ve ticaret		500	46	418	0	1
Geneli	10	Yaylaoğlu Osman bin İbrahim	Ziraat ve hatabcı		430	31	338	0	0
Geneli	11	Recep oğlu Süleyman bin Mustafa	ziraatçı		380	31	312	0	1
Geneli	12	Deli İbrahim oğlu Süleyman	Ziraatçı		230	33	276	0	0
Geneli	13	Tapaz oğlu Ömer bin Süleyman	ziraatçı		100	27	196	0	0
Geneli	14	Balcıoğlu Ahmed bin Yusuf	Ziraatçı		280	20,5	173	0	0
Geneli	15	Tüysüzoğlu Osman bin Abdurrahman	Alil ve ihtiyar		0	0	0	0	0
Geneli	16	Kavurmacioğlu Hasan Bin İbrahim Biraderi oğlu Mehmed ve Halil (Yetim)	Alil Merkum İhtiyar olup ziraati ve umur-u sairesine oğlu İbrahim ru'yet olduğu	merkum Halil (Yeğen) yetim olup amcası yanında idüğü	200	30	160	0	0
Geneli	17	Hacı oğlu Hüseyin	çoban		170	16,5	140	0	0
Geneli	18	Müteveffa Manioğlu Süleyman yetimi İbrahim	Yetim	yetim-i merkum 6 yaşında olduğu ve vasisi validesi Ayşe hatun bulunduğu	150	13,5	117	0	0
Geneli	19	İmam yeğeni Hüseyin bin Mustafa	ziraat ve ticaret		375	23	296	0	0

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	Meslek	Özel Durumu	VERGİSİ	HUBUBAT TOPLAMI MİKTAR KİLE	HUBUBAT ÖŞÜR TOPLAMI	GİYAH-BOSTAN-SEBZE ÖŞÜRÜ	AĞNAM ÖŞÜRÜ
Geneli	20	Kara Hasan oğlu Mehmet bin Hasan	ziraatçı		360	29,5	268	0	0
Geneli	21	Karagöde oğlu Mehmed bin Hüseyin no:2 biraderi Hüseyin (Irgat)	ziraatçı		300	23	206	0	0
Geneli	22	Kadir oğlu Mustafa no:2 birader ismail (Ziraatçı)	ziraatçı		420	33	375	0	0
Geneli	23	Hacıoğlu Bekir bin Ahmed	ziraat ve ticaret		430	21	225	0	2
Geneli	24	Palta oğlu Mustafa	ziraatçı		110	12	125	0	0
Geneli	25	Hacı oğlu İsmail	ziraatçı		600	65	534	0	2
Geneli	26	Koca Ahmet oğlu Kör Hasan oğlu Ahmet	çoban		100	0	0	0	0
Geneli	27	Ali Hocaoğlu Mehmed bin İsmail	ziraatçı		220	16,5	188	0	0
Geneli	28	Suhte oğlu Veli bin Osman	Irgat		50	2,5	15	0	0
Geneli	29	Bekir oğlu Ahmed bin Bekir	ziraat ve ticaret		100	12	68	0	0
Geneli	30	Çıkçıkoğlu Mehmet bin Mustafa No:2 biraderi Ahmed (Irgat)	Irgat		70	0	0	0	0
Geneli	31	Uzunoğlu Ahmed bin Mustafa	ziraat ve ticaret		136	5,5	113	0	0
Geneli	32	Hacı Abdullah oğlu İbrahim	Irgat		40	0	0	0	0
Geneli	33	Abbasoğlu Ali bin Veli no:2 oğlu Veli (Adi hizmetkar)	Adi Hizmetkar		40	0	0	0	0
Karacaviran	1	Hatiboğlu Hüseyin Efendi bin Ahmed	İmam			23	166	0	2
Karacaviran	2	Kahvecioğlu İbrahim bin İsmail	Ziraatçı		100	9,5	94	0	0
Karacaviran	3	Deli Ali oğlu Ali	Ziraatçı		100	15	128	0	0
Karacaviran	4	Poyrazoğlu İbrali Ahmed bin Mustafa	Ziraatçı		200	19	148	8	0
Karacaviran	5	Emmi oğlu Ömer bin Ali no:2 biraderi Ali	ziraat ve ticaret		550	54,5	338	14,5	15
Karacaviran	6	Emmi oğlu Mehmed bin Osman	Ziraatçı		200	15,5	140	15	0
Karacaviran	7	Nebi oğlu Hasan bin Mahmud	ziraat ve ticaret		440	30,5	298	7	4
Karacaviran	8	Balık Hasan oğlu Ömer bin Hasan	Ziraatçı		300	20,5	179	7	0
Karacaviran	9	Aşkar Halil oğlu Hüseyin no:2 biraderi Recep	Ziraatçı		430	42,5	350	7	0
Karacaviran	10	Evcer oğlu Ömer bin İbrahim	Irgat		50	0	0	0	0
Karacaviran	11	Kansızoğlu Hasan bin Abdullah	ziraatçı		280	13,5	142	10	0
Karacaviran	12	Zemherioğlu İbrahim bin Mevlüt	adi hizmetkar		150	5	50	7	0
Karacaviran		Zemherioğlu İbrahim'in hanesinde sakin üveyi oğlu Halil	Sığırtmaç		0	0	0	0	0
Karacaviran	13	Zemherioğlu Mustafa no:2 biraderi Hüseyin no:3 diğeri Osman	Çürük olarak asker münhezimi idüğü (Gazi)		0	4,5	40	0	0
Karacaviran	14	Kara Mehmed oğlu İbrahim bin İsmail	Ziraatçı		150	17,5	154	9	0
Karacaviran	15	Fazlıoğlu Süleyman	Ziraatçı		80	8	87	0	0
Karacaviran	16	Kahvecioğlu Ali bin İsmail	Ziraatçı		200	20	154	0	1
Karacaviran	17	Kahvecioğlu Mehmed bin İsmail	Ziraatçı		250	26,5	203	12	0
Karacaviran	18	Kosa oğlu İbrahim	çoban		0	0	0	0	0
Karacaviran	19	Yunus oğlu Veli	Tüccar		220	0	0	0	3
Karacaviran	20	Deli Mehmed oğlu Ömer	adi hizmetkar		0	0	0	0	0
Karacaviran	21	Yağcıoğlu İbrahim bin Mustafa	Ziraatçı		150	16	172	0	0

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	Meslek	Özel Durumu	VERGİSİ	HUBUBAT TOPLAMI MİKTAR KİLE	HUBUBAT ÖŞÜR TOPLAMI	GİYAH-BOSTAN-SEBZE ÖŞÜRÜ	AĞNAM ÖŞÜRÜ
Karacaviran	22	Ömer oğlu Musa	Ziraatçı		180	19	134	7	0
Karacaviran	23	Emir Ahmed oğlu Abdullah	Ziraatçı		120	12,5	96	0	0
Karacaviran	24	Arab oğlu Mercan bin Abdullah	Ziraatçı		180	16,5	146	0	0
Karacaviran	25	Dadakoğlu Hüseyin	Ziraatçı		250	23,5	210	7	0
Karacaviran	26	Tavazlıoğlu Mehmed	Ziraatçı		150	19	219	7	0
Karacaviran	27	Dalvar Musa bin İsmail	Ziraatçı		430	22	190	0	16
Karacaviran	28	Devecioğlu Ahmed bin Abdullah no:2 amcazadesi Osman no:3 diğeri Hüseyin	Ziraatçı		250	24	158,5	0	0
Karacaviran	29	Zerdelioğlu Mustafa no:2 biraderi İbrahim	Ziraatçı		130	9,5	110	0	0
Karacaviran	30	Çobanoğlu Ahmed	Asakiri cenab-ı mülukaneden münhezim bir halde bir mah-ı 20 guruş maaş ile tekaüd olduğu (Gazi-Emekli)		0	4	37	3	0
Karacaviran	31	Alibaz oğlu Süleyman bin Ali	Ziraat ve ırgatlık		85	0	0	11	0
Karacaviran	32	Kethüda Mahmud oğlu Mahmud	Ziraatçı		180	11,5	124	0	0
Karacaviran	33	Kara Şahin oğlu Osman bin Mustafa no:2 biraderi Osman	Ziraatçı		250	21	152	6	0
Karacaviran	34	Kaynaroğlu Süleyman bin Ömer	Ziraatçı		100	3	43	0	0
Karacaviran	35	Voyvoda oğlu Bekir	Ziraatçı		450	31,5	230	0	1
Karacaviran	36	Hatiboğlu Ahmed bin Osman	Ziraatçı		299	20,5	178	0	0
Karacaviran	37	Dervişoğlu Kör Hüseyin no:2 biraderi Fethullah (Irgat)	Irgat		60	7,5	65	0	1
Karacaviran	38	Kadiroğlu Hasan bin Abdulkadir	Ziraatçı		530	33	248	0	12
Karacaviran	39	Fırıncıoğlu Hasan bin Hüseyin	Ziraatçı		350	19	156	0	0
Karacaviran	40	Karaveli oğlu İbrahim	Ziraatçı		220	19	210	0	0
Karacaviran	41	Karaköle oğlu Mehmed bin İsmail	Ziraatçı		225	19	146	6,5	0
Karacaviran	42	Karaköle oğlu İsmail	Ziraatçı		225	19	146	6,5	0
Karacaviran	43	Çolak Hasan bin İsmail	çoban		50	4	20	0	0
Karacaviran	44	Satılmışoğlu Halil	Ziraatçı		220	18	131	0	2
Karacaviran	45	Yakup oğlu Yakup	Ziraatçı		400	19	131	3	1
Karacaviran	46	Çavuşoğlu Mustafa bin Hasan	Ziraatçı		500	24	207	4	6
Karacaviran	47	Kasapoğlu Hasan	Ziraatçı		150	20,5	203	0	0
Karacaviran	48	Ömerpaşazade Ahmet Bey	Ziraatçı		0	16	123	45	0
Karacaviran	49	Kahveci Süleymanoğlu Mehmed	Ziraatçı		150	13,5	103	9	0
Karacaviran	50	Mir Hasanoğlu Hasan bin Mustafa	Ziraatçı		330	35	275	6	0
Karacaviran	51	Hatiboğlu Hüseyin bin Mustafa				0	0	0	0
Karacaviran	52	Öküzoğlu Halil bin İsmail	Ziraatçı		150	8	121	0	0
Karacaviran	53	Hatipoğlu Kadir bin Hasan no:2 biraderi Sadık	Ziraatçı		350	54	374	0	1
Karacaviran	54	Zantanoğlu Hüseyin bin Mustafa	Ziraatçı		50	7,5	34,5	0	0
Karacaviran	55	Ömerpaşazade Abdullah Bey	kaza-i mezburda müderris idüğü		muaf	46,5	320	20	16

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	Meslek	Özel Durumu	VERGİSİ	HUBUBAT TOPLAMI MİKTAR KİLE	HUBUBAT ÖŞÜR TOPLAMI	GİYAH-BOSTAN-SEBZE ÖŞÜRÜ	AĞNAM ÖŞÜRÜ
Karacaviran	56	Kınaroğlu Halil	Ziraatçı		50	3,25	26	0	0
Karacaviran	57	Pehlivanoğlu Hamza bin Bektaş	Ziraatçı		150	16,5	112	3,5	0
Karacaviran	58	Zerdalioğlu Mehmed	İrgat		40	0	0	0	0
Karacaviran	59	Zerdalioğlu Halil	İrgat		70	9,5	110	0	0
Karacaviran	60	Uzun Ali bin Yusuf	Ziraatçı		230	16,5	112	3,5	0
Karacaviran	61	Emmioğlu Mustafa bin Yusuf	Ziraatçı		170	23	142	6	0
Karacaviran	62	Kürdoğlu Mehmet bin Mehmet	Ziraatçı		150	7,5	42	0	0
Karacaviran	63	Avratoğlu eytamı Hasan	Yetim	yetimi merkurum 7 yaşında olup ve sabi olduğu	muaf	0	0	0	0
Karacaviran	64	Karagülle oğlu Mustafa	Asker-i nizamiyyeyi mülükhane (askerde)	merkurum hanesinden başka nesnesi olmadığı tahkik olundu	muaf	0	0	0	0
Karacaviran	65	Hamdioğlu Aşur Halil	Ziraatçı		230	14	159	7	0
Karacaviran	66	Eflancioğlu Ali bin Mehmet	Ziraatçı		200	32	260	7	1
Karacaviran	67	Mustafa oğlu Osman	Ziraatçı		125	12	72	5	0
Karacaviran	68	Keşşaf Bekir bin Mustafa	Ziraatçı		70	10	50	10	0
Karacaviran	69	Kadiroğlu Mehmet bin Kadir	İrgat		40	0	0	0	0
Karacaviran	70	Muhsinoğlu Osman bin Mehmet	Ziraatçı		150	16	102	2	0
Karacaviran	71	Müteveffa (Ölü) Keçeciosman Yetimi Mehmet	Yetim	yetim-i merkurum 6 yaşında olup ve sabi, validesi Havva Hatun idüğü	muaf	0	0	0	0
Karacaviran	72	Dervişoğlu Hüseyin	adi hizmetkar		60	2,5	34	0	0
Karacaviran	73	Tahsinoğlu Mehmed bin Ahmed	hamamcı		100	9	98	0	0
Karacaviran	74	Akçaoğlu Haydar bin İbrahim	çoban - koyun		175	0	0	0	3
Karacaviran	75	Akçaoğlu Mustafa bin İbrahim	Karye kethüdası		muaf	0	0	0	0
Karacaviran	76	Arap Beşe bin Kadir				0	0	0	0
Karacaviran	77	Muhsinoğlu Molla Ali	Talebe-i ulum		180	32,5	193	0	1
Karacaviran	78	Balık Hasan oğlu Hüseyin	ziraatçı		150	4,5	49	0	0
Karacaviran	79	Emmioğlu Hüseyin bin Osman	Ziraatçı		200	11,5	77	0	0
Karacaviran	80	Kayıoğlu Osman	rençber hizmetkarı		0	0	0	0	0
Karacaviran	81	Dana Halil oğlu Eyüp bin Mehmet	İrgat		0	0	0	0	0
Karacaviran	82	Tahsin oğlu Hasan bin Recep	mahkemede mahzar idüğü		0	0	0	0	0
Karacaviran	83	Güzin oğlu İsmail	Alil (Düşkün)		muaf	0	0	0	0
Karamık	1	Hacı Mehmed oğlu Hacı Bekir Efendi bin Mehmed	İmam		655	36,5	248	45	16
Karamık	2	Çarikoğlu Mehmed bin Ali	ziraatçı		725	36,5	240	35	30
Karamık	3	Hacı Mehmed oğlu Ahmed	ziraatçı		245	12	190	45	0
Karamık	4	Abdullah oğlu İbrahim	ziraatçı		250	9	100	32	0
Karamık	5	Ablakoğlu Halil bin Mehmed	ziraatçı		640	42	323	40	4
Karamık	6	Nebioğlu Mahzar bin Ali ve no:2 biraderi Hasan diğer biraderi (no:3)	ziraatçı		750	50	390	20	3
Karamık	7	Yarımağa oğlu Yusuf bin İsmail	ziraatçı		206	21	246	0	0
Karamık	8	Çaylakoğlu Hüseyin	Adi hizmetkar			0	0	0	0
Karamık	9	Abbasoğlu İbrahim Bin mustafa	ziraatçı		150	15,5	115	10	0
Karamık	10	Bekir ağa oğlu Mehmed bin Bekir	ziraatçı		300	20,5	194	45	0

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	Meslek	Özel Durumu	VERGİSİ	HUBUBAT TOPLAMI MİKTAR KİLE	HUBUBAT ÖŞÜR TOPLAMI	GİYAH-BOSTAN-SEBZE ÖŞÜRÜ	AĞNAM ÖŞÜRÜ
Karamık	11	Veli oğlu Hüseyin bin Veli	ziraatçı		280	25	148	10	0
Karamık	12	Musa oğlu eytamı Halil bin Molla Hüseyin	ziraatçı		250	10	81	20	0
Karamık	13	İnceoğlu İsa bin İbrahim	ziraatçı		510	30	206	40	0
Karamık	14	Berberoğlu Hasan bin Hüseyin	ziraat ve ticaret		160	0	0	10	0
Karamık	15	Topal Ahmed oğlu Mustafa No2: biraderi Halil	ziraatçı		380	29	198	20	0
Karamık	16	Emir Hüseyin oğlu Hüseyin	ziraatçı		350	26	161	32	0
Karamık	17	Çakaloğlu Ali bin İlyas	ziraatçı		200	17	192	0	0
Karamık	18	Berberoğlu İbrahim bin Veli No:2 oğlu Veli	ziraatçı		725	39,5	323	10	4
Karamık	19	Emiroğlu Nasuh bin Hüseyin	ziraatçı		205	1	50	8	0
Karamık	20	Deli Ahmed oğlu Hüseyin	ziraatçı		725	45,5	543	30	3
Karamık	21	Davulcuoğlu Mustaf bin İbrahim	ırgat		220	6	36	40	0
Karamık	22	Gödelikoğlu Osman bin Mustafa	ziraatçı		385	31,5	236	10	0
Karamık	23	Gödelikoğlu Mustafa bin Ali No:2 biraderi İbrahim			220	10,5	86	20	0
Karamık	24	Sönükoğlu Mehmed bin Veli	ziraatçı		305	30	150	30	0
Karamık	25	Sönükoğlu Ali bin Veli	ırgat		100	0	0	0	0
Karamık	26	Sönükoğlu Emir Ali bin İsa	asakiri nizamiye-i şahanede		muaf	0	0	0	0
Karamık	27	Sönükoğlu İbrahim bin Mustafa	Adi hizmetkar		100	3,5	37	6	0
Karamık	28	Keskinioğlu İbrahim bin Ahmed	erbab-ı ziraat		335	14,5	142	10	0
Karamık	29	Keskinioğlu eytamı İsmail	Yetim	yetim-i merkur vergi yaşında olmadığı	muaf	0	0	0	0
Karamık	30	Kethüda Musa oğlu Hasan bin Musa No:2 biraderi Mehmed	ziraatçı		180	4	42	0	0
Karamık	31	Nasuhioğlu Ramazan bin İbrahim	ziraatçı		150	25,5	196	35	0
Karamık		Merkum Nasuhioğlu Ramazan'ın şeriki Yakup oğlu Ali		Akharım Karyesi'nden olup yalnız işbu temettuatı mezkur nefsi-i karamık karyesinde olan şirketinden		0	0	0	0
Karamık	32	İmamkız oğlu çoban Kel Ali no:2 oğlu Ömer	ırgat		130	1,5	80	20	0
Karamık	33	Hacı Mehmed oğlu Musa	ziraatçı		50	5	62	10	0
Karamık	34	Kör Hüseyin yetimi Hüseyin	Yetim	yetim-i merkur 4 yaşında idüğü ve hamisi validesi Fatoş Hatun idüğü	muaf	0	0	0	0
Karamık	35	Badıllıoğlu Süleyman bin Hüseyin	ziraatçı		350	23	204	25	0
Karamık		Merkum badıllıoğlu Süleyman'ın şeriki Bayatlıoğlu Hasan		dahili sancak olan karahisar-ı sahib mahallatından gündeğmuş mahalle-i ahalisinden olup işbu temettuat yalnız şirketinden idüğü		0	0	0	0
Karamık	36	Yusuf oğlu eytamı İbrahim No:2, biraderi Mehmed ve biraderi oğlu Ali	çoban			0	0	0	0

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	Meslek	Özel Durumu	VERGİSİ	HUBUBAT TOPLAMI MİKTAR KİLE	HUBUBAT ÖŞÜR TOPLAMI	GİYAH-BOSTAN-SEBZE ÖŞÜRÜ	AĞNAM ÖŞÜRÜ
Karamık	37	Yusuf oğlu Habib	ziraatçı		390	39	326	0	0
Karamık		Merkum Yusuf oğlu Süleyman'ın şeriki Mehmed Ömer				0	0	0	0
Karamık	38	Emir Hasan oğlu Veli	Adi hizmetkar			0	0	0	0
Karamık	39	Hacı Mehmed oğlu Molla Mustafa no:2 biraderi Hacı Mehmed	Merkum fani olmuş			0	0	0	0
Karamık	40	Balı oğlu eytamı Halil bin İbrahim no2: biraderi Ali	çoban		80	0	0	0	0
Karamık	41	Molla Ömer oğlu Hasan	ziraatçı		180	10	80	40	0
Karamık	42	Osman yetimi Hasan bin İbrahim	Yetim	yetim-i merkumun yedi yaşında idüğü	muaf	0	0	0	0
Karamık	43	Kaymakcioğlu Mehmed bin İbrahim	ziraatçı		300	20	122	20	0
Karamık		Merkum Kaymakcioğlu Mehmed'in şeriki Sarı Musa oğlu Ali efendi		Merkum dahili sancakta Çay kazasında Cedid mahallesi ahalisinden olup işbu temettuu yalnız karye-i mezbuundan olan şirketinden olduğu	20	0	0	0	0
Karamık	44	Sönükoğlu Yetimi Asiye	Yetim	Yetim-i merkumun 13 yaşında idüğü vasisi validesi Havva Hatun idüğü	100	11	52	10	0
Karamık	45	Sağiroğlu Hasan bin İsmail	ziraatçı		150	5	24	20	0
Karamık	46	Sönükoğlu Veli bin Veli	Adi hizmetkar		200	0	0	4	0
Karamık	47	Sağiroğlu Mehmed bin Osman	Çiftçi Hizmetkarı		164	0	0	18	0
Karamık-Armutlu	1	Sağiroğlu İbrahim bin İsmail ve biraderi Mehmet	Ziraatçı		388	52	288	10	1
Karamık-Armutlu	2	Sağiroğlu Hasan bin Halil	Ziraatçı		181	5,5	33	20	0
Karamık-Armutlu	3	Duralıoğlu Mustafa bin Ali	Ziraatçı		180	5,5	33	0	0
Pazarağaç	1	İmam Hacı Mehmet bin Ali	İmam		1200	104,5	908	20	21
Pazarağaç	2	İmamoğlu Hacı Ömer bin Mustafa ve biraderi Hacı Süleyman	ziraatçı		310	63,5	528	20	18
Pazarağaç	3	Dana Halil oğlu Halil bin Mustafa ve biraderi Süleyman	Ziraatçı		300	65	483	0	5
Pazarağaç	4	Halil oğlu Hasan bin Ebubekir	ziraatçı		80	5,5	83	3	0
Pazarağaç	5	Dana Halil oğlu Mehmet	ziraatçı		350	44	386	10	3
Pazarağaç	6	Kalburcu oğlu Mehmed bin İsa	ziraatçı		315	12	60	0	7
Pazarağaç	7	Halil oğlu Ömer bin Ömer	Ziraatçı		76	18,5	113	10	0
Pazarağaç	8	Susuzlu oğlu Satılmış bin Mehmet	Ziraatçı		326	31	223	0	0
Pazarağaç	9	Tabanoğlu İbrahim bin İbrahim	Talebe-i Ulum		muaf	0	0	0	3
Pazarağaç	10	Çobanoğlu Abdurrahman bin İbrahim	ziraatçı		125	22	168	5	1
Pazarağaç	11	Müteveffa dağ veledi yetimi Süleyman bin İsa	Yetim		muaf	0	0	0	0
Pazarağaç	12	Arap Hüseyin oğlu Mustafa	Ziraatçı		270	27	236	20	0
Pazarağaç	13	Gidilli Veli bin İbiş	Ziraatçı		485	23	241	0	16

Köy	Hane	Adı ve Lakabı	Meslek	Özel Durumu	VERGİSİ	HUBUBAT TOPLAMI MİKTAR KİLE	HUBUBAT ÖŞÜR TOPLAMI	GİYAH-BOSTAN-SEBZE ÖŞÜRÜ	AĞNAM ÖŞÜRÜ
Pazarağaç	14	Çoban Mehmed oğlu Hızır bin Mehmed	Ziraatçı		210	26,5	233	0	0
Pazarağaç	15	Hüseyin oğlu Süleyman	Ziraatçı		185	40,5	280	5	2
Pazarağaç	16	Hüseyin oğlu Ali bin Hüseyin	Ziraatçı		388	58,5	378	5	2
Pazarağaç	17	Yağcıoğlu Mehmed bin İsmail	Ziraatçı		570	40,5	280	5	21
Pazarağaç	18	Yanıkıoğlu Hüseyin bin İbrahim	ziraatçı		62	5,5	45	0	0
Pazarağaç	19	Ali Koca oğlu Ali bin Hasan	ziraatçı		200	18,5	222	0	0
Pazarağaç		Merkum Ali koca oğlu Alinin Şeriki Ümmet oğlu Ali		Merkum dahili kaza olan Karacaviran karye ahalisinden olup işbu temettuatı yalnız merkum ile şirketinden olduğu		0	0	0	0
Pazarağaç	20	Çandaroğlu Halil bin Hüseyin	ziraatçı		100	7	81	0	1
Pazarağaç	21	Deli mehmed oğlu Mehmed bin Ali	ziraatçı		325	34	236	0	0
Pazarağaç		Merkum Deli Mehmed oğlu Mehmedin şeriki Sadık ağa		dahili sancak olan Karahisar-ı Sahib mahallatından akmescid mahallesi ahalisinden, yalnız işbu temettuatı şirketinden idüğü		0	0	0	0
Pazarağaç	22	Topaloğlu eytamı Yusuf bin Kadir	ziraatçı		470	34	244	5	3
Pazarağaç	23	Kınıkıoğlu Osman bin Mustafa	ziraatçı		170	27	297	0	0
Pazarağaç	24	Kınıkıoğlu Mehmet bin Mustafa	ziraatçı		170	27	297	0	2
Pazarağaç	25	Köse Ali oğlu Mehmed	ziraatçı		180	17	162	0	0
Pazarağaç	26	Şemsi oğlu Halil bin İbrahim	ziraatçı		720	81,5	599	5	1
Pazarağaç	27	Şemsi oğlu Mehmed bin Rıdvan	ziraatçı			0	0	0	0
Pazarağaç	28	Koca Mehmed oğlu Mehmed bin Mehmed	ziraatçı		100	5,5	71	0	1
Pazarağaç	29	Kayışoğlu Hasan bin Ahmed	ziraatçı		360	32	257	5	3
Pazarağaç	30	Madanoğlu Mehmed Ali bin Mustafa	ziraatçı		250	30	302	0	0
Pazarağaç	31	Mollaoğlu Süleyman bin Mustafa	ziraatçı		120	10,5	111	0	0
Pazarağaç	32	Bekiroğlu Mehmed bin Hüseyin	ziraatçı		381	29	179,5	0	6
Pazarağaç	33	Bekiroğlu Murat bin İbrahim	ziraatçı		270	31,5	196	0	0
Pazarağaç	34	Halil oğlu Veli bin Ömer	ziraatçı		106	18	174	0	0
Pazarağaç		Merkum Halil oğlu Veliyuddin'in şeriki Taşçı Gündüllüoğlu Mehmed		merkum karahisar-ı sahib ahalisinden olup işbu temettuatı yalnız karye-i mezburda olan şirketinden idüğü		0	0	0	0
Pazarağaç	35	Araboğlu Hüseyin bin Hüseyin	ziraatçı		255	24	298	0	1
Pazarağaç	36	Karahalil oğlu Kel Ömer bin Halil	ziraatçı		202,5	20,5	137	10	0
Pazarağaç	37	Abaoğlu Mehmed bin Hüseyin	ziraatçı		140	13,5	96	0	0
Pazarağaç	38	Bekiroğlu Mehmed bin hüseyin	ziraatçı		381	29	178	0	3
Pazarağaç	39	Veyisoğlu Mehmed bin Hüseyin no:2 biraderi Ali	ziraatçı		113,5	18,5	160	5	0
Pazarağaç	40	Çoban Mehmed oğlu Ömer bin İbrahim	ziraatçı		125	23	165	0	1
Pazarağaç	41	Arnavutoğlu Hüseyin bin Ali	adi hizmetkar		88	0	0	0	0
Pazarağaç	42	Yabancı Osman bin Murad	ziraatçı		250	30	203	0	0
Pazarağaç	43	Ahmed Efendi	muallim-i sıbyan		100	0	0	0	0
Pazarağaç	44	Hamamcıoğlu Mustafa bin İbrahim	ziraat ve ticaret		200	5	30	0	0